

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta

Bakalářská práce

**Uprchlíká krize v reflexi českých
rozhlasových dokumentaristů**

Sára Matušová

Katedra divadelních a filmových studií

Vedoucí práce: Mgr. Andrea Hanáčková, Ph.D.

Studijní program: Divadelní věda/Žurnalistika

Olomouc 2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Uprchlická krize v reflexi českých rozhlasových dokumentaristů* vypracovala samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Datum

.....

podpis

Děkuji své vedoucí práce Andree Hanáčkové za její metodologické rady, pomoc se získáním potřebných podkladů a veškeré připomínky.

Děkuji také své rodině a kamarádům – za jejich trpělivost, podporu i konzultaci.

Obsah

1	ÚVOD	7
1.1	Výchozí hypotézy	9
1.2	Kritika literatury.....	12
1.3	Metodologie	14
2	DEFINICE POJMU „UPRCHLICKÁ KRIZE“	19
3	ČESKÝ MEDIÁLNÍ KONTEXT „UPRCHLICKÉ KRIZE“ VE SLEDOVANÉM OBDOBÍ	22
3.1	Důležitost mediálního kontextu – agenda setting	22
3.2	Vybrané deníky a zpravodajské servery.....	23
3.3	Zpravodajská oblast – definování teoretického rámce zpravodajské-informační oblasti 26	
3.4	Porušování informační kvality	26
3.5	Zpravodajské titulky a texty sledovaného období	28
	a) Zpravodajské titulky	28
	b) Zpravodajské texty	38
	c) Závěrečné vyhodnocení analýz.....	42
4	REFLEXE „UPRCHLICKÉ KRIZE“ V PRÁCI ČESKÝCH ROZHLASOVÝCH DOKUMENTARISTŮ	44
4.1	Vymezení žánru rozhlasový dokument v českém rozhlasovém kontextu.....	44
4.2	České rozhlasové dokumenty a feature s uprchlickou tematikou ve sledovaném období 46	
4.3	Analýzy sledovaných rozhlasových dokumentů	47
4.3.1	Kritéria pro analyzování dokumentů.....	47
4.3.2	Kodex Českého rozhlasu a jeho role při pracovních postupech reflexe „uprchlické krize“	48
	1. Dan Moravec: Čechy Čechům – Bez nenávisti	50
	2. Dora Kaprálová: Alenka v říši divů aneb Má cesta za uprchlíky	53
	3. Lenka Pitronová: Promiň, ale nevím, kdo jsi!	57
	4. Tereza Reková: Překročit hranice	60
4.4	Syntéza poznatků z analýz rozhlasových dokumentů	64
5	RAKOUSKÁ REFLEXE „UPRCHLICKÉ KRIZE“ A JEJÍ KOMPARACE S ČESKÝM PROSTŘEDÍM	67
5.1	Rakouský mediální kontext	67
5.2	Analýza rakouských zpravodajských titulků	68
5.2.1	Vyhodnocení.....	73

5.3	Příkladová studie: Nadja Hahnová: Füre in Stück Glück. Train of Hope	73
5.4	Komparace rakouského a českého rozhlasového a mediální kontextu	77
	a) Komparace mediální agendy zpravodajských médií.....	77
	b) Komparace rozhlasové tvorby.....	78
6	Závěr.....	81
7	Seznam literatury, internetových zdrojů a pramenů.....	86
8	PŘÍLOHY.....	91

1 ÚVOD

Takzvaná „uprchlická krize“ v roce 2018 sice už může působit jako „zapomenutý, časově omezený fenomén“, ale na základě výsledků voleb do Poslanecké sněmovny České republiky na podzim roku 2017 a přímé prezidentské volby v lednu 2018 se ukázalo, že téma uprchlictví ve velké části společnosti stále silně rezonuje. Ve své bakalářské práci bych se ráda vrátila do období podzimních měsíců a prosince roku 2015. K období, kdy byl pojem „uprchlická krize“ poměrně nový a tvořil zásadní obsah médií i politických jednání.

Konfrontace s uprchlíky se stala silným tématem nepochybně i proto, že jsme s uprchlickou problematikou neměli zkušenosti v takové míře, jako je tomu v jiných státech. I přesto se naší země tzv. „uprchlické vlny“ za posledních 26 let týkaly. Na československém území hledalo azyl v roce 1992 osm a půl tisíce uprchlíků, kteří odešli z oblastí postižených válkou v Jugoslávii. V roce 2001 do České republiky zamířilo 12 206 lidí, kteří odešli z postsovětských zemí (převážně z Ukrajiny a Moldavska) především z důvodu hospodářských potíží. Množství uprchlíků žijících na českém území je pak od roku 2008 víceméně stálý.¹

Strach, xenofobii a odmítání pomoci uprchlíkům je tak možné pochopit snad z toho hlediska, že Češi příliš dlouho žili v téměř homogenním prostředí a nesetkávali se na svém území s lidmi ze zcela odlišných kultur, kteří by zde zůstávali natrvalo. I přesto, že k nám přicházelo větší množství uprchlíků z Ukrajiny nebo bývalé Jugoslávie, jednalo se stále o slovanské národy, které jsou Čechům bližší než národy Blízkého Východu nebo Afriky, se kterými se zde tolik nesetkáváme.

Pro pojem „uprchlík“ jsem ve své práci stanovila kritéria vycházející z definic dvou základních dokumentů mezinárodního práva, kterými jsou Úmluva OSN o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků z roku 1957. Podle nich je uprchlíkem osoba, „která se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna

---

¹ CIBULKA, Jan. Česku se uprchlíci vyhýbají, od roku 2001 jich nepřibývá. In: *irozhlas.cz*. [online] 4. 9. 2015 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cesku-se-uprchlici-vyhybaji-od-roku-2001-jich-nepribyva_201509041130_jcibulka

přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti“.² Definici „uprchlické krize“ jsem se rozhodla kvůli její problematičnosti stanovit sama na základě přečtených mediálních textů, definic pojmu „krize“ a teorie vztahující se k mediálnímu nastolování agendy. Budu se jí věnovat hned v první kapitole své práce, protože je pro mou práci stěžejní.

Můj fokus je však zaměřen ještě úžeji, a to především na tehdejší reflexi „uprchlické krize“ českých rozhlasových dokumentaristů, kteří na poli dokumentů s uprchlickou tematikou neměli mnoho předchůdců. Tradice dokumentů s tímto námětem u nás není silná, v devadesátých a desátých letech se objevovaly spíše ojediněle – jak jsem již zmínila výše, oproti jiným evropským zemím nebyla Česká republika s migrací příliš konfrontována, a proto se tímto tématem hlouběji nezabývali ani dokumentaristé.

Nezůstanu ovšem pouze u rozhlasových dokumentů. Obraz „uprchlické krize“ tvoří především velké mediální domy se svými tištěnými deníky a internetovým zpravodajstvím. Právě jimi nastolenému diskursu budu věnovat pozornost, jelikož svou aktuálností a rychlým reagováním formují nejen politiku, ale rovněž veřejné mínění. Zásady práce rozhlasových dokumentaristů a deníkových zpravodajců se v mnohém liší, a proto je chci porovnat na konkrétních příkladech. Před analýzou reflexe českých dokumentaristů se tak nejprve zaměřím na obecný mediální diskurs, přičemž kvantitativní obsahové analýze podrobím především zpravodajské titulky. Tuto analýzu následně doplním o zpravodajské texty.

Část své práce chci věnovat srovnání českého kontextu s kontextem rakouským a zjistit, v čem se česká reflexe lišila od té rakouské. Tuto zemi jsem si ke komparaci vybrala z důvodu, že s ní sice sousedíme, ale „uprchlická krize“ se nás týkala (a týká) oproti Rakousku mnohem méně, což souvisí i s počtem přijatých uprchlíků.³

---

² *Úmluva o právním postavení uprchlíků*: [Ženeva, 28. 7. 1951]. Ostrava: Aries, 1993. Světové dokumenty. Dostupné z: http://www.unhcr.org/cz/wp-content/uploads/sites/20/2016/12/Umluva_1951_a_Protokol_1967.pdf

³ Na brífinku po jednání vlády v červnu 2017 oznámil tehdejší ministr vnitra Milan Chovanec, že i přes apely řeckého eurokomisaře pro vnitro Dmitrise Avramopulose, aby státy splnily své závazky, Česká republika místo původních 2 600 převzala pouhých 12 uprchlíků. ČT24. Česko pomohlo Řecku

Cílem mé práce je tedy zodpovědět na výzkumnou otázku, *jakými způsoby reagovali čeští rozhlasoví dokumentaristé na „uprchlickou krizi“ v období září – prosinec 2015 ve srovnání se zpravodajstvím a publicistikou v tištěných a internetových médiích*. Tuto otázku jsem pro rozšíření o rakouský mediální kontext doplnila podotázkou: *Jak se česká reflexe „uprchlické krize“ jeví ve srovnání s vybraným vzorkem reakcí rakouských tištěných médií a rozhlasu?*

Nejprve chci tedy poskytnout konkrétní srovnání a případný důkaz o rozdílném reflektování „uprchlické krize“ očima českých rozhlasových dokumentaristů a českých novinářů v tištěných a internetových denících. Při této komparaci využiji závěry, ke kterým dojdou pomocí obsahové kvantitativní analýzy. Následně provedu komparaci českého mediálního obrazu „uprchlické krize“ s rakouským mediálním obrazem. Smyslem mé práce je tak rovněž snaha zjistit, v čem se rozhlasová dokumentární reflexe „uprchlické krize“ lišila od obrazu v tištěných a internetových denících.

Motivací k napsání této práce a samotnému zvolení tématu byl především můj zájem o vývoj takzvané „uprchlické krize“ a její reflexi v jednotlivých médiích. Důležitým motivem pro volbu tohoto tématu je pro mne i kombinace oborů, které studuji - žurnalistika z hlediska práce s fakty, rychlostí, investigací a nastolováním témat, a divadelní věda, díky níž jsem získala osobnější vztah k rozhlasu.

Svou prací bych chtěla čtenáři poskytnout nejen pouhou zprávu o tom, co se v České republice dělo před třemi lety - a jak tyto události reflektovala vybraná česká média. Nabízím ji i jako možné vysvětlení toho, proč „uprchlická krize“ v českém prostředí zůstává dodnes silným tématem.

1.1 Výchozí hypotézy

Při stanovení výchozích hypotéz se opírám především o poznatky k výzkumu médií Tomáše Trampoty. Trampota se v úvodu své knihy *Zpravodajství* zabývá rolí médií,

---

a Itálii s 12 uprchlíky. Další nepřijmeme, rozhodla vláda. In: *ceskatelevize.cz* [online]. 5. 6. 2017 [cit. 15. 5. 2018] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/2142507-cesko-pomohlo-recku-a-italii-s-12-uprchliky-dalsi-neprijmeme-rozhodla-vlada>

kteřá způsobem, jakým o událostech referují, ovlivňují také náladu ve společnosti.⁴ Reflexe „uprchlické krize“ a pro ni zvolené jazykové prostředky jsou stěžejní pro mé dvě první hypotézy týkající se vyznění českých zpravodajských titulků, následně i titulků rakouských v další z hypotéz. Hypotézu týkající se reflexe českých rozhlasových dokumentaristů opírám o Kodex Českého rozhlasu, který jsou povinni při své práci respektovat. Při formulaci hypotéz jsem vycházela rovněž ze zkušenosti získané při studiu žurnalistiky, ale také z vlastní posluchačské rozhlasové zkušenosti. Na základě ní stanovuji hypotézu týkající se poměru množství rozhlasové tvorby reflektující „uprchlickou krizi“ oproti zpravodajským obsahům.

Zde předkládám hypotézy:

- Při referování o „uprchlické krizi“ se média budou dopouštět porušování informační kvality, nebudou zcela objektivní. Prokáže se, že velká část zkoumaných zpravodajských titulků sledovaného období bude obsahovat jazykové prostředky porušující informační kvalitu zpravodajství (příznakové výrazy, hodnotící výrazy, klišé, personalizace,...). Stejně tak ve výrazné části titulků novináři budou místo informativního slohového postupu používat úvahový nebo vyprávěcí slohový postup. Nejvíce neutrálních titulků bude užito na stránkách Hospodářských novin, Lidových novin a MF DNES, největší část negativních titulků bude příslušet serveru Novinky.cz.
- Většina titulků ze sledovaného vzorku, tedy ze 400 zpravodajských titulků, bude působit vůči „uprchlické krizi“ negativně.
- Čeští rozhlasoví dokumentaristé svou rozhlasovou tvorbou budou reflektovat „uprchlickou krizi“ v období podzimu 2015 uceleněji a vyváženě. Přispívá k tomu poslání Českého rozhlasu jako média veřejné služby, existence a přísné dodržování Kodexu Českého rozhlasu a etických pravidel rozhlasové dokumentaristiky.
- Dále se prokáže, že pro období 1. 9. – 31. 12. 2015 bude existovat výrazně menší množství rozhlasových dokumentů/featurů věnujících se „uprchlické krizi“ než zpravodajských textů.

---

⁴ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. S. 9-16

- Většina zkoumaných rakouských zpravodajských titulků bude mít neutrální vyznění. Oproti českým titulkům budou pečlivě eliminovat takové jazykové prostředky, které porušují informační kvalitu a objektivitu.

1.2 Kritika literatury

Pro základní definování a vymezení pojmu dokument a feature a jejich znaků jsem čerpala především z *Výběrového slovníčku termínů slovesné rozhlasové tvorby* Josefa Maršíka⁵ a práce *Český rozhlasový dokument a feature v letech 1990 – 2005*⁶, za kterou stojí Andrea Hanáčková.

Český rozhlasový dokument a feature v letech 1990 – 2005 A. Hanáčkové pro mě byl důležitý i kvůli dalším pojmům a teoretickému podkladu. Z její práce jsem čerpala rozhlasovou terminologii, ale také to, jaké postupy a principy se využívají při tvorbě dokumentů a featurů. Jednou z nejdůležitějších kapitol její práce pro mě byla podkapitola věnující se autorskému subjektu v dokumentu a featuru.⁷

Pro analýzy vybraných dokumentů, které reflektují „uprchlickou krizi“, mi byla velkým přínosem kniha Ivo Bláhy *Zvuková dramaturgie audiovizuálního díla*. Ačkoli se jedná o publikaci věnovanou primárně audiovizuálním dílům, jak vyplývá ze samotného názvu, nemyslím si, že by nemohla být použita i při práci s rozhlasovými dokumenty, kterým chybí vizuální stránka. Bláhova kniha mi dopomohla také v prohloubení mého uvažování o rozhlasové tvorbě. Začala jsem díky ní více ve větších souvislostech přemýšlet o zvukové dramaturgii a zvuku v rozhlasových dílech. Díky knize jsem si také rozšířila znalosti rozhlasové terminologie, která je v oblasti sound designu s filmovou sférou v mnoha případech totožná. Bláha se tak stal mou oporou i při analýze prvků rozhlasových dokumentů/featuru.⁸

Při této analýze a rozšíření mého uvažování o rozhlasové tvorbě mi posloužila i anglická publikace *The Radio Drama Handbook: Audio Drama in Practice and Context* autorů Richarda J. Handa a Mary Traynorové. Kniha se zabývá podobnými

---

⁵ MARŠÍK, Josef. *Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999.

⁶ HANÁČKOVÁ, Andrea. *Český rozhlasový dokument a feature v letech 1990 – 2005: Poetika žánrů*. Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2010. ISBN 978-80-86928-79-1

⁷ Tamtéž, s. 160-167

⁸ BLÁHA, Ivo. *Zvuková dramaturgie audiovizuálního díla*. Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze, 2014. ISBN 978-80-7331-303-6

tématy jako Bláhova *Zvuková dramaturgie audiovizuálního díla*, jen v oblasti fikční tvorby.⁹

Stejně jako Bláha se ve své knize *Úvod do dokumentárního filmu* primárně věnuje filmu taktéž Bill Nichols.¹⁰ Zde jsem našla mnoho vodítek k tomu, jak na rozhlasové dokumenty a vůbec dokumentární žánr nahlížet, protože poznatky týkající se vymezení dokumentárního žánru a jeho vlastností lze v mnohém přenést i na rozhlasové dokumenty. Největším přínosem pro mě bylo Nicholsovo nahlížení na dokumenty jako na způsob interpretace světa, což je pro téma mé bakalářské práce zásadní. Pro mnou zvolené „téma uprchlické krize“ byla pak stěžejní i kapitola věnující se etickým otázkám vztahujícím se k dokumentární tvorbě.¹¹

Mezi základní literaturu pro část práce věnující se reflektování „uprchlické krize“ tištěnými a internetovými deníky patří kniha *Zpravodajství* Tomáše Trampoty. Z ní jsem čerpala při stanovení metodologie výzkumu médií, na jejímž základě jsem postupovala při analýze mediálních textů a titulků.¹²

Téma nastolování agendy související nejen s „uprchlickou krizí“, ale se všemi dalšími mediálními obsahy, mi doplnila kniha *Agenda Setting* Maxwella McCombse.¹³ Posloužila mi jako teoretický podklad k zamyšlení se nad ovlivňováním veřejného mínění a nad tím, jakou moc mají média v našich životech, s čímž souvisí to, jak díky nim vnímáme svět kolem sebe. Díky McCombsově knize jsem zjistila to, jakou moc mají média při vytvoření určité krizové události, což se dá velmi dobře vztáhnout i na „uprchlickou krizi“. Přínosnou částí publikace mi dále byla kapitola *Jak probíhá nastolování*.¹⁴ Autor sice vychází především z amerického mediálního prostředí, které se od toho českého v mnohém liší, i přesto tato publikace byla užitečná i pro mou potřebu.

---

⁹ HAND, Richard J., TRAYNOR, Mary. *The Radio Drama Handbook: Audio Drama in Practice and Context*. New York: A&C Black, 2011.

¹⁰ NICHOLS, Bill. *Úvod do dokumentárního filmu*. Akademie múzických umění v Praze a JSAF/Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava, 2010. ISBN 978-80-7331-181-0

¹¹ NICHOLS, Bill. *Úvod do dokumentárního filmu*. S. 60-83

¹² TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2016. ISBN 80-7367-096-8

¹³ MCCOMBS, Maxwell. *Agenda setting: nastolování agendy – masová média a veřejné mínění*. Praha Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2

¹⁴ Tamtéž, s. 69 -89

V Trampotově *Zpravodajství* se v závěru objevují i normativní požadavky na zpravodajství, jako je nestrannost, objektivita nebo vyváženost¹⁵, nicméně v této oblasti jsem vycházela spíše z teoretických podkladů Viktora Jílka a jeho práce. Právě Viktor Jílek a jeho publikace *Žurnalistické texty jako výsledek působení jazykových a mimojazykových vlivů* byla zásadním zdrojem teoretického backgroundu, který jsem ke svým analýzám zpravodajských obsahů využila.¹⁶

Pro kapitolu věnovanou mediálnímu kontextu jsem při analyzování mediálních textů dále využila publikaci *Zpravodajství v médiích*, která vznikla ve spolupráci Barbory Osvaldové a kolektivu dalších autorů.¹⁷ Zde mi byl přínosem úvod B. Osvaldové, v němž se věnuje objektivitě a zpravodajství¹⁸, ale i část publikace, kde se zabývá titulky¹⁹. Pracovala jsem také s kapitolou Karla Šebesty, v níž se zabývá jazykem zpráv, která mi byla nápomocná pro ujasnění užívaných jazykových prostředků s potenciálem porušovat informační kvalitu – těmi jsem se zabývala při kvantitativní obsahové analýze zpravodajských titulků.²⁰

Ke stanovení metodologie kvantitativní obsahové analýzy pro mediální obsahy mi byla největší oporou publikace *Analýza obsahu mediálních sdělení* kolektivu autorů, jejíž obsah uspořádala Irena Reifová. Na tomto místě se však již dostávám k vlastní metodologii práce.

1.3 Metodologie

„Uprchlická krize“ a její reflexe v médiích je obsáhlé téma, a proto bylo zásadní po formulaci výzkumné otázky zúžit výzkumné pole. Jako výzkumné období jsem zvolila období 1. září 2015 – 31. prosince 2015. Začátkem podzimu 2015 totiž došlo k údajnému „pozvání“ uprchlíků z úst německé kancléřky Angely Merkelové, která byla následně obviňována z nárůstu uprchlické vlny kvůli svému benevolentnímu přístupu k přijímání běženců. Na podzim 2015 také doznívaly letní demonstrace

---

¹⁵ TRAMPOTA, cit. dílo. S. 143 - 149

¹⁶ JÍLEK, Viktor. *Žurnalistické texty jako výsledek působení jazykových a mimojazykových vlivů*. Univerzita Plackého v Olomouci, 2009. ISBN 978-80-244-2218-3

¹⁷ OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9

¹⁸ Tamtéž, s. 11-14

¹⁹ Tamtéž, s. 29-31

²⁰ Tamtéž, s. 117-135

proti uprchlíkům, došlo k událostem, jakými byly teroristické útoky v Paříži a Bruselu, zástupci států Evropské unie společně vyjednávali další postupy a opatření v otázkách „uprchlické krize“. Česká společnost se začala kvůli tomuto tématu více polarizovat na základě názoru na přijetí nebo odmítnutí uprchlických kvót.

Po vymezení výzkumného pole jsem určila výběrový soubor mediálních obsahů, které vznikly ve sledovaném období – rešerše začíná 1. 9. a končí 31. 12. 2015. Součástí výběrového souboru jsou primárně rozhlasové dokumenty. Výběr dokumentů českých rozhlasových dokumentaristů byl oproti zpravodajským titulkům a textům tištěných a internetových médií značně jednodušší. Mnou sledované období reflektují totiž pouze tři rozhlasové dokumenty a jeden feature. Jedná se o dokumenty *Překročit hranice* Terezy Rekové, *Čechy Čechům – Bez nenávisti* Daniela Moravce, *Promiň, ale nevím, kdo jsi!* Lenky Pitronové a feature *Alenka v říši divů aneb Má cesta za uprchlíky* Dory Kaprálové, který byl sice nahráván už v létě 2015, ale postprodukcí prošel v průběhu podzimu a měl premiéru 12. 12. 2015. Tyto dokumenty/feature vznikly ve veřejnoprávním Českém rozhlasu, soukromé rozhlasové stanice žádná dokumentární díla reflektující „uprchlickou krizi“ nevytvořily. Uvedené dokumenty Český rozhlas odvysílal na svých dvou stanicích Český rozhlas Dvojka a Český rozhlas Vltava.

Výběr obsahů mediální reflexe „uprchlické krize“ v tištěných denících a na internetových serverech byl mnohem složitější především kvůli četnosti těchto médií v českém prostředí. Prvním krokem tak bylo zaměření pozornosti pouze na zpravodajské titulky a texty, nikoli na publicistické obsahy. Publicistika nepochybně mediální kontext týkající se „uprchlické krize“ dotvářela, ale vzhledem k rozsahu práce bylo nutné soubor šetření zúžit. Proto jsem se rozhodla publicistické texty s konkrétním názorem neanalyzovat a ani se dále nezabývat publicistickými žánry.

Po rozhodnutí zaměřit se pouze na zpravodajské titulky a texty jsem pro zkoumání zpravodajské reflexe „uprchlické krize“ nakonec zvolila šest mediálních zdrojů. Zaměřila jsem se na čtyři z největších českých deníků: Hospodářské noviny, Lidové

noviny, MF DNES a Právo – a jako zástupce internetových zdrojů jsem vybrala servery Echo24.cz a Novinky.cz. V případě všech těchto médií se jedná o média soukromá, čímž se odlišují od veřejnoprávního Českého rozhlasu. Jedná se tak o další rozdíl mezi výzkumnými soubory, hlavním z nich je povaha zpravodajského a dokumentárního žánru, které popisují v samostatných kapitolách.

Přestože jsem pro zkoumání zpravodajských obsahů mezi vybraná periodika a internetové servery zvolila jen šest soukromých mediálních zástupců, znamenalo to stále několik set obsahů ke zpracování. Proto jsem z materiálu získaného vyhledáváním zpravodajských textů v mediálních archivech ANOPRESS a NEWTON na základě klíčového pojmu „uprchlická krize“ vybrala menší vzorek. Výběrový soubor šetření jsem stanovila na 400 zpravodajských titulků (60 titulků z tištěných médií, 80 titulků z internetových serverů). Podobným způsobem jsem při analýze postupovala i s rakouskými médii Wiener Zeitung, Die Presse a Der Standard, v nichž jsem kvantitativní obsahové analýze podrobila 100 zpravodajských titulků.

Kvantitativní obsahovou analýzu jsem pro svůj výzkum zpravodajských titulků a českých zpravodajských textů zvolila kvůli množství zkoumaného materiálu. Pro výzkum médií se tato metoda běžně používá, protože s ní lze zkoumat obsáhlý materiál určený k analýze. Je navíc označovaná jako systematická a objektivní analýza, pro kterou je stěžejní dodržet tři základní prvky, mezi něž zahrnuje systematickosti, objektivitu a operacionalizaci.²¹

Jako rozhlasový příklad pro rozhlasovou rakouskou reflexi „uprchlické krize“ jsem zvolila feature *Füre in Stück Glück. Train of Hope* rakouské autorky Nadji Hahnové, a to především z důvodu její reflexe bezprostřední rakouské zkušenosti s událostí „uprchlické krize“ na podzim 2015. Co se týká rakouského zpravodajství, mezi zkoumaná média jsem vybrala tři z celonárodních rakouských deníků, jimiž jsou již výše zmíněné Wiener Zeitung, Die Presse a Der Standard.

Pro zachování systematickosti a kvůli jasnému vyznění závěrů analýz jsem určila pro zpravodajské titulky, texty a následně i dokumenty hlavní kritéria:

---

²¹ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace*. S. 48.

informativnost, srozumitelnost, vyváženost, nestrannost, neutralita, přítomnost vlastního názoru autora a užití slohového postupu, zdrojování, přesnost a úplnost informace, celkové vyznění. Při výběru těchto kritérií jsem vycházela z knihy T. Trampoty²² a publikace V. Jílka²³, kteří tato kritéria při nahlížení na reflexi médií a dodržení informační kvality shodně uvádějí.

V případě zkoumání zpravodajských titulků jsem kromě těchto kritérií při svém výzkumu stanovila také 6 otázek, na které jsem při analyzování titulků zodpovídala:

1. **Jakými výrazy bylo téma „uprchlické krize“ nejčastěji prezentováno?**
2. **Kterí politikové vystupovali v titulcích?**
3. **Jaké geografické a institucionální názvy se v titulcích objevovaly nejčastěji? A v jakém vyznění?**
4. **Jaké jazykové prostředky a slohové postupy porušující informační kvalitu byly v titulcích užity?**
5. **Jak zkoumané titulky vyznívají vůči „uprchlické krizi“?**
6. **Ve kterých médiích se takto rozdělené titulky objevily?**

Na základě 5. otázky týkající se vyznění titulků jsem v kapitole věnované mediálním obsahům rozdělila zpravodajské titulky a texty do čtyř skupin odrážejících přístup k reflexi „uprchlické krize“, díky nimž jsem získala konkrétní počty v těchto skupinách. Na základě získaných dat jsem mohla dospět k závěru, jakým způsobem vybraná média „uprchlickou krizi“ reflektovala.

Z hlediska obsahu a stejných kritérií (**informativnost, srozumitelnost, vyváženost, nestrannost, neutralita, přítomnost vlastního názoru autora a užití slohového postupu, zdrojování, přesnost a úplnost informace, celkové vyznění**) jsem pro systematickosti a jasnosti důležitou pro komparaci zkoumala i výše zmíněné rozhlasové dokumenty.

Na základě analýz jsem následně komparovala, v čem se liší reflexe rozhlasových dokumentaristů a zpravodajců a publicistů v tištěných a internetových denících.

---

²² TRAMPOTA, Tomáš. Cit. dílo. S. 143-149

²³ JÍLEK, Viktor. Cit. dílo. S. 58-70

Z této komparace jsem poté vytyčila konkrétní rozdíly v pracovních postupech, ale také rozdíly jazykové, stylistické a rozdíly v míře zapojení autorského subjektu. Komparaci jsem provedla i v případě českého a rakouského mediálního kontextu a rozhlasové tvorby.

2 DEFINICE POJMU „UPRCHLICKÁ KRIZE“

Pro mou práci je stěžejní pojem „uprchlická krize“, který je běžně používán nejen médií, politiky a většinou společnosti, ale přesto není snadné najít jeho definici. Proto jsem se pro svou práci rozhodla vytvořit vlastní definici „uprchlické krize“. Vycházím přitom z uvažování o vytváření krizových pojmů Maxwella McCombse. Ve své knize *Agenda setting* popisuje, jakou moc mají média při vytvoření určité krizové události.²⁴ To se dá velmi dobře vztáhnout i na to, že média pomohla vytvořit „uprchlickou krizi“ už pouhým označením situace výrazem „krize“. Zároveň jsem své uvažování opřela o níže uvedené definice výrazu „krize“.

Výraz „krize“ se užívá v mnoha situacích a slovních spojeních, jako jsou například „vládní krize“, „osobní krize“, „manželská krize“, „finanční krize“ nebo „hospodářská krize“. Naděžda Špatenková ve své knize *Krize* shrnuje několik různých definic tohoto pojmu. Ve vztahu k společenskému kontextu tak může být „krize“ definována například jako obtížná situace, přechodný stav a chvíle nerovnováhy. V případě psychologie může být pojem „krize“ vztažen k extrémní duševní zátěži.²⁵

Nový akademický slovník cizích slov definuje „krizi“ jako dobu, „kdy vrcholí rozpory, rozhodný obrat, část děje (dramatu, románu), v níž vrcholí dějový konflikt“. „Krize“ je podle něho také „těžká, svízelná situace, svízele, potíže, tíseň, zmatek“, může jít tedy například o „duševní krizi“. V souvislosti s hospodářstvím znamená „krize“ „vážnou poruchu hospodářského procesu (s příznaky, jako jsou snižování výroby, bankroty podniků, nezaměstnanost [...]).“²⁶ „Krize“ může také znamenat „nebezpečný stav vývoje nebo ohrožení vlastní existence a integrity“.²⁷ Všechny tyto definice odkazují k tomu, co je spjato s představou „uprchlické krize“ – nebezpečný stav vývoje nebo ohrožení vlastní existence a integrity v myšlenkách

²⁴ MCCOMBS, Maxwell. Cit. dílo. S. 54-57

²⁵ ŠPATENKOVÁ, Naděžda a kol. *Krize. Psychologický a sociologický fenomén*. S.

²⁶ *Nový akademický slovník cizích slov*. Nakladatelství Academia, Praha. Vydání první, 2005, dotisk 2006

²⁷ Slovník cizích slov. Pojem krize. In: *scs.abz.cz* [online]. 2018 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/krize-krise>

veřejnosti, zmatek a chaos v řešení situace, svízelná situace v otázce uprchlických kvót nebo předvídané komplikace jako v případě předpokládaných příznaků poruch hospodářského procesu. Otázkou zůstává, zda tyto asociace nezpůsobilo právě užití pojmu „krize“.

McCombs v podkapitole *Vytváření krize* sice popisuje podzim 1973 v Německu, kdy se v západoněmeckých novinách od září do prosince řešily dostupné dodávky ropy, ale i přesto se dá jeho uvažování vztáhnout na „uprchlickou krizi“. Němečtí novináři situaci kolem dodávek ropy začali označovat jako „krizi“. To vede McCombse k zamyšlení, zda v Německu na podzim a v zimě daného roku byla opravdu energetická krize. Po dodání důkazu, že dodávky ropy do Německa v září a říjnu roku 1973 byly výrazně vyšší než v předchozím roce ve stejných měsících, pak potvrzuje, že „krize“ byla vytvořena jen na základě tehdejšího zpravodajství (díky němuž prudce vzrostla poptávka).²⁸

Podobnost s účinky nastolování agendy a mediálního pohledu na „uprchlickou krizi“ vidím rovněž v dalším McCombsem uvedeném příkladu, jímž je strach ze zločinnosti v 90. letech 20. století v Texasu (na tento strach upozornil průzkum veřejného mínění, který proběhl v roce 1992 v Texasu a který zjišťoval, co zdejší lidé vnímají jako nejzávažnější problém). I přesto, že zločinnost podle statistických údajů naopak klesala, 15 % obyvatel ji v roce 1993 považovalo za nejzávažnější problém, o rok později to pak byla třetina obyvatel. Podle McCombsova tvrzení za tímto nárůstem zájmu veřejnosti pravděpodobně stálo opět zpravodajství o zločinnosti v médiích.²⁹

Tento model se neliší od situace v České republice v případě „uprchlické krize“. Průzkum Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM) ukázal, že v roce 2015 za největší problém České republiky považovalo 93 % Čechů korupci, 90 % obyvatel jako závažný problém vidělo sociální jistoty a hospodářskou kriminalitu. Ve srovnání s průzkumem z února 2014 se ale zvýšila naléhavost, aby došlo k řešení bezpečnostní situace České republiky a zájem vzrostl i o přistěhovalectví a vztahy se zahraničím. Analytikové CVVM tento jev spojovali mimo jiné s nárůstem

---

²⁸ MCCOMBS, Maxwell. Cit. dílo. S. 54-55

²⁹ Tamtéž, s. 57

diskusí týkajících se přistěhovalectví.³⁰ V roce 2016 považovalo za naléhavé řešit migraci 93 % obyvatel.³¹

Účinky nastolování agendy tak mohou způsobit nejen vznik významnosti pro veřejnost, ale rovněž účinek projevující se v chování veřejnosti, reakci publika na obraz, který jim média zprostředkují.³² Tuto myšlenku je možné přenést i na „uprchlickou krizi“ a to, jakým způsobem na ni reagovala česká společnost. Přestože jsme nijak migraci nepocítili, média o ní i v našem kontextu mluvila jako o „uprchlické krizi“.

Na tomto místě tedy směle vytvářím následující definici „uprchlické krize“ opřenu o výše uvedené poznatky: Pojmem „uprchlická krize“ označujeme období, kdy převážně do Evropy začaly v roce 2014 přicházet statisíce lidí především kvůli válečnému konfliktu a nepokojům v jejich zemích, pronásledování, náboženské nesvobodě a s představou lepšího života. Reflexi tohoto společenského jevu si však média a veřejné osoby uzpůsobily podle vlastních potřeb (využití ve volebních kampaních, záruka větší čtenosti). Začalo tak docházet ke spojování uprchlické vlny s fenoménem terorismu, paradoxně v situaci, kdy mnozí lidé právě před teroristy ze svých zemí utíkali do Evropy. Tento postup a způsob, jakým o tomto tématu referovala média, v mnoha uživatelích vyvolal silné emoce až pocity strachu. Přesun uprchlíků do evropských zemí s sebou nesl řadu souvisejících událostí jako uprchlické kvóty, stavění uprchlických táborů, názorové rozčleňování společnosti, jednání zemí Evropské unie o opatřeních zajišťujících bezpečnost Evropanů a další. Pojem „uprchlická krize“ byl tak zaveden v mediálním diskursu pro jednoduché označování komplikovaného fenoménu.

---

³⁰ Česká tisková kancelář. Průzkum. Největší problémy ČR? Korupce a nezaměstnanost, míní Češi. In: *tyden.cz* [online]. 24. 3. 2015 [cit. 15. 5. 2018] Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/nejvetsi-problemy-cr-korupce-a-nezamestnanost-mini-cesi_337321.html?showTab=nejtenejsi-7

³¹ Česká tisková kancelář. Průzkum: Řešit migraci je nutné, míní Češi. In: *denik.cz* [online]. 6.4. 2016 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/pruzkum-resit-migraci-je-nutne-mini-cesi-20160406.html

³² MCCOMBS, Maxwell. Cit. dílo. S. 55

3 ČESKÝ MEDIÁLNÍ KONTEXT „UPRCHLICKÉ KRIZE“ VE SLEDOVANÉM OBDOBÍ

3.1 Důležitost mediálního kontextu – agenda setting

„Americký humorista Will Rogers s oblibou zahajoval své jízlivé politické glosy tímto komentářem: □Všechno, co vím, jsem se dočetl v novinách.□ Jeho komentář ve stručnosti hovoří o většině znalostí a informací o veřejných věcech, kterými disponuje každý z nás, protože většina témat a problémů přitahujících naši pozornost není přístupná skrze přímou osobní zkušenost.“³³ Těmito slovy začíná Maxwell McCombs kapitolu s názvem *Ovlivňování veřejného mínění* ve své knize *Agenda setting* (1972). V současnosti máme sice kromě tisku i rozhlas, televizi, internet a sociální sítě, přesto stále platí, že se o téměř všech zájmech ve veřejné agendě dozvídáme zprostředkovaně. Není to realita zažívaná námi samotnými, ale realita, kterou pro nás vytvářejí svými sděleními novináři.³⁴

I to je důvod, proč jsem se rozhodla ve své práci nejprve věnovat samostatnou kapitolu mediálnímu kontextu českých deníků a zpravodajských webů. Veřejné mínění je totiž touto mediální agendou bezprostředně ovlivněno. Málokdo z nás zažil „uprchlickou krizi“ na vlastní kůži, vydal se do uprchlických táborů nebo doprovázel uprchlíky na jejich cestě. Stejně tak jen velmi malá část českých občanů zažila jednání Evropského parlamentu nebo Parlamentu České republiky týkající se tohoto tématu. I přesto se ale setkáváme se strachem z „uprchlické krize“, jak dokazují například výsledky poslaneckých voleb na podzim roku 2017. Tehdy se do Poslanecké sněmovny dostala strana Svoboda a přímá demokracie (SPD), která svými názory vystupuje proti uprchlíkům a islámu.³⁵ Stejně tak na téma uprchlíků vsadili ještě o půl roku později, v lednu 2018, podporovatelé prezidenta Miloše Zemana, kteří zadali zakázku na billboardy a kampaň s heslem „STOP IMIGRANTŮM A DRAHOŠOVI.“³⁶

---

³³McCombs, Maxwell. Cit.cílo. S. 25

³⁴ tamtéž

³⁵ Svoboda a přímá demokracie - Tomio Okamura. Politický program SPD. In: *spd.cz* [online]. 2017 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <http://www.spd.cz/program>

³⁶ Jiří Drahoš byl prezidentským kandidátem, který stál v přímé volbě prezidenta v lednu 2018 ve druhém kole proti Miloši Zemanovi. -mav-, Mediaguru. Kampaň proti Drahošovi vyšla v národním

Proto považuji za důležité zasadit reflexi „uprchlické krize“ českých rozhlasových dokumentaristů do kontextu, který vytvářela česká média ve sledovaném období na podzim a v prosinci roku 2015. Zajímalo mě, v jakém společenském a mediálním kontextu vznikaly rozhlasové dokumenty, kterými se ve své práci zabývám. V této kapitole věnuji pozornost analýze zpravodajských textů a titulků. Zkoumám, jakým způsobem redaktoři vybraných českých médií reflektovali „uprchlickou krizi“. Zároveň se v úvodu kapitoly zabývám teoretickým rámcem zpravodajství, který slouží jako opora mé následné analýzy.

3.2 Vybrané deníky a zpravodajské servery

Pro mediální kontext „uprchlické krize“ jsem zvolila šest mediálních zdrojů. Z množství českých tištěných periodik jsem se zaměřila na čtyři deníky: Hospodářské noviny, Lidové noviny, MF DNES a Právo. Mimo bulvární deník Blesk a deník Sport se jedná se o čtyři nejčtenější deníky v České republice posledního čtvrtletí roku 2015 a prvního čtvrtletí roku 2016.³⁷ Jako zástupce internetových zdrojů jsem vybrala echo24.cz a novinky.cz. Novinky.cz jsou sice internetovou odnoží deníku Právo, ale jejich mediální obsahy nejsou totožné, jak je patrné z mnou analyzovaných titulků a zpravodajských textů. Novinky.cz jsem se navíc rozhodla do svého zkoumání zařadit také proto, že ve sledovaném období měly na utváření veřejného mínění mediální agendou nepochybně důležitý podíl. V roce 2015 byly totiž prvním zdrojem zpravodajství, které viděl návštěvník nejnavštěvovanějšího českého internetového vyhledávače Seznam.cz.³⁸

Zmíněná rozdílnost obsahů Novinek.cz a Práva může být ovlivněna tím, že na obsahu Novinek.cz se kromě Práva podílel v té době i Seznam.cz. Nejen, že obsah

---

tisku. In: *mediaguru.cz* [online]. 18. 1. 2018 [cit. 15. 5. 2018] Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2018/01/kampan-proti-drahosovi-vysla-v-narodnim-tisku/>

³⁷ -mav-, Mediaguru. Deníky: Nejčtenější je Blesk, Sport předběhl Právo. In: *mediaguru.cz* [online]. 5. 5. 2016 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2016/05/deniky-nejctenejsi-je-blesk-sport-predbehl-pravo/>

³⁸ VIDIM, Jaroslav. Podíl vyhledávačů Google a Seznam na českém internetu. In: *evisions.cz* [online]. 6. 10. 2016 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.evisions.cz/blog-2016-10-06-podil-vyhledavacu-google-a-seznam-na-ceskem-internetu/>

Novinek.cz tak ovlivňovalo propojení těchto dvou institucí, ale také dva vlastníci. Deník Právo vydávala v roce 2015 jako nyní společnost Borgis, jejímž většinovým majitelem byl a v současnosti je šéfredaktor Práva Zdeněk Porybný. V roce 2013 získal třetinový podíl společnosti Ivo Lukačević se svou společností Seznam.cz.³⁹ Z tohoto hlediska považuji za důležité zmínit na tomto místě i ostatní vlastníky vybraných médií.

V případě všech těchto médií se jedná o média soukromá. Echo24.cz stejně jako dnes ve sledovaném období podzimu 2015 patřilo pod společnost Echo Media. Tu většinově vlastní vydavatel a zároveň šéfredaktor Dalibor Balšínek,⁴⁰ který v letech 2009 – 2013 působil jako šéfredaktor Lidových novin, z nichž na podzim roku 2013 odešel.⁴¹ Hospodářské noviny, které vydává společnost Economia, už v roce 2015 vlastnil Zdeněk Bakala, který ji koupil v roce 2008.⁴² MF DNES a Lidové noviny ve sledovaném období patřily Andreji Babišovi, který v roce 2013 koupil s jeho skupinou Agrofert Holding mediální skupinu Mafra, pod níž oba tyto deníky spadají.⁴³

Uvést na tomto místě jména vlastníků je důležité především kvůli politickému životu Andreje Babiše, který byl v roce 2015 rovněž ministrem financí a 1. místopředsedou vlády pro ekonomiku.⁴⁴ Jako politik v tak vysoké funkci má nepochybný vliv na ovlivňování veřejného mínění, a proto mne v analýzách titulků jeho novin zajímalo, jak často se v titulcích MF DNES a Lidových novin vyskytovalo jeho jméno ve srovnání s jinými politiky.

---

³⁹ Ekonomika, Česká tisková kancelář. Komu patří české noviny? Nově budou jen zdejších miliardářů. In: *zpravy.aktualne.cz* [online]. 12. 8. 2015 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/komu-patri-ceske-noviny-nove-budou-jen-zdejsich-miliardaru/r~e6845e2640c511e5b3730025900fea04/v~sl:a9acedb0ad97242bc373481e838d65da/>

⁴⁰ BALŠÍNEK, Dalibor. Chceme být protiváhou oligarchizovaným českým médiím. In: *echo24.cz* [online]. 2015 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.echo24.cz/p/o-nas#redakce>

⁴¹ -mav-, Mediaguru. Potvrzeno: Balšínek končí v LN, noviny řídí Vačkov. In: *mediaguru.cz* [online]. 13. 11. 2013 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2013/11/potvrzeno-balsinek-konci-v-ln-noviny-ridi-vackov/>

⁴² Economia, a. s. O společnosti. In: *economia.ihned.cz* [online]. 2018 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/o-spolecnosti/>

⁴³ -kch-, Mediaguru. Babiš kupuje mediální skupinu Mafra. In: *mediaguru.cz* [online]. 26. 6. 2013 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2013/06/babis-kupuje-mediální-skupinu-mafra/>

⁴⁴ Vláda ČR. Andrej Babiš. In: *vlada.cz* [online]. 2009 – 2018 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/andrej-babis-115388/>

3.3 Zpravodajská oblast – definování teoretického rámce zpravodajské-informační oblasti

Cílem zpravodajské oblasti je podávat věcné a relevantní informace o aktuálních událostech. Rozsah a témata informací, včetně jejich struktury, jsou ovlivněny tím, „co je pro společnost považováno za relevantní, popřípadě co je považováno za zajímavé“.⁴⁵ Zpravodajství má pak především informační a definiční funkci a snaží se o zachycení, popsání a předání aktuálních událostí publiku v co nejkratší době.⁴⁶ Zpravodajství vykazuje vysokou míru normovanosti a modelovosti, čímž se odlišuje od ostatních dílčích oblastí. Používá také automatizované jazykové prostředky.⁴⁷

Z funkce informovat pro zpravodajství plynou podle Viktora Jílka požadavky na „tzv. maximální objektivitu, dokumentárnost, vyloučení jakýchkoliv formativních prvků, subjektivity.“⁴⁸ Teorie masové komunikace dle něj však i v informativní (tedy ne pouze ve formativní) funkci vidí prostředek sloužící k ovlivňování a formování vědomí společnosti, což následně uzpůsobuje jak příjemcovu chování, tak i jeho jednání. Informativní funkce v čisté podobě oproštěná od náznaků persvaze je přítomná pouze ve zpravodajských sděleních zprávy v základní podobě, které odpovídají na základní zpravodajské otázky „kdo, co, kde, kdy“. Jílek upozorňuje na to, že v typech sdělení, jako je například rozšířená zpráva, omezují čistě informativní funkci přítomné odpovědi na otázky „jak“ a „proč“. I přes tuto skutečnost mohou ale autoři textů usilovat o objektivitu zpravodajských sdělení, a to na základě komplexu norem platných pro danou oblast. Mezi nimi jsou i normy jazykové, jež v oblasti masové komunikace označujeme souslovím informační kvalita.⁴⁹

3.4 Porušování informační kvality

Informační kvalita zpravodajských sdělení může být porušována hned několika způsoby. Na ty jsem se zaměřila při svém zkoumání a na základě vybraných zdrojů

---

⁴⁵ JÍLEK, Viktor. Cit. dílo. S. 55

⁴⁶ OSVALDOVÁ a kol. Cit. dílo. S. 13

⁴⁷ JÍLEK, Viktor. Cit. dílo. S. 55-56

⁴⁸ Tamtéž, s. 57

⁴⁹ Tamtéž, s. 55-58

jsem zvolila kritéria, která jsem u titulků a textů při kvantitativní obsahové analýze sledovala.

Z hlediska objektivitu jsou **stěžejními aspekty faktičnost a nestrannost**. Pod aspekt faktičnosti spadá kritérium **pravdivosti, relevance a informativnosti**. Pro **pravdivost** je důležité **zdrojování, úplnost a přesnost informací** a prezentace informací bez komentářů. **Relevance** souvisí s výběrem informací a jejich důležitostí pro příjemce, s faktorem času a aktuálnosti. Kritérium **informativnosti** je podstatné kvůli pochopení informace a jejího významu, je tedy spjata s kvalitou daného obsahu a obstarává jeho **srozumitelnost**. Mezi výše zmíněný **aspekt nestrannosti** patří **vyváženost protichůdných názorů a pohledů** a **neutralita**, se kterou jsou informace předávány příjemcům.⁵⁰ V analýzách jsem dbala také na to, jak autoři užívají **citací a parafrází** nebo jaké **slohové postupy** novináři ve sděleních používají.⁵¹ Toto užití jazykových prostředků zmiňuje v publikaci *Zpravodajství v médiích* i B. Osvaldová. Připouští, že se nejen teoretikové, ale i mnozí novináři shodují v tom, že „absolutní objektivnosti nelze dosáhnout, jelikož už sám výběr skutečností, které mají být sděleny, je proces neobjektivní“, a proto je v souvislosti s objektivitou kladen důraz spíše na vyváženost, vědomou nezaujatost a zdravý skepticismus. Rovnováhy ve sdělení lze ale dosáhnout postupem práce, který ctí výše zmíněná kritéria.⁵²

Objektivitu a informační kvalitu mohou porušovat také **jazykové prostředky**, mezi něž Jílek kromě užití příznakových a expresivních výrazů řadí automatizaci a modelovost vyjádření, citace a parafráze obecných a nejmenovaných původců nebo odvolávání se na obecného původce, stejně jako citace a parafráze podporující tvrzení.⁵³

V následujícím textu se budu zabývat základním žánrem zpravodajských sdělení, tedy zprávou.⁵⁴ Zpráva v základní podobě odpovídá na základní zpravodajské otázky, tedy „kdo, co, kde, kdy“ má svou kompoziční i grafickou stabilitu.

---

⁵⁰ Tamtéž, s. 59

⁵¹ Tamtéž, s. 60-65

⁵² OSVALDOVÁ, Cit. dílo. S. 12-13

⁵³ JÍLEK, Viktor. Cit. Dílo. S. 65-70

⁵⁴ Tamtéž, s. 56

Rozšířená zpráva dále odpovídá na otázky „jak“ a „proč“. Tyto dva typy zpráv se v mém souboru šetření vybraných médií objevovaly nejčastěji. Mezi komunikáty pak byly i souhrnné zprávy, tedy zprávy informující o události, která se vyvíjela v konkrétním časovém úseku. V několika případech se mezi sledovaným vzorkem objevily i fleše, krátké agenturní (před)zprávy.

3.5 Zpravodajské titulky a texty sledovaného období

a) Zpravodajské titulky

Výraznou pozornost věnuji na dalších stránkách titulkům. Ty jsou první částí textů, které čtenáře v médiích zaujmou, a to díky své pozici v textu, zalomení a formě. Především však rozhodují o tom, zda si čtenář text vybere k přečtení.⁵⁵

Díky vlivu agenturní a internetové žurnalistiky se v současné době titulky někdy stávají samostatným žánrem. Mohou tedy samy o sobě nést plnohodnotnou informaci a odpovídat na základní zpravodajské otázky „kdo, co, kde, kdy“.⁵⁶ I proto je pokládám za relevantní doklad mediálního kontextu vybraných deníků a zpravodajských serverů. Čtenář mnohdy přečte ze sdělení pouze titulek, což považuji za nejdůležitější argument k tomu, abych se ve svých analýzách zabývala zpravodajskými titulky jako plnohodnotnou součástí mediálního kontextu v souvislosti s „uprchlickou krizí“.

Analýza zpravodajských titulků

V analýze jsem zpracovala 400 zpravodajských titulků. Mým výzkumným polem bylo 6 vybraných médií v období 1. září – 31. prosinec 2015. V případě každého tištěného deníku (Hospodářské noviny, Lidové noviny, MF DNES a Právo) jsem pracovala přibližně s 60 titulky, u internetových zpravodajských serverů (Novinky.cz, Echo24.cz) jsem analyzovala 80 titulků. Větší množství titulků jsem v případě internetových deníků zvolila kvůli jejich dosahu a četnosti mediálního obsahu jako internetových médií. Důvodem, proč jsem nepoužila všechny

---

⁵⁵ OSVALDOVÁ, Barbora. Cit. dílo. S. 29-30

⁵⁶ Tamtéž.

zpravodajské titulky sledovaného období, a to nejen z vybraných médií, byla především nutnost redukce.

Pro svou analýzu jsem stanovila šest výzkumných otázek:

- 1. Jakými výrazy bylo téma „uprchlické krize“ nejčastěji prezentováno?**
- 2. Kterí politikové vystupovali v titulcích?**
- 3. Jaké geografické a institucionální názvy se v titulcích objevovaly nejčastěji? A v jakém vyznění?**
- 4. Jaké jazykové prostředky a slohové postupy porušující informační kvalitu byly v titulcích užity?**
- 5. Jak zkoumané titulky vyznívají vůči „uprchlické krizi“?**
- 6. Ve kterých médiích se takto rozdělené titulky objevily?**

Kromě výzkumných otázek jsem se u titulků soustředila na splnění těchto kritérií:

Informativnost, srozumitelnost, vyváženost, nestrannost, neutralita, přítomnost vlastního názoru autora a užití slohového postupu, zdrojování, přesnost a úplnost informace, celkové vyznění.

Níže uvádím výsledky analýz mého výzkumného pole, k nimž jsem došla na základě kvantitativní obsahové analýzy.

1. Jakými výrazy bylo téma „uprchlické krize“ nejčastěji prezentováno?

Výše jsem vysvětlila, proč pojem „uprchlická krize“ považuji za uměle vytvořený a proč ho tedy důsledně po celou dobu uvádím v uvozovkách. K tomuto pojmu se však vázala celá řada dalších pojmů, které získaly vlastní význam. V analýzách mne proto nejprve zajímalo, které pojmy se v titulcích objevují v největší frekvenci. Tyto časté výrazy byly později spojeny s konkrétní emoci, kterou mohli ve výše zmíněných politických kampaních využívat jejich marketingoví tvůrci (prezidentská kampaň Miloše Zemana, volební kampaň SPD a jejich současný politický program, viz výše). Zároveň vymezení pojmů jako „kvóty“, „hranice“ nebo „uprchlíci“ zjednodušilo informování o tématu „uprchlické krize“ a udělalo je čtenářsky přitažlivější, zvláště pokud se tato slova vyskytovala hned v titulcích.

Tabulka 1

Výraz	Počet titulků obsahujících daný výraz
Uprchlík/uprchlíci	81
Běženec/běženci	37
Kvóty	33
Migrant/migranti	27
Hranice	27
Uprchlický tábor	8
Imigrant/imigranti	4
Žadatel/é o azyl	3

Jak vyplývá z Tabulky 1, nejčastěji se téma „uprchlické krize“ ve sledovaných titulcích objevovalo ve spojení s pojmy „uprchlík“ nebo „uprchlíci“. Tito lidé byli méně často označeni jako běženci, imigranti nebo žadatelé o azyl. Mezi dalšími výrazy pro „uprchlíky“ pak byly dva další, a to „nelegálové“ (Ústavní soud: Policisté se musí chovat k nelegálům slušně, Příloha č. 1, Titulek 218) a „azylanti“ (výskyt: 1, Azylanti se mají rychle stát Němci, Příloha č. 1, Titulek 342).

2. Kteří politikové vystupovali v titulcích?

Stejně jako se k tématu „uprchlické krize“ vztahují výše uvedené pojmy, novináři s ní v období 1. září 2015 – 31. prosince 2015 spojovali i konkrétní politiky. Události související s „uprchlickou krizí“ tak tímto způsobem nechávali komentovat relevantním mluvčím, především právě politikům. V analýze jsem primárně zkoumala, které politiky novináři ve sledovaných titulcích zmiňovali (podobně jako výše uvedené pojmy prezentující téma „uprchlické krize“). Následně jsem se zaměřila na to, kterým politikům poskytl možnost komentovat dění vztahující se k „uprchlické krizi“ prostřednictvím citace (uvedení výroku v původním znění: *„I mezi námi jsou agenti.“ Schwarzenberg o uprchlících*, Příloha č. 1, Titulek 120) nebo parafráze (volné přeformulování původního výroku: *Mladí uprchlíci? Jsou to zbabělci, soudí Zeman*, Příloha č. 1, Titulek 121).

Tabulka 2⁵⁷

	Celkový výskyt	Zmínka v titulku	Citace/parafráze
Merkelová Angela	35	23	12
Sobotka Bohuslav	15	7	8
Zeman Miloš	14	5	9
Juncker Jean-Claude	7	2	5
Orbán Viktor	6	4	2
Babiš Andrej	5	4	1
Klaus Václav	5	4	1
Chovanec Milan	3	1	2
Tusk Donald	3	3	0
Faymann Werner	2	1	1
Fico Robert	2	2	0
Kiska Andrej	2	1	1
Mogheriniová Federica	2	2	0
Schwarzenberg Karel	2	0	2
Stropnický Martin	2	2	0
Tsipras Alexis	2	2	0
Bělobrádek Pavel	1	1	0
Dinstbier Jiří	1	1	0
Erdogan Recep Tayyip	1	0	1
Gauck Joachim	1	1	0
Grabarová Kitarovičová Kolinda	1	0	1
Němeček Svatopluk	1	1	0
Obama Barack	1	1	0
Okamura Hayato	1	1	0
Okamura Tomio	1	1	0
Putin Vladimír	1	1	0
Romsonová Asa	1	1	0
Schäuble Wolfgang	1	1	0
Schulz Martin	1	0	1
Zaorálek Lubomír	1	1	0

V titulcích se nejvíce vyskytovalo jméno německé kancléřky Angely Merkelové,⁵⁸ a to v naprosté převaze mezi českými i zahraničními politiky. Z českých politiků bylo nejčastější jméno tehdejšího premiéra Bohuslava Sobotky a prezidenta Miloše

⁵⁷ Podobně jako v Tabulce 1 řadím jména politiků dle četnosti jejich výskytu. Jména se stejným počtem výskytu dále řadím abecedně. Tímto způsobem přistupuji ke všem následujícím tabulkám.

⁵⁸ Angela Merkelová se stala jednou z nejdůležitějších osobností tématu „uprchlické krize“ díky svým názorům na pomoc uprchlíkům. Začátkem podzimu 2015 telefonicky řešila události „uprchlické krize“ s maďarským premiérem Orbánem a rakouským kancléřem Faymannem. 4. září pak oznámila, na jakém nouzovém opatření se společně dohodli: Německo dovolí přicestovat uprchlíkům z Maďarska. Právě toto oznámení ale velká část společnosti začala považovat v negativním smyslu jako pozvání uprchlíků do Evropy. Zvláště když uprchlíci po tomto oznámení skandovali kancléřčino jméno a nazývali ji „Mama Merkel“. JUREČKOVÁ, Adéla. České mýty o Angele Merkelové. In: *clovekvtsni.cz* [online]. 28. 8. 2016 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.clovekvtsni.cz/co-delame/migrace-v-souvislostech/ceske-myty-o-angele-merkelove-3399gp>

Zemana.⁵⁹ V charakteristice vybraných deníků a internetových serverů jsem se věnovala tomu, kdo je vlastníkem těchto médií. Na tomto místě proto uvádím, že v případě Andreje Babiše, který je jediným politicky aktivním vlastníkem zkoumaných médií, jeho jméno jím vlastněné noviny neuvedly ani jednou.

3. Jaké geografické a institucionální názvy se v titulcích objevovaly nejčastěji? A v jakém vyznění?

Kromě pojmů prezentujících pojem „uprchlické krize“ a politických jmen se v titulcích objevovaly také názvy geografických míst a institucí. Těmito pojmy jsem se chtěla zabývat proto, abych zjistila, které země a instituce byly pro českou mediální reflexi „uprchlické krize“ důležité. Zajímalo mě, kterým zemím budou novináři věnovat svou pozornost v rámci celoevropského rozměru „uprchlické krize“, ale také to, zda se zaměří na země, z nichž uprchlíci přicházejí. Také jsem měla potřebu zkoumat, jestli pro novináře bylo důležité odkazovat se na instituce, které měly vliv na rozhodnutí o opatřeních souvisejících s „uprchlickou krizí“. V neposlední řadě jsem ale chtěla zjistit, jak často se v titulcích vyskytovalo přímé odkazování k České republice a vztahování tématu „uprchlické krize“ k českému prostředí.

Tabulka 3

Geografický/institucionální název	Celkový výskyt
Evropská Unie	60
Česká republika/Česko	31
Evropa	26
Německo	20
Rakousko	15
Berlín	9
Brusel	9
Slovinsko	7
Maďarsko	6
Slovensko	6
Sýrie	5
Turecko	4
Afrika	3
Bavorsko	3
Francie	3
Mnichov	3
Paříž	3
Visegrádská čtyřka	3

⁵⁹ Do analýz jsme zahrnula i případy, které uvedené politiky zmiňovaly bez použití jejich jména. Tedy např. německá kancléřka, prezident, premiér.

Ankara	2
Evropská komise	2
Irák	2
Islámský stát	2
Itálie	2
Jordánsko	2
OSN	2
Praha	2
Srbsko	2
Budapešť	1
Drážďany	1
Haag	1
Chorvatsko	1
Lesbos	1
Lotyšsko	1
Lublaň	1
Moskva	1
New York	1
Nizozemsko	1
Norsko	1
Rada Evropy	1
Rio de Janeiro	1
Řecko	1
Španělsko	1

Z této analýzy vyplývá, že ve středu zájmu reflexe „uprchlické krize“ stála v titulcích Evropská unie. Zmíněna byla celkem v 60 případech, z nichž 45 bylo neutrálních. Ve 14 případech byla v titulcích zmíněna v negativním smyslu a jednou ve smyslu pozitivním. Dále se v titulcích nejčastěji objevoval pojem Česko/Česká republika, Evropa a Německo. Z uvedené analýzy je zřejmé, že se analyzované titulky nezabývaly v takové míře místy, kterých se „uprchlická krize“ týkala primárně, tedy Afriky, Sýrie a dalších zemí. V pozadí stál také zájem o Islámský stát a instituce, jako jsou OSN nebo orgány Evropské unie.⁶⁰

4. Jaké jazykové prostředky a slohové postupy porušující informační kvalitu byly v titulcích užity?

Ve své práci jsem výše vysvětlila kritéria informační kvality zpravodajství související s užitím jazykových prostředků. Na základě kritérií vztahujících se k užití jazykových prostředků, které porušují informační kvalitu, jsem zkoumala, jak vyznívají titulky optikou konkrétního využitého jazykového prostředku.

⁶⁰ Geografická místa a instituce jsem do analýzy zahrнула jen tehdy, kdy se jednalo o název státu v různých pádech. Nezahrnovala jsem zde přídavná jména odvozená z těch názvů, názvy národností nebo jiné odvozené výrazy.

Tabulka 4

	Celkový výskyt	Pozitivně vyznívající	Negativně vyznívající	Nezařaditelné, ale porušující informační kvalitu
Příznaková slova	89	1	19	69
Dramatizace	77	-	23	54
Hodnotící výrazy	73	1	16	56
Personifikace	58	1	16	41
Nepřesná informace	46	-	7	39
Klišé	24	-	4	19
Nesrozumitelnost	22	-	3	19
Citace/parafráze neznámého původce nebo obecného jmenovatele	18	-	9	9
Metafora	15	2	5	9
Úvahový slohový postup	10	-	1	9
Vyprávěcí slohový postup	1	-	-	1

Nejčastějším porušením informační kvality byla příznaková slova, která souvisí s většinou dalších chyb vůči informační kvalitě. Na tomto místě však věnuji prostor všem jazykovým prostředkům, které informační kvalitu zkoumaných titulků porušily. Každý z jazykových prostředků charakterizují na konkrétním příkladu.

Příznaková slova: „*uprchlická bitka*“ – spojení s negativním příznakem (My chceme jet na Západ dřív! Uprchlická bitka v Chorvatsku, Příloha č. 1, Titulek 206)

Dramatizace: „*Hrůza jménem Moria. V táboře na ostrově Lesbos vládne zákon džungle*“ (Hrůza jménem Moria. V táboře na ostrově Lesbos vládne zákon džungle, Příloha č. 1, Titulek 219)

Hodnotící výrazy: „*razantně posílila populistická*“ pravice (V Horních Rakousech razantně posílila populistická pravice, Příloha č. 1, Titulek 248)

Personifikace: „*Německo a Rakousko přivítaly tisíce běženců*“, „*Evropa čeká na nové kvóty*“ (Německo a Rakousko přivítaly tisíce běženců, Evropa čeká na nové kvóty, Příloha č. 1, Titulek 367)

Nepřesná informace: *kvůli migrantům přijali v Německu „tisíce učitelů“* (Naučit se německy. Kvůli migrantům přijali v Německu tisíce učitelů, Příloha č. 1, Titulek 390)

Klišé: *západ žádá východ o solidaritu s běženci, kterým ale „utahuje šrouby“* (EU: západ žádá východ o solidaritu s běženci, kterým ale utahuje šrouby, Příloha č. 1, Titulek 236)

Nesrozumitelnost: „Úplně uzavřít hranice a konec Schengenu. Tajný plán Berlína (Úplně uzavřít hranice a konec Schengenu. Tajný plán Berlína, Příloha č. 1, Titulek 358)

Citace/parafráze neznámého nebo obecného jmenovatele: „Oplotme Německo, žádá předák policejních odborů“ (Oplotme Německo, žádá předák policejních odborů, Příloha č. 1, Titulek 284)

Metafora: Švédsko „staví hráz“ běžencům. Vicepremiérka se rozplakala (Švédsko staví hráz běžencům. Vicepremiérka se rozplakala, Příloha č. 1, Titulek 340)

Úvahový slohový postup: 800 mužů na hranice! „Mohli by je zavřít“ (800 mužů na hranice! Mohli by je zavřít, Příloha č. 1, Titulek 304)

Vyprávěcí slohový postup: „Uprchlík překročil hranici. A Bulhaři ho zastřelili“ (Uprchlík překročil hranici. A Bulhaři ho zastřelili, Příloha č. 1, Titulek 290)

5. Jak zkoumané titulky vyznívají vůči „uprchlické krizi“?

Na základě analýz podle dříve stanovených kritérií a užití výše zmíněných jazykových prostředků porušujících informační kvalitu jsem zkoumané titulky rozdělila podle vyznění do tří skupin:

- 1) Neutrální
- 2) Pozitivně vyznívající vůči uprchlické krizi
- 3) Negativně vyznívající vůči uprchlické krizi

Následně jsem dodala skupinu čtvrtou:

- 4) Nezařaditelné z hlediska porušení zásad informační kvality a objektivity

Poslední zmíněná skupina se totiž při analýze prvních titulků objevila jako nutnost. Titulky sice nezastávají žádný postoj vůči uprchlické krizi, ale není možné zařadit je do skupiny neutrálních titulků, protože z hlediska zásad informační kvality a objektivity neutrálními nejsou – tento jev vysvětluji na konkrétním příkladu pod Tabulkou 5. Vyznění titulků jsem vyhodnocovala na základě výše uvedených kritérií a zmíněných jazykových prostředků porušujících informační kvalitu.

Tabulka 5

Vyznění	Celkový výskyt
Neutrální	182
Pozitivní	4
Negativní	46
Nezařaditelné, ale porušující informační kvalitu	169

Analýza zabývající se vyzněním titulků potvrzuje, že sledovaná média nereflektovala téma „uprchlické krize“ zcela neutrálně. Z výzkumného pole mezi neutrální titulky patřila necelá polovina, tedy 182 titulků (Příloha č. 1, Titulek 1-182). Na základě vyznění jsou titulky rozděleny i v Příloze č. 1. (Titulek 183-186 pozitivní, Titulek 187-232 negativní, Titulek 233-400 nezařaditelné, ale porušující informační kvalitu).

Pro bližší vysvětlení uvádím konkrétní příklady jednotlivých kategorií:

1) Neutrální: „*Vláda letos pošle 105 milionů na pomoc uprchlíkům*“ (Příloha č. 1, Titulek 180) - titulek obsahuje jasnou informaci, je srozumitelný, neobsahuje jazykové prostředky porušující informační kvalitu.

2) Pozitivně vyznívající vůči uprchlické krizi: „*Musíme si pomáhat.*“ (Příloha č. 1, Titulek 185) - není zřejmé, zda se jedná o citaci nebo konstatování autora či přímo deníku Lidové noviny, zvláště když se jednalo o titulek na titulní straně novin.

3) Negativně vyznívající vůči uprchlické krizi: „*Rozeštvaná Evropa hasí migrační krizi*“ (Příloha č. 1, Titulek 194) – titulek obsahuje dramtizaci, negativní příznakové spojení „rozeštvaná Evropa, které je zároveň hodnocením s negativní konotací, čímž porušuje kritérium neutrality a pravdivosti. Příznakovým výrazem je také slovo „hasí“.

4) Nezařaditelné z hlediska porušení zásad informační kvality a objektivitu: „*Spor o kvóty vrcholí. V pondělí může být rozhodnuto*“ (Příloha č. 1, Titulek 240) – na tomto příkladu je zřejmé, že ačkoli se titulek nepřiklání k pozitivnímu ani negativnímu vyznění vůči „uprchlické krizi“, není ho možné zařadit mezi titulky neutrální. Spojení „spor o kvóty vrcholí“ obsahuje negativní příznak a hodnocení, „spor vrcholí“ je zároveň novinářským klišé. Tyto jazykové prostředky tak porušují

neutralitu. Zároveň je zde porušeno kritérium informativnosti, jelikož autorka užila úvahového slohového postupu v části titulku „může být rozhodnuto“.

6. Rozdělení dle vyznění a médií, ve kterých se titulky objevily

Předchozí analýza ukázala, jak titulky o „uprchlické krizi“ referovaly. Následně jsem zkoumala příslušnost k médiu, v němž se objevily. Zkoumané mediální zdroje v případě Hospodářských novin, MF DNES a Lidových novin bývají považovány za seriózní deníky. Proto by měly vykazovat neutrální zpravodajství. Zajímalo mě tedy, zda jejich titulky budou opravdu neutrální – a pokud ne, kolik jich do neutrální kategorie nebude možné zařadit. Stejně tak mě ale zajímalo vyznění titulků u primárně internetového deníku Echo24.cz a Novinek.cz.

Tabulka 6

Médium	Celkový počet titulků z média	Neutrální	Pozitivní	Negativní	Nezařaditelné, ale porušující informační kvalitu
Echo24.cz	83	30	-	15	38
Hospodářské noviny	57	32	-	3	22
MF DNES	61	25	2	5	29
Lidové noviny	61	19	2	5	35
Novinky.cz	79	49	-	7	23
Právo	59	27	-	11	21

Analýza zabývající se vyzněním podle příslušnosti k danému médiu ukázala, že nejméně neutrální je vůči „uprchlické krizi“ ve sledovaném období zpravodajský server echo24.cz, u něhož byly texty reflektující „uprchlickou krizi“ velmi četné. Nejmenší počet textů věnovaných tématu „uprchlické krize“ pak měly Hospodářské noviny, které navíc o tomto fenoménu reflektovaly ve více než polovině analyzovaných titulků neutrálně. I přesto se zde našly titulky, které informační kvalitu porušovaly.

Závěry plynoucí z těchto dílčích analýz titulků uvádím ve shrnujícím textu v závěru kapitoly, tedy společně se závěry analýzy zpravodajských textů.

b) Zpravodajské texty

Analýza zpravodajských textů

Identické problémové výrazy a další postupy porušující informační kvalitu se objevovaly nejen v titulcích, byly rovněž součástí zpravodajských textů sledovaného období. I proto je možné rozdělit texty do skupin podle vyznění jako u titulků, tedy na neutrální, pozitivní, negativní a texty nezařaditelné do těchto skupin, které však porušují informační kvalitu a objektivitu.

Z důvodu redukce zde neuvádím všechny přečtené texty, které jsem přečetla při výběru 400 titulků. Komparace zpravodajské reflexe „uprchlické krize“ s reflexí rozhlasových dokumentaristů je pro mě důležitá, ale ne stěžejní, a proto mi k tomuto účelu postačí především výše analyzované zpravodajské titulky. Sledované jevy vyskytující se v textech tedy doložím pouze na dvou textech z každé skupiny, přičemž analyzované texty uvádím v Příloze č. 2. V případě rozdělení do skupin dle vyznění neppracuji s pozitivně vyznívajícimi texty, protože se mi je nepodařilo ve výzkumném vzorku dohledat. Jsou zde sice 4 texty s pozitivním titulkem (Příloha č. 1, titulek 183-186), ale následné celkové vyznění textu kvůli jeho výstavbě, užití jazykových prostředků a zvolenému způsobu informování pozitivní není.

1. Neutrální

Jako neutrální texty splňující zpravodajská kritéria jsem určila dvě rozšířené zprávy: *Česká republika nabídla Srbsku 10 miliónů na pomoc s uprchlíky*⁶¹ a *Slova roku: islám, uprchlík i mluvčáček*⁶². Zprávy mají informativní funkci, odpovídají na zpravodajské otázky „kdo, co, kde, kdy, jak, proč“, neobsahují jiný než informační slohový postup. Texty jsou **srozumitelné** a z tohoto kritéria informační kvalitu neporušují. V případě druhého textu jsou sice propojena dvě témata, slova roku a strach z islámu, ale autorka se tímto snažila uvést čtenáře do kontextu roku,

⁶¹ ADAMIČKOVÁ, Naďa. Česká republika nabídla Srbsku 10 miliónů na pomoc s uprchlíky. In: *novinky.cz*. Datum vydání: 1. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domáci

⁶² KABÁTOVÁ, Michaela. Slova roku: islám, uprchlík i mluvčáček. In: *Lidové noviny*. Datum vydání: 28. 12. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01

k němuž se slova roku vztahují – čímž čtenáři objasňuje, proč se mezi slovy roku objevilo slovo islám.

Autorka prvního textu volí v případě citací relevantní mluvčí, oba texty jsou pak v pořádku i z hlediska **vyváženosti**. Informační kvalitu v obou textech částečně narušují **jazykové prostředky** jako příznakové a hodnotící výrazy nebo klišé. Stále však nejde o zásadní problémy, kvůli kterým by texty nemohly vyznívat neutrálně. Mezi těmito problémovými pojmy jsou spojení: „výrazné migrační vlně“, „davý působí vládě a bezpečnostním složkám vrásky na čele“, „migranti ovšem nemají o azyl v Srbsku zájem“, „mají z islámu dokonce“, „střet kultur“, „předák hnutí“, „zabodoval“.

Autorky rovněž uvádějí **zdroje informací**, výjimkou je pouze věta „jen loni představoval český vývoz 398 miliónů eur“, u které autorka prvního textu zdroj neuvádí. Kvůli dvěma případům texty nesplňují zcea **kritérium přesnosti a úplnosti informací**. Jedná se o tato vyjádření: „kolem stovky tisíc běženců“ a „podle všeho rozhovorům dominovaly“. Především díky výše zmíněné **vyváženosti** však texty vůči „uprchlické krizi“ stále zůstávají neutrálně vyznívající.

2. Negativní

Jevy porušující informační kvalitu a usilující o negativní vyznění jsem pozorovala u textu *Uprchlická krize tříští EU. Blíží se zásadní střet*⁶³ a *Rozpad EU? Klidně za pár měsíců, zní ze Západu*⁶⁴. U obou textů negativní dojem vůči „uprchlické krizi“ navozují zvolené **jazykové prostředky**, tedy příznaková a hodnotící slova, expresivita a dramtizace: „uprchlická krize tříští EU“, „blíží se zásadní střet“, „tvrdě odmítá“, „zaznívají výhružky“, „její Německo (A. Merkelové)“, „Visegrád chystá obranu“, „frontální útok na státy“, „udělování azylu tu podléhá mnohem tvrdším podmínkám“, „hrozí vážná krize, „Rozpad EU? Klidně za pár měsíců, zní ze Západu“, „Asselborn už bije na poplach“. Více těchto jazykových prostředků se pak objevuje v prvním textu.

⁶³ PALATA, Luboš. Uprchlická krize tříští EU. Blíží se zásadní střet. In: *Mladá fronta DNES*. Datum vydání: 1.9.2015, Rubrika / pořad: Titulní strana, Strana / zpráva 01

⁶⁴ Echo24. Rozpad EU? Klidně za pár měsíců, zní ze Západu. In: *Echo.24.cz*. Datum vydání: 10. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage

Z hlediska **srozumitelnosti** a informativnosti se jako problém jeví užití úvahového slohového postupu, častěji v prvním textu. Zde se navíc objevuje i tvrzení potvrzující konkrétní názor: „*jsou další ilustrací, že imigrační krize v Evropské unii je stále vážnější*“, „*jak se krize dramatizuje, blíží se zásadní střet, který může otrást celou Unii*“, „*Udělování azylu tu podléhá mnohem tvrdším podmínkám, o čemž svědčí i poměr odmítnutých a úspěšných žádostí*“. Úvahový slohový postup je pak použitý například v těchto místech: „*kdyby se tak stalo, mohou při rychle se zvyšujícím počtu žadatelů o azyl na Česko připadnout ne tisíce, ale desítky tisíc uprchlíků*“, „*Premiéři Česka, Slovenska, Maďarska a Polska by se v pátek měli v Praze dohodnout na tom, co by mohli v otázce společného unijního řešení uprchlické krize nabídnout Bruselu a co od něj požadovat.*“, „*Rozpad EU prý může nastat za pár měsíců*“. V prvním textu je pak i zřejmý průnik **vlastního názoru autora**: „*Je otázka, kam až může vést tak hluboká krize, v níž se východní Evropa staví zcela proti postojům Německa, Francie či Rakouska.*“ Především první text tak obsahuje průniky do publicistiky.

Co se týká **zdrojování, přesnosti a úplnosti informací**, i zde se autoři dopustili několika chyb: „*jsou další ilustrací, že imigrační krize v Evropské unii je stále vážnější*“, „*To je pro Česko a další země také problém*“, „*Rozpad EU? Klidně za pár měsíců, zní ze Západu*“ nebo „*Některé země totiž prý evidentně nepřijaly hodnoty EU, které nejsou jen materiální*“. V případě **přesnosti** zprávy pak není správně užito například nepřesné spojení „*vysoký bruselský diplomat*“.

Texty vyznívají negativně i na základě porušení **kritéria vyváženosti**. V prvním případě jsou kromě citace Angely Merkelové v úvodu použity v převážné většině citace proti přijímání kvót. U druhého textu pak není dán prostor protistraně, tedy text nemůže být vyvážený, protože obsahuje jen negativní názor vůči uprchlické krizi, který je zde prezentován formou zprávy.

3. Nezařaditelné, ale nevyhovující z hlediska informační kvality a objektivity

U této skupiny jsem vybrala texty *Ústavní soud: Policisté se musí chovat k nelegálům slušně*⁶⁵ a *Berlín: tajné služby se bojí nestability kvůli běžencům*.⁶⁶

I zde byly problémové především zvolené **jazykové prostředky** jako „*k nelegálům*“, „*důrazně klepl přes prsty policii*“, „ *který se vzpíral vyhoštění*“, „*že policisté měli Kamerunci ušetřit na cestu pár ran*“, „*roste kritika*“, „*mají údajně vážnou starost*“ nebo „*že už nebudou uprchlíky vytlačovat*“.

Informační kvalitu také porušuje užití vyprávěcího slohového postupu v prvním textu: „*Policisté mu stanovili lhůtu jednoho měsíce k opuštění republiky, muž ale z Česka neodjel a pokoušel se tu zůstat. Dokonce sám přišel na policejní služebnu s tím, že by chtěl nějak vyřešit svůj pobyt. Byl zajištěn a odvezen do zařízení pro zajištění cizinců v Bělé-Jezové. Na začátku června 2014 mu policisté zajistili místo na palubě letadla Turkish Airlines, které mělo 6. června odletět do Kamerunu. Kapitán letadla ho ale odmítl přijmout na palubu, protože muž představoval bezpečnostní riziko, měl totiž cestovat sám a přitom nedobrovolně. Kamerunec nakonec odletěl do své vlasti až o dva měsíce později.*“. V prvním textu je užit také úvahový slohový postup „*měli Kamerunci ušetřit na cestu pár ran*“.

U druhého textu je problémové nedostatečné **zdrojování, neúplnost a nejasnost informací**: „*Berlín: tajné služby se bojí nestability kvůli běžencům*“, „*představitelé německých zpravodajských služeb mají údajně vážnou starost o vnitřní bezpečnost Spolkové republiky*“, „*navíc německé bezpečnostní složky nebudou schopné čelit výzvám, které budou důsledkem importu islámského extremismu, arabského antisemitismu či etnických konfliktů jiných národů*“, „*nejfrekventovanější uprchlické trase současnosti*“.

I přes tyto chyby porušující informační kvalitu texty ale usilují o **vyváženost**, která není zcela porušena. Texty tak nevyznívají pozitivně ani negativně vůči „*uprchlické krizi*“, rozhodně ale nejsou z hlediska čisté informativní funkce v pořádku.

---

⁶⁵ KOZELKA, Petr. Ústavní soud: Policisté se musí chovat k nelegálům slušně. In: *Právo*. Datum vydání: 11. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 04

⁶⁶ Sch, rok. Berlín: tajné služby se bojí nestability kvůli běžencům Zdroj: *Lidové noviny*. Datum vydání: 27. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06

c) Závěrečné vyhodnocení analýz

Z mých analýz zpravodajských titulků vyplývá to, že v období 1. 9. 2015 – 31. 12. 2015 byl těmito médii vytvářen mediální kontext, který nebyl ve vztahu k „uprchlické krizi“ zcela neutrální. Na základě analýz titulků jsem došla k závěru, že:

- 1) Do neutrální skupiny náleželo 182 titulků z výzkumného pole
- 2) Do pozitivně vyznívajících vůči „uprchlické krizi“ 4 titulky
- 3) Do negativně vyznívajících vůči „uprchlické krizi“ 46 titulků
- 4) Do skupiny nezařaditelných na základě vyznění, ale nevyhovujících z hlediska informační kvality a objektivity 169 titulků

Tím se potvrzuje má úvodní definice „uprchlické krize“ vycházející mimo jiné i z teorie agenda setting. I na základě několika příkladů zpravodajských textů a jejich analýz se odvažuji konstatovat, že tato „krize“ v českém kontextu a ve veřejném mínění byla do značné míry vytvářena právě médii a jejich reflexí. Tedy tím, jakým jazykem „uprchlickou krizi“ média popisovala, do jaké míry usilovala o vyváženost, jaké rubriky do svého obsahu přidávala, jaké zdroje nechala ve svých obsazích promlouvat. Analýza zaměřená na užité jazykové prostředky porušující informační kvalitu a objektivitu ukázala, v jak vysoké míře novináři užívali prostředky, které jsou pro zpravodajství problémové.

V případě titulků bylo zajímavé zjistit, jací politikové a jaká geografická místa či instituce se v nich objevovali nejčastěji. I tato česká reflexe „uprchlické krize“ totiž o mnohém vypovídá – mimo jiné díky ní můžeme vidět například to, že se čeští novináři vybraných médií soustředili především na dopad „uprchlické krize“ na Českou republiku, ačkoli se jí krize bezprostředně netýkala.

Co se týká počtu textů věnujících se „uprchlické krizi“, nejsnadnější bylo z hlediska množství vytvořených textů v mediálních archivech vyhledat obsahy internetových serverů Echo24.cz a Novinky.cz. V případě Echa24.cz šlo v několika případech o bulvárnější vyznění a snahu po senzaci. Ve srovnání s těmito zpravodajskými weby tištěné deníky neprodukovaly tolik obsahů věnovaných tomuto tématu, v případě Hospodářských novin bylo mnohem obtížnější vyhledat 60

zpravodajských textů. Deníky se lišily také volbou rubrik, do kterých dění „uprchlické krize“ zařazovaly. V Lidových novinách tak například vznikla rubrika „Válka proti teroru“ nebo „Uprchlická krize“.

Zásadním zjištěním vyplývajícím z analýz je pak to, že i deníky vnímané jako seriózní zdroje informací (Hospodářské noviny, Lidové noviny, MF DNES) nespĺňovaly v mnoha případech kritéria čistě informativní funkce zpravodajství.

Takto vytvořená atmosféra pak nadlouho poznamenala mediální i společenské klima v České republice, což zapříčinila nejen zvolená témata, o nichž novináři informovali, ale především používané výrazy sloužící k pojmenování událostí „uprchlické krize“. Právě tato slova jako „imigrant“, „migrant“ nebo „hranice“ ve spojení s konkrétními emocemi a strachem sloužila jako obsah politických kampaní o dva roky později v případě parlamentních voleb 2017, o necelé tři roky později od podzimu 2015 pak i v zimních prezidentských volbách v roce 2018.

4 REFLEXE „UPRCHLICKÉ KRIZE“ V PRÁCI ČESKÝCH ROZHLASOVÝCH DOKUMENTARISTŮ

Věnovala jsem velkou pozornost mediálnímu kontextu, který vytvořila tištěná a internetová média na podzim roku 2015. Tato analýza nebyla samoúčelná – ukázala, v jaké atmosféře se pohybovaly další osoby, které spoluvytvářely mediální obraz „uprchlické krize“. Zatímco všechna sledovaná média předchozí kapitoly jsou soukromá, přesouváme se nyní na půdu veřejnoprávního média, které má jiné zákonné normy, vnitřní kodex i poslání. Je zjevné, že novináři a dokumentaristé Českého rozhlasu stáli před nelehkým úkolem. Tím bylo nejen zachování maximální míry objektivity, ale také snaha o ucelenější a komplexnější reflexi složitého tématu, jakým „uprchlická krize“ v tomto období byla. Naplnění tohoto úkolu bylo o to složitější v atmosféře vyhocených emocí, strachu a v názorové rozpolcenosti společnosti. Na následujících stranách se zaměřím na to, jak tato česká rozhlasová reflexe vypadala. Před vlastními analýzami je pro mě ale důležité věnovat prostor vymezení žánru rozhlasového dokumentu a featuru.

4.1 Vymezení žánru rozhlasový dokument v českém rozhlasovém kontextu

Pod pojmem *rozhlasový dokument* bývá zahrnována rozhlasová tvorba, která se opírá o doložitelná fakta. Obvykle zahrnuje žánr reportáže, ale není čistou zprávou a není ji možné zařadit k dramatickým nebo literárním žánrům⁶⁷. K žánru dokument se vztahuje kritérium striktní práce s dokumentárními autentickými záběry nebo se záběry archivními – jejich kompoziční uspořádání pak vytváří narativní rámeček.⁶⁸ Uspořádání a výběr faktů je podle J. Maršíka jedním z určujících rysů subjektivity dokumentu, stejně jako autorův tvůrčí způsob přístupu k tématu nebo jeho interpretace dané skutečnosti.⁶⁹

Hanáčková zmiňuje také úlohu komentátora, která je v dokumentu potlačena na minimum, případně je autor jako průvodce eliminován. Podle ní je tak zřejmé, „že

⁶⁷ HANÁČKOVÁ, Andrea. *Český rozhlasový dokument a feature v letech 1990 – 2005. Poetika žánrů*. S. 40

⁶⁸ Tamtéž, s. 37-40

⁶⁹ MARŠÍK, Josef. *Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby*. S. 9

dokument v tomto smyslu usiluje o maximální objektivitu a autorský subjekt v něm ustupuje do pozadí“.⁷⁰ V tom se shoduje s Maršíkem, který doplňuje, že pojem dokument bývá užíván pro rozhlasovou tvorbu, v níž je autorský subjekt podřízen objektu, kterému se dokument věnuje.⁷¹

Už jen rolí autorského subjektu mnou analyzované dokumenty Českého rozhlasu této definici zcela neodpovídají. Autorský subjekt ustupuje do pozadí jen v případě dokumentu Dana Moravce *Čechy Čechům – Bez nenávisti*. Ve zbývajících třech příspěvcích označených jako *dokument* autorský subjekt sehrává výraznou roli, autorky v nich vystupují jako aktérky událostí dokumentu.

Pokud zkoumáme jednotlivé složky featuru, „zjistíme, že může zahrnovat reportáž, poezii, esej, cestopis, vědecké pojednání, písničku, anekdotu, rovnocennou součástí struktury výsledného artefaktu bývají ruchy, autentické zvuky a hudba.“⁷² Podle J. Maršíka je smyslem featuru „zobrazit nanejvýše aktuální téma v různých rovinách a souvislostech, v kombinaci racionálních postupů (vyplývajících zejména z logiky použitých faktů a jejich řazení) s emocionální působivostí na posluchače“. Kromě prolínání racionálně a emocionálně působících prvků pak autor kombinuje autentickou zvukovou kulisu s dramatickou kompoziční stavbou.⁷³ Propojení racionálních a emocionálních prvků u aktuálního tématu zcela odpovídá především featuru Dory Kaprálové *Alenka v říši divů aneb Má cesta za uprchlíky*, kde autorka využívá úryvků literárního díla, emotivně působící hudby a poetických propojovacích komentářů. To, čím se feature odlišuje od jiných žánrů, je podle Hanáčkové výrazná role autora, jeho autorský postoj a individualita.⁷⁴ Na základě těchto kritérií by proto měly níže uvedené dokumenty Lenky Pitronové a Terezy Rekové spadat spíše pod tento žánr. Vzhledem k jejich faktické stránce a absenci poetických nebo dramatických prvků v kompoziční výstavbě však ponechávám těmto dílům zařazení k žánru dokument. V případě Kaprálové *Alenky v říši divů aneb Má cesta za uprchlíky* se jedná o jednoznačné splnění výše uvedených znaků žánru feature, a proto k jejímu příspěvku budu dále takto přistupovat.

---

⁷⁰ HANÁČKOVÁ, Andrea. Cit. dílo. S. 40

⁷¹ MARŠÍK, Josef. Cit. dílo. S. 10

⁷² HANÁČKOVÁ, Andrea. Cit. dílo. S. 50

⁷³ MARŠÍK, Josef. Cit. dílo. S. 12

⁷⁴ HANÁČKOVÁ, Andrea. Cit. dílo. S. 51

4.2 České rozhlasové dokumenty a feature s uprchlickou tematikou ve sledovaném období

Na následujících stranách se věnuji analýzám rozhlasových dokumentů a feature, které reflektovaly „uprchlickou krizi“ v období podzimu 2015. Před vlastními analýzami mne zajímalo, jaké rozhlasové dokumenty reflektující „uprchlickou krizi“ ve sledovaném období vznikly. Pokud bych měla přihlédnout i k tomu, zda měl dokument svou premiéru v témže roce, analyzovala bych na následujících stranách pouze dokument Dana Moravce *Čechy Čechům – Bez nenávisti*, který vznikl na podzim 2015 a byl poprvé vysílán 13. 12. 2015. Proto jsem se rozhodla zmírnit kritéria a přidat dva další dokumenty a jeden feature.

Alenka v říši divů aneb Má cesta za uprchlíky, feature Dory Kaprálové, vznikl na filmovém workshopu v létě 2015. Premiéra dokumentu byla o den dříve než premiéra *Čechy Čechům – Bez nenávisti*, tedy 12. 12. 2015.

Dvěma dalšími zařazenými dokumenty jsou dokument Lenky Pitronové *Promiň, ale nevím, kdo jsi!* a *Překročit hranice* Terezy Rekové. Ačkoli měl dokument Lenky Pitronové svou premiéru až 24. 3. 2016, první záběry připadají na letní demonstrace na Václavském náměstí (2015) a další záběry autorka nahrávala mimo jiné v listopadu 2015 na srbsko-chorvatské hranici. Dokument tedy reflektuje mnou zkoumané období podzimu 2015. Tomuto období se věnuje i Tereza Reková, která většinu záběrů pro svůj dokument nahrávala v říjnu 2015, kdy se vydala za uprchlíky na hraniční přechod Bapska/Berkasovo. Její dokument byl poprvé vysílán půl roku poté, tedy 24. 4. 2015.

Kromě dokumentu Lenky Pitronové měly ostatní dokumenty a feature Kaprálové svou premiéru na stanici Dvojka Českého rozhlasu. Pořad *Promiň, ale nevím, kdo jsi!* byl poprvé vysílán na stanici Vltava.⁷⁵

---

⁷⁵ Data premiér:

MORAVEC, Dan. *Čechy Čechům – Bez nenávisti*: 13. 12. 2015, ČRo Dvojka

KAPRÁLOVÁ, Dora. *Alenka v říši divů aneb Má cesta za uprchlíky*: 12. 12. 2015, ČRo Dvojka

PITRONOVÁ, Lenka. *Promiň, ale nevím, kdo jsi!*: 24. 3. 2016, ČRo Vltava

REKOVÁ, Tereza. *Překročit hranice*: 24. 4. 2016, ČRo Dvojka

4.3 Analýzy sledovaných rozhlasových dokumentů

4.3.1 Kritéria pro analyzování dokumentů

Jako teoretické východisko k analýzám mi posloužila již zmíněná práce A. Hanáčkové, v níž se autorka zabývá mimo jiné tím, „jak autoři ctí faktografickou správnost, nakolik preferují formálně autentický projev před obsahovou autenticitou.“⁷⁶ Hanáčková zkoumá strukturu dokumentárních pořadů a z analýzy jednotlivých prvků následně syntetizuje charakteristické rysy žánru. Kromě poznatků uměnovědných disciplín zahrnuje do svých úvah i studie zabývající se žurnalistikou, médií a masovou komunikací.⁷⁷ Na základě tohoto přístupu nahlížím i já na dokumenty/feature především z žurnalistického hlediska. Vzhledem k mému záměru komparovat reflexi „uprchlické krize“ rozhlasových dokumentaristů s reflexí zpravodajskou se v analýzách soustředím na obsahovou složku dokumentů, na jejich informativnost a autenticitu. Zajímám se o jazyk, autorský subjekt, práci s fabulací nebo dialogem. Pozorně jsem rovněž sledovala možný persvazivní záměr autora.

Dokumentům nastoluji stejná kritéria jako zpravodajským textům, ačkoli si uvědomuji rozdíl mezi zpravodajstvím a specifickým žánrem rozhlasového dokumentu/featuru. Tento krok jsem zvolila především proto, aby na základě stejných kritérií bylo zcela zřejmé, v čem se rozhlasová tvorba lišila od zpravodajské reflexe. Díky těmto zvoleným kritériím navíc získám prostřednictvím analýzy prvků rozhlasových dokumentů/featuru jasné závěry, které budou souviset s vyzněním reflexe „uprchlické krize“. Mými kritérii v analýzách tedy jsou: **jazyková neutralita, srozumitelnost, vyváženost, nestrannost, přítomnost vlastního názoru autora, zdrojování, přesnost a úplnost informací a celkové vyznění.** Na kritériu **přítomnosti vlastního názoru autora** předvedu, jakým způsobem v jednotlivých dokumentech/featuru fungoval autorský subjekt. Na tomto kritériu společně s kritériem **vyváženosti, nestrannosti a zdrojování, přesnosti**

---

⁷⁶ HANÁČKOVÁ, Andrea. Cit. dílo. S. 21 – 22

⁷⁷ Tamtéž.

a úplnosti informací navíc bude snadno patrné, v čem se od sebe odlišují žánry dokument a feature.

4.3.2 Kodex Českého rozhlasu a jeho role při pracovních postupech reflexe „uprchlické krize“

Výše zmíněná kritéria jsou ukotvena i v několika paragrafech Kodexu Českého rozhlasu (Kodex ČRo), který mimo jiné stanovuje podmínky a postupy práce svých tvůrců, kteří Kodex musí ctít.⁷⁸ Už v Preambuli Kodex deklaruje, že Český rozhlas ze své podstaty média veřejnoprávní služby „podporuje soudržnost společnosti a integraci všech jednotlivců, skupin a společenství, zvláště se vyvaruje kulturní, sexuální, náboženské, rasové či politické diskriminace a společenské segregace“ a rovněž „představuje fórum pro veřejnou diskusi, v níž je možno vyjadřovat široké spektrum názorů a hledisek.“⁷⁹ To je stěžejní i pro dokumenty s uprchlickou tematikou. Stejně jako to, že si tvorba Českého rozhlasu musí zakládat na nestrannosti, nezávislosti a otevřenosti. V případě níže analyzovaných uprchlických dokumentů je zásadní i zmínka o povinnosti „stát vždy na straně lidské důstojnosti, základních lidských práv a svobod“ a povinnosti zajišťovat veřejnosti zdroj informací, kritickou reflexi a prostor pro svobodu slova.⁸⁰

Dle Kodexu je pro Český rozhlas důležitý posluchač, kterého klade na první místo⁸¹. Musí mu být zajištěna různorodost názorů, na jejichž základě si vytvoří vlastní názor. Dle čl. 2 „programy Českého rozhlasu umožňují svobodné šíření, výměnu, případně konfrontaci informací, názorů a postojů.“ Český rozhlas tedy vytváří otevřený prostor pro „veřejnou rozpravu o otázkách veřejného zájmu a pro sdělování rozmanitých zkušeností či prožitků vnímání světa“.⁸² Tato různorodost názorů je totožná s výše zmíněným kritériem **vyváženosti a nestrannosti**.

V Kodexu je zakotveno i kritérium **zdrojování, úplnosti a přesnosti informací**. Čl. 2 popisuje povinnost „informovat posluchače o původu a zdrojích informací

⁷⁸ Kodex Českého rozhlasu. Hl. 1, čl. 5.6

⁷⁹ Tamtéž. Preambule c) – d)

⁸⁰ Kodex ČRo. Preambule.

⁸¹ Tamtéž, Hl. 1, čl. 2

⁸² Tamtéž.

a materiálů užitých ve vysílaných pořadech.“ To, jakým způsobem jsou tyto informace posluchači podány, záleží na charakteru pořadu.⁸³ Specifika takto znějícího pravidla upravuje pro zpravodajské a publicistické pořady čl. 6 (6.11). Tento dodatek souvisí se mnou vymezeným kritériem **srozumitelnosti**. Čl. 6.11 doplňuje, že je Český rozhlas „povinen zajistit, aby všechny nahrávky používané ve zpravodajství a publicistice přispívaly k věcné správnosti a přesnosti sdělení“ (výjimkou jsou humoristické a satirické pořady).⁸⁴ V publicistických pořadech mají pak aktéři událostí možnost, aby zdůvodnili argumenty své postoje.⁸⁵

Příkladem této příležitosti vyjádření je prostor, který dává pro i protiuprchlické straně ve svém dokumentu Lenka Pitronová nebo Dan Moravec. Kodex zmiňuje i **přítomnost vlastního názoru autora** v publicistických pořadech. Pro hodnotící soudy autora platí, že do vysílání mohou být zařazeny pouze ty, „které jsou prezentovány čestně a bez klamavé manipulace s fakty, jimiž má být hodnocení odůvodněno“.⁸⁶

Hlava III Kodexu souvisí s dříve vymezeným kritériem **jazykové neutrality**. V Čl. 16 se zde Kodex věnuje právě jazykovému projevu. Dle něj Český rozhlas musí dbát kultivovanosti jazykového projevu,⁸⁷ nicméně jazykové prostředky užitě v pořadech jsou voleny na základě tématu a žánru.⁸⁸ Na autory publicistických pořadů se taktéž vztahuje povinnost vyjadřovat se spisovným jazykem. Výjimku tvoří citace nebo interpretace výroků jiných osob nebo užití nespisovnosti v odpovídající situaci – zde Kodex uvádí příklad uchování autenticity rozhovoru.⁸⁹ To umožňuje tvůrcům dokumentu uvádět ve svých dokumentech ve výpovědích respondentů příznaková, expresivní i vulgární slova, jako je tomu i v mnou analyzovaných českých dokumentech/featuru dokumentaristů Českého rozhlasu.

V neposlední řadě je pro dokumenty s uprchlickou tematikou důležitý čl. 18 o zákazu diskriminace. Český rozhlas se musí „vyvarovat toho, aby v posluchačích

---

⁸³ Tamtéž, Hl. 1, čl. 2.11

⁸⁴ Tamtéž, Hl. II, čl.6.11

⁸⁵ Tamtéž, Hl. II, čl. 6.3

⁸⁶ Tamtéž, Hl. II, čl. 6.14

⁸⁷ Tamtéž, Hl. III, čl. 16.1

⁸⁸ Tamtéž, Hl. III, čl. 16.2

⁸⁹ Tamtéž, Hl.III. čl. 16.2

vyvolával nebo utvrzoval představu, že si lidé náležející k určité rasové, národnostní, etnické nebo sociální skupině zaslouží pro tuto svoji skupinovou příslušnost jiné postavení ve společnosti než ostatní.“ S tím souvisí i povinnost vyvarovat se stereotypizace v popisu konkrétních skupin či menšin.⁹⁰

Ke Kodexu ČRo budu přihlížet v následujících analýzách, stejně jako ke stanoveným klíčovým kritériím dokumentárně-publicistického přístupu k uprchlické problematice.

1. Dan Moravec: Čechy Čechům – Bez nenávisti

„Chtěl jsem poznat lidi, kteří nenávisti čelí jaksi z profese a zajímalo mě, proč to dělají a co dělají. Je to, co dělají, tolik hodno ubodání v průchodu? Jsme takoví, že bychom to udělali? V čem bychom se pak lišili od těch, kterých se tolik bojíme?“ říká na webu Českého rozhlasu Dvojka Dan Moravec o cíli svého dokumentu. V něm představuje různé podoby nenávisti v českém kontextu, ale především vládní iniciativu HateFree Culture, která se snaží eliminovat nenávist v českém prostředí. A to nejen vůči uprchlíkům a cizincům, ale i vůči LGBT komunitě nebo Romům. Kompoziční strukturu tvoří záběry z protiuprchlických demonstrací, portrét aktivisty Lukáše Houdka z organizace HateFree, reportáž z otevřené snídani pořádané organizací HateFree a experimentu v Kolíně (viz níže), citace ze sociálních sítí a hudba, jejíž text má výpovědní hodnotu k tématu. To vše pak rámuje neosobní a věcný komentář autora.

Z hlediska **jazykové neutrality** v dokumentu Dana Moravce převládají expresivní a příznakové výrazy ve výpovědích respondentů. Autor se těchto výrazů vyvaruje a v propojovacích částech zůstává jazykově neutrální. Od neutrality se odkloní pouze v případě některých otázek, které pokládá respondentům, tedy v natočených záběrech. Jedná se mimo jiné o expresivitu obsaženou v otázce týkající se financování HateFree: „Ty prachy jim leží hodně v žaludku, to, že jste placení

---

⁹⁰ Kodex ČRo. Hl. III, Čl. 18.1

z jejich daní?“⁹¹ Jindy se autor dopouští záměrného zjednodušení a expresivity: „Když to hodně zjednoduším – myslíte si, že hnědne společnost?“⁹² V případě zmínky negativních komentářů směřovaných na HateFree zmiňuje autor výrazy jako „chcípni“, ale u těchto slov se jedná o citace internetových diskutujících,⁹³ stejně jako v momentě čtení básničky o HateFree, ve které se objevuje vulgarismus.⁹⁴

Expresivita se objevuje i ve vybrané hudbě, v jejímž rámci má výpovědní hodnotu zvolený rap nebo skladba *Nácek* zpěvačky MUCHY.⁹⁵ Díky vybrané hudbě je tak v dokumentu přítomno téma člověka s komplexy z dětství, který se stal „náckem“, téma fašismu nebo nenávisti. Instrumentální hudba je kombinací jednoduchého instrumentálního předělu s hudebním podkresem, který působí emotivně (hudební podkres demonstrací).

Z dokumentu je zřejmé, jak je nastoleno stěžejní téma, kdo jsou vybraní respondenti, co je záměrem autora, Dan Moravec tedy žádným způsobem nenarušuje mnou stanovené kritérium **srozumitelnosti**. Stejně tak se autorovi podařilo v dokumentu udržet **vyváženost** a **nestrannost**. Vyváženost zajišťuje především různorodost názorů na škále od členů iniciativy HateFree po demonstranty na protiuprchlicky zaměřené akci. Autor přináší náhled na český kontext z různých stran pohledu, prostřednictvím výpovědí respondentů nabízí různé argumenty týkající se české situace související s „uprchlickou krizí“. Dan Moravec nechává zaznít také výpovědi členů HateFree o tom, že sami nejsou pro neřízené přijímání uprchlíků a že každý z nás může být autorem rasistického komentáře, nejen lidé z odlišného názorového spektra v internetových diskusích. Posluchač má dále k dispozici výpovědi cizinců i Čechů zastupujících menšiny, kteří jsou přítomní na otevřené snídani HateFree určené nejen pro všechny lidi patřící k některé z menšin. Dan Moravec se jich na místě ptá na to, zda se v českém

---

⁹¹ MORAVEC, Dan. *Čechy Čechům – Bez nenávisti*. Timecode: 23:15-23:19

⁹² Tamtéž. Timecode: 44:12-44:15

⁹³ MORAVEC, Dan. *Čechy Čechům – Bez nenávisti*. Timecode: 38:21-38:41

⁹⁴ Tamtéž. Timecode: 23:05-23:15

⁹⁵ Tamtéž. Timecode: 24:32 – 25:34

prostředí setkávají s nenávisí.⁹⁶ V závěru dokumentu autor dosahuje **vyváženosti** použitím principu repetitivnosti: opakuje zde situaci jako v úvodu dokumentu, kdy v rámci sociálního experimentu HateFree v Kolíně žádá o pomoc kolemjdoucí na nádraží uprchlík-figurant⁹⁷. HateFree v rámci experimentu zajímalo, co se stane, když se v malém českém městě objeví rodina uprchlíků ze Sýrie, jak se k nim tamní obyvatelé zachovají. Oproti úvodním reakcím jsou ale tentokrát lidé k prosbě „uprchlíka“ vstřícní, zajímají se o jeho situaci, a dokonce mu chtějí nabídnout pomocnou ruku.

Dokument Dana Moravce se od ostatních dokumentů reflektujících „uprchlickou krizi“ liší především tím, že zde má autor největší odstup od toho, o čem v dokumentu pojednává, **přítomnost vlastního názoru autora** je minimální. Je zprostředkovatelem věcných informací, nekomentuje výpovědi respondentů. V částech, v nichž vede rozhovory s respondenty, ale několikrát nechává zaznít svůj subjektivní názor (například co se týká výše zmíněných negativních komentářů nebo financování neziskových organizací).

Z hlediska **zdrojování, přesnosti a úplnosti informací** většinu informací týkajících se HateFree obsahují přímé výpovědi koordinátorů iniciativy, tedy Lukáše Houdka, Jaroslava Cermana a Marie Škardové, nemusí být tedy více zdrojovány. Jedná se o informace vztahující se k činnosti HateFree, ale také o informace týkající se „uprchlické krize“, uprchlíků nebo červencové protiuprchlické demonstrace. Ta je v dokumentu přítomná i prostřednictvím audiozáznamu Lenky Pitronové. Jedinými nepodloženými informacemi jsou zmínka o dvou ženách, které čelily nadávkám kvůli šátku na hlavě, ačkoli nebyly muslimky,⁹⁸ a ze zpráv zaznívajících průzkum o veřejném mínění na nepřijímání uprchlíků, u něhož není uveden zdroj.⁹⁹

---

⁹⁶ Tamtéž. Timecode: 27:04-30:42

⁹⁷ ZIKMUNDOVÁ, Karolína. Jak přijmou obyvatelé Kolína syrského „uprchlíka“? Podívejte se na experiment. In: RadioWave [online]. 26. 10. 2015 [cit. 13.5.2018]. Dostupné z: <https://wave.rozhlas.cz/jak-prijmou-obyvatele-kolina-syrskeho-uprchlika-podivejte-se-na-experiment-5230266>

⁹⁸ MORAVEC, Dan. *Čechy Čechům – Bez nenávisí*. Timecode: 30:59-31:14

⁹⁹ Tamtéž. Timecode: 31:14-31:25

Vyznění dokumentu je neutrální, autor v něm díky své věcnosti nesympatizuje s žádnou stranou, nenutí posluchače ke konkrétnímu názoru. Dokument nezobrazuje negativně ani přítomné osoby s rasistickými nebo xenofobními názory, členové HateFree pro ně mají určité pochopení, čímž autor splňuje požadavek Kodexu ČRo na zachování důstojnosti osob.¹⁰⁰ Vyváženost a neutrální vyznění podtrhuje i zvolený závěr.

Moravcův dokument do českého mediálního prostoru přinesl pohled na vládní iniciativu HateFree, jejíž aktivity jsou tak financovány z „veřejných peněz“. To je HateFree často vytýkáno lidmi, kteří s jeho činností nesouhlasí. Moravec nabízí vhled do této iniciativy týkající se organizace, personálního zázemí i postojů k „uprchlické krizi“. Autor v dokumentu zasadil emoce související s „uprchlickou krizí“ do širšího rámce nenávisti, která si v rámci frustrované společnosti může nacházet ventil v podobě extremismu nebo nálepkování.

2. Dora Kaprálová: Alenka v říši divů aneb Má cesta za uprchlíky

Feature Dory Kaprálové vznikl na filmovém workshopu německých a pěti uprchlických dětí v létě 2015 v německém městě Torgelow. Jak autorka uvádí na webu Českého rozhlasu Dvojka, smyslem jejího featuru bylo kromě jiného ukázat, „že i těchto pět konkrétních uprchlických dětí integrovaných do německé třídy v Torgelowu má právo na budoucnost. Že mají sny a touhy. Stejně jako německé děti.“¹⁰¹ Jedenáctileté děti ze školy Alberta Einsteina v rámci workshopu učila Kaprálová filmovým základům společně s berlínskou režisérkou Natashou von Kopp. Ve vznikajícím filmu si stejně jako Alenka Lewise Carolla odpovídaly děti na existenciální otázky: „Kdo jsem?“, „Kam jdu?“, „Co chci v životě?“ a hrály si na reportéry. Především však šlo o to, aby zůstávaly v každodenní vzájemné komunikaci, kterou feature zachycuje. Mimo to vede v průběhu workshopu Kaprálová především s uprchlickými dětmi rozhovory věnované jejich vidění světa. Struktura featuru obsahuje výpovědi uprchlických a v menší míře německých

---

¹⁰⁰ Kodex Českého rozhlasu. Preambule.

¹⁰¹ KAPRÁLOVÁ, Dora. *Alenka v říši divů aneb Má cesta za uprchlíky*. In: *rozhlas.cz* [online]. 21. 1. 2017 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/dvojka/dobravule/_zprava/alenka-v-risi-divu-aneb-ma-cesta-za-uprchliky--1563004

děti, které prolíná svým osobním komentářem autorka. Ta ve featureu zachovává původní jazyk výpovědi (feature je tak multilingvní), které překládá vlastním simultánním překladem.

Stejně jako v dokumentu Dana Moravce i zde zaznívají ve výpovědích respondentů příznaková slova, ve větší míře však tato slova používá rovněž sama autorka. Užívá expresivních i hodnotících výrazů - jde například o „demagoga Konvičku“,¹⁰² kterého zmiňuje v úvodním osobním komentáři „uprchlické krize“ a s ní souvisejících událostí, čímž je narušena **jazyková neutralita**. Jako hudební předěly slouží skladba *Vocab* od hudebního uskupení Fugees, jejíž název je odvozen od slova „refugee“, tedy uprchlík. Užitím této hudby autorka dosahuje „drsnosti“ a „syrovosti“ života uprchlíků, kteří se ocitli v cizím prostředí. Ve featureu je zároveň hojně využito instrumentální hudby, která má především atmosférickou funkci. V případě hudby není neutrální hudební podklad například v momentě, kdy autorka jede poprvé do vybrané německé školy: zde je v hudbě cítit napětí¹⁰³.

Feature je z hlediska závěrečného shrnutí **srozumitelný** po tematické i informační stránce. Je zřejmé, kde a kdy se odehrává, kdo jsou jeho aktéři, co je záměrem autorky, ačkoli jeho vývoj autorka odkrývá postupně v průběhu featureu, není tedy jasný hned.

Feature ale zcela neodpovídá mnou stanovenému kritériu **vyváženosti a nestrannosti**, což ovšem vyplývá z povahy žánru, v němž je dán prostor autorově individualitě a zobrazování tématu v různých rovinách a souvislostech, a to propojením racionálních postupů s emocionální působivostí, v níž není nutné dodržovat **vyváženost a nestrannost**.¹⁰⁴ Přesto se u tohoto kritéria zastavím. V úvodu autorka popisuje německé i uprchlické děti, ale záhy se v dokumentu zajímá více o děti uprchlíků. To si ostatně uvědomuje a sama sebe upozorňuje:

---

¹⁰² KAPRÁLOVÁ, Dora. *Alenka v říši divů aneb Má cesta za uprchlíky*. Timecode: 01:13-01:15

¹⁰³ Tamtéž. Timecode: 03:35-04:06. Martin Konvička byl hlavním představitelem hnutí Islám v ČR nechceme, které se přeměnilo ve spolek a politické uskupení Blok proti islámu, které přispívalo k šíření nenávisti vůči uprchlíkům a tomuto náboženství. SHANAÁH, Šádí. Jak se šíří nenávist: Případ Islám v ČR nechceme. IVČRN se dostává do role užitečného idiota všech extrémistů. In: *Respekt* [online]. 30. 7. 2015 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/politika/jak-se-siri-nenavist-pripad-islam-v-cr-nehceme>

¹⁰⁴ MARŠÍK, Josef. *Cit. dílo*. Str. 12

„Pozor ale na vyváženost, napadá mě zpětně.“¹⁰⁵ Tím tematizuje samotný vznik feature, svoji roli dokumentaristky i korektnost médií. Přiznává, že se v nestřežený okamžik dvě německé školačky bavily o tom, že se baví pořád s uprchlíky, zatímco s nimi ne. I přesto, že se autorka přímo v dokumentu zamýšlí nad vyvážeností, svůj postup práce nezměnila, možná proto, že se mohlo jednat o zpětný postřeh. V dokumentu převládají výpovědi uprchlických dětí, fokus na německé děti je jen velmi okrajový. Zároveň německé děti vyznívají téměř po celou dobu jako zaměřené proti uprchlíkům – stejně jako němečtí rodiče, o nichž je zmínka pouze v kontextu podepisování petice proti těm „podivným“ uprchlíkům, jak autorka ironicky poznamenává. Autorka mohla tuto skutečnost vyvrátit nebo potvrdit výpověďmi německých dětí týkajících se toho, jak ony vnímají uprchlické děti, proč z nich případně mají strach - takto neposkytuje úplné informace. Také se zde nabízí otázka, zda uprchlické děti opravdu po celou dobu byly tiché, klidné, ochotné, vnímavé a rozumné, jak jsou v dokumentu vykresleny. Chybí zde i pohled učitele, který má na starosti všechny tyto děti. Ten je však zmíněn pouze prostřednictvím výpovědi uprchlických dětí.

„Existují dva druhy emigrantů – ti, co mají nadání na nový život, a ti, co ani neutíkali za novým životem, ale jen před něčím, třeba před válkou – a ti, co uprchli před něčím, třeba před válkou, v těch zůstane běženectví už napořád: moře, vratkost, žízeň, hlad, úzká cesta po kolejích, vzpomínky na dům, ostnaté dráty, válka, plot, a slzný plyn,“ komentuje v dokumentu Dora Kaprálová.¹⁰⁶ Ve svých výpovědích se podobných komentářů a **přítomnosti vlastního názoru autorky** nevyvaruje. Jedná se dále například o případy jako: „No a? Neobohatí cikánská krev tu německou?“ nebo: „Někdo je ale dítě. Bosé a hladové dítě je pořád ještě dítě [...] Všichni jsme přece uprchlíci. Jen to někteří z nás ještě nevědí.“¹⁰⁷ Prací s těmito krátkými větami, často otázkami a až provokativními nedoloženými tezemi, nutí posluchače při poslechu reagovat na to, co si sama myslí – a zároveň si v průběhu feature obhajovat nebo dotvářet vlastní názor. Autorka je však nejen vypravěčkou a komentátorkou, ale také jednou z aktérek dokumentu, což plyne z její role na filmovém workshopu, kam přijela děti učit základům filmu.

---

¹⁰⁵ Tamtéž. Timecode: 19:20-19:34

¹⁰⁶ KAPRÁLOVÁ, Dora. *Alenka v říši divů aneb Má cesta za uprchlíky*. Timecode: 06:58-7:24

¹⁰⁷ Tamtéž. Timecode: 26:58-27:05

Mnohým informacím v dokumentu chybí zdroj, mohou být tedy nepřesné, z hlediska **zdrojování, přesnosti a úplnosti informací** je tedy ve featuru místy narušena informační kvalita. „Němci jsou k cizincům ohleduplní, ve velkých městech. Jenže Torgelow je městečko, s vysokým procentem nezaměstnaných,“ konstatuje v dokumentu autorka. Přitom neodkazuje na konkrétní průzkum nebo alespoň na svou konkrétní zkušenost týkající se ohleduplnosti nebo souvislosti uvedených informací ve vztahu k chování vůči uprchlíkům.¹⁰⁸ Dalším problémovým případem může být například informace „...Nedávno se prý na maďarsko-srbské hranici vznesl stan, sám od sebe – v táboře nastalo hrobové ticho a všichni mlčky zaklonili hlavy k nebesům – je možné naději odhodit, hodit do luftu?“¹⁰⁹ Zde autorka užívá výrazu „prý“ a informaci navíc poeticky propojí s metaforou. Tím zdůrazňuje to, že se o „uprchlické krizi“ většina společnosti dozvídala prostřednictvím médií a neověřovala si tyto události sama.

Co se týká **vyznění** dokumentu, autorka se v něm snaží zachytit, v čem jsou podobné a v čem se od sebe liší německé děti a děti uprchlíků. Soustředí se přitom více na uprchlické děti, které vyznívají bezproblémově, takže dokument působí vůči uprchlíkům spíše pozitivně než neutrálně.

Ve svém featuru Kaprálová reflektovala pět dní strávených s německými a uprchlickými dětmi, přičemž se snažila ukázat, že ve snech o budoucnosti se tyto děti žijící v různých prostředích a sociálním zázemí v podstatě neliší. Ve featuru také tematizuje to, že česká společnost získávala názor na „uprchlickou krizi“ prostřednictvím médií, a tak velmi záleželo na tom, jak média téma reflektovala. Možná i proto se Kaprálová zaměřila více na uprchlické děti, aby ukázala, že při reflektování „uprchlické krize“ se média soustředila především na svou vlastní zemi a vztah tohoto tématu k ní. Sama tak chtěla dát více prostoru uprchlíkům, které navíc zobrazila velmi pozitivně.

---

¹⁰⁸ KAPRÁLOVÁ, Dora. Alenka v říši divů aneb Má cesta za uprchlíky. 02:29-02:45

¹⁰⁹ Tamtéž. Timecode: 13:59-14:15

3. Lenka Pitronová: Promiň, ale nevím, kdo jsi!

Dokument Lenky Pitronové přináší rozmanitý pohled na situaci týkající se „uprchlické krize“ v létě a na podzim roku 2015 v České republice. Autorka sleduje strach české společnosti z uprchlíků a příchodu lidí z neznámých kultur, ale také práci dobrovolníků ochotných lidem přicházejícím do Evropy pomáhat. Zaměřuje se na období od začátku léta 2015, kdy začalo přibývat demonstrací souvisejících s „uprchlickou krizí“ a ji tehdy začalo znepokojovat dělení společnosti na dva zcela odlišné názorové tábory, a to i v rodinách nebo mezi přáteli. Pitronová se s mikrofonem proto vydala na cestu hledání – hledání toho, co vedlo lidi s protiprchlickými názory vyjít do ulic, ale i toho, co donutilo uprchlíky odejít do zcela neznámého prostředí. Dokument *Promiň, ale nevím, kdo jsi!* je ve své struktuře kombinací v rozhovorech zaznívajících proti i prouprchlických názorů, příběhů uprchlíků i dobrovolníků, kteří se běžencům rozhodli pomáhat, reportáží z výjezdu na srbsko-chorvatskou hranici i záběrů z letní demonstrace roku 2015, kde se sešli odpůrci uprchlictví. Prostřednictvím příchozích čtených sms zpráv přináší autorka v dokumentu také příběh a vývoj evropského pobytu uprchlíka, s nímž se setkala při svém výjezdu do uprchlického tábora na srbsko-chorvatské hranici. Lenka Pitronová těmito částmi dokumentu spojuje přítomnost s retrospektivním pohledem na události, které předcházely cestě Nizára do Holandska.

Do **jazykové neutrality** zasahují expresivní, příznaková a hodnotící slova autorky. Ta se objevují nejen v propojovacích komentářích mezi jednotlivými částmi dokumentu, ale i v těch reportážních, například při počítání autobusů s uprchlíky zaznívá od autorky „Ty vado, ale raz, dva, tři...“¹¹⁰ Ačkoli se Pitronová vyvaruje komentování výpovědí respondentů, v několika případech od ní zaznívají hodnotící výrazy vztahující se k situaci na místě reportáže – například když bezprostředně reaguje na uprchlickou dívku vystupující z autobusu plného uprchlíků na srbsko-chorvatské hranici: „krásná dívka v černé péřovce“.¹¹¹ Autorka také neutrálně neintonuje v simultánních překladech uprchlických výpovědí, kdy vyznívá oproti

---

¹¹⁰ PITRONOVÁ, Lenka. *Promiň, ale nevím, kdo jsi!* Timecode: 17:22-17:24

¹¹¹ Tamtéž. Timecode: 18:22-18:24

klidným hlasům uprchlíků zoufalým tónem.¹¹² Uprchlické příběhy o únosu teroristickou skupinou nebo vraždě otce tak touto autorčinou interpretací prostřednictvím překladu vyznívají výrazně emotivně. Stejným způsobem působí rovněž překladem zprostředkované vidiny uprchlíků týkající se jejich evropského života – budou moci studovat a žít svobodně. Expresivní, hodnotící a vulgární výrazy se dále objevují ve výpovědích respondentů nebo v reportážních záběrech z protiuprchlické demonstrace.¹¹³

Dokument je **srozumitelný** v informační i tematické rovině. Lenka Pitronová dává ve svém dokumentu prostor zástupcům odpůrců migrace, dobrovolníkům pomáhajícím uprchlíkům, samotným uprchlíkům i členům Czech Teamu. Mezi nimi i dobrovolníkovi, který přiznává, že sám patřil do xenofobní komunity, než si uvědomil, že střílení nebo vyhrožování šibenicí na demonstracích není řešením.¹¹⁴ Pitronová tak splňuje i kritérium **vyváženosti a nestrannosti**. Ve výpovědích odpůrců migrace nechává zaznít také extremistické názory nebo útok na její osobu týkající se nestrannosti. Autorce se v dokumentu i přesto podařilo nekomentovat názory respondentů. Kromě různorodosti výpovědí přináší Lenka Pitronová dále autenticitu několika různých míst. Posлуhač je s autorkou na protiuprchlické demonstraci na Václavském náměstí, na Hlavním nádraží v Praze i na srbsko-chorvatské hranici.

Ačkoli názory respondentů nekomentuje, je Pitronová v dokumentu přítomná jako jedna z aktérů. Dokument soustředí kolem svého hledání důvodů cesty demonstrantů do ulic i cesty uprchlíků do Evropy. Popisuje, jak cítila, že už nemůže sedět doma a jen celou situaci sledovat zpovzdálí – sama tak vstupuje do dění dokumentu, které se týká i jejího rozhodnutí odjet na srbsko-chorvatskou hranici. Je s posluchačem na místě, zprostředkovává mu své bezprostřední pocity (při popisu pocitů z protiuprchlické demonstrace: „...ale něco je jinak. Mužů, ze kterých mám strach, přibylo“¹¹⁵). Také komentuje situaci v České republice ve vztahu k uprchlíkům a v několika situacích nechává zaznít **vlastní názor**. Třeba skrze

---

¹¹² Tamtéž. Timecode: 28:30-29:30

¹¹³ PITRONOVÁ, Lenka. *Promiň, ale nevím, kdo jsi!* Timecode: 03:55-4:50

¹¹⁴ Tamtéž. Timecode: 15:35-16:48

¹¹⁵ Tamtéž, Timecode: 07:48-7:52

priznání, jak sama do Srbska jela s tím, že před očima měla vyhocené obrazy uprchlíků převzatých z Facebooku.¹¹⁶ Autorský subjekt je zde tak přítomen velmi silně.

Jak zmiňuji výše, autorka popisuje události léta 2015 – odkazuje na média a fotky topících se běženců v novinách nebo prouprchlickou a protiuprchlickou demonstraci v Praze. Zároveň přináší autentické záběry z demonstrace a dalších míst, čímž sama reflektuje, jak situace související s „uprchlickou krizí“ v létě a na podzim roku 2015 vypadala. Celý dokument pak prolíná příběh uprchlíka Nizára, který začíná hned v prvních vteřinách příspěvku: „Ahoj, jak se máš? Tady Nizár. Jen jsem tě chtěl pozdravit a říct ti, že už jsem v Holandsku. Vyřizování papírů bude ještě chvíli trvat, ale všechno je v pořádku. A budu rád, když mě někdy přijedeš navštívit“. Prostřednictvím těchto čtených sms zpráv je poskytnuta informace, jak vypadá život uprchlíka, který se dostal do Evropy.¹¹⁷ Na základě těchto zvolených postupů tak autorka dosahuje **zdrojování, přesnosti a úplnosti informací** několika různými cestami.

Autorka se nepřiklání na žádnou stranu. Jelikož nekomentuje výpovědi respondentů, nabízí posluchači možnost utvořit si vlastní názor. Ačkoli Pitronová zprostředkovává vlastní zkušenosti, díky kombinaci všech zmíněných postupů práce má dokument neutrální **vyznění**. Zde má pak zásadní roli dramaturgie. Dramaturg dohlíží na výpovědní hodnotu díla, dbá na poměr mezi výpověďmi respondentů nehodnocených autorem s osobním komentářem a autentickým prožitkem autora. Toto osobní svědectví pak přináší i zdrojovanou a autentickou informaci především v reportážních částech dokumentu. Při roli autora-vypravěče, jímž je Pitronová v průvodních komentářích rámuujících jednotlivé části dokumentu, má dramaturg také dohled nad tím, aby autorský subjekt nepřevyšoval výrazně nad ostatními výpověďmi.¹¹⁸

---

¹¹⁶ Tamtéž. Timecode: 13:54-14:17

¹¹⁷ PITRONOVÁ, Lenka. *Promiň, ale nevím, kdo jsi!* Timecode: 00:00-00:35/08:47-09:23/29:58-30:33

¹¹⁸ HANÁČKOVÁ, Andrea. Cit. dílo. S. 190. Hanáčková zde zmiňuje roli dramaturga – autora v souvislosti s featurem, v němž se vyskytuje autor jako autor-vypravěč. Tento vztah je však možné vztáhnout i na dokument Lenky Pitronové, který leží na pomezí žánru dokument a feature.

Dokument Lenky Pitronové přinesl kromě autorčina pátrání po začátku cesty uprchlíků a demonstrantů zároveň příběh uprchlíka, který úspěšně a svobodně začal žít ve vysněné Evropě. Právě toto sledování příběhu až do konce zpravodajská reflexe událostí postrádá. Média informovala o tisících uprchlíků hledajících azyl v Evropě, ale už ne o tom, jak jednotlivé uprchlické příběhy skončily.

4. Tereza Reková: Překročit hranice

„Toto je zápis z října 2015. Dnes už je hraniční přechod Bapska/Berkasovo zavřený. Stejně jako celá balkánská trasa. I přesto ale do Evropy proudí stále noví a noví lidé. Stejně jako tehdy. A já (stejně jako tehdy) pořád nevím, co si o uprchlické krizi myslet. Jistě vím jenom to, co se v říjnu stalo v Bapske,“ uvádí svůj dokument Tereza Reková. Do Bapske/Berkasova se vydala s úmyslem utvořit si na „uprchlickou krizi“ názor z osobně prožité zkušenosti, ale také chtěla zjistit, kdo jsou vůbec ti médii stále zmiňovaní uprchlíci. Úvodním přiznáním pochybností týkajících se „uprchlické krize“ autorka nastoluje svůj velmi výrazný autorský postup, jímž se její dokument podobá výše analyzovanému dokumentu Lenky Pitronové. Celý dokument Reková provází svým bezprostředním i při postprodukcii dotáčeným autorským komentářem, který navíc doplňuje její role autorky-protagonistky. Autor-protagonista se totiž „sám staví do centra pořadu. Bezprostředně sděluje své postřehy, dělí se s posluchačem o pochybnosti.“¹¹⁹

Kompozice dokumentu Terezy Rekové je lineární, dokument začíná odjezdem do Bapske/Berkasova, v závěru se z tohoto místa autorka vrací s novou zkušeností. Tato kompozice projevující se kauzalitou událostí bývá podle Hanáčkové aplikována na životopisné dokumenty nebo příběhy.¹²⁰ Dá se říci, že takovým příběhem je i osobní zážitek autorky prožitý v blízkosti uprchlíků.

Z hlediska **neutrality** autorka hned v úvodu používá hudbu, která nastoluje atmosféru napětí a nervozity, není tedy neutrální. Tato hudba má svou roli v dokumentu i později. V dokumentu se objevují expresivní výrazy, a to nejen ze strany respondentů, expresivní výrazy včetně hodnocení používá i autorka – jde

---

¹¹⁹ HANÁČKOVÁ, Andrea. Cit. dílo. S. 191

¹²⁰ Tamtéž, s. 155

například o část, kde popisuje, co mají uprchlíci na sobě. Týká se to také bezprostředního popisu místa, kde se uprchlický tábor nachází – včetně komentáře vztahujícího se k blátu, v němž Reková vidí poválené věci. Zde si vybavuje Čechy, kteří poukazují při pohledu na fotky s podobnými výjevy na to, že si uprchlíci neváží pomoci a věcí, které dostanou. Reková tuto svou asociaci komentuje tak, že se uprchlíkům nediví. V tomto momentě s nimi soucítí a vysvětluje, že každý z nás by takto ušpiněné věci nechal ležet na zemi a pokračoval další stovky kilometrů bez nich. Hodnocení a expresivní výrazy jsou užity i v popisech, v nichž autorka zprostředkovává posluchačům okolí, což samozřejmě souvisí se subjektivitou a podstatou dokumentu. Autorka ponechává ve výpovědích respondentů také vulgarismy,¹²¹ čímž podtrhuje autenticitu.

Tereza Reková jasně v úvodu vysvětluje, co bude obsahem dokumentu, kdo s ní vyjel na cestu, kdy a kam se vydávají, a rovněž udává důvod – za její cestou stála vlastní motivace ujasnit si názory vztahující se k „uprchlické krizi“ a zjistit na vlastní oči, zda si uprchlíci přicházející do Evropy naši pomoc zaslouží.¹²² **Srozumitelnost** je zachována po celou dobu dokumentu, posluchač jasně pozná, kdy se jedná o výpověď autorky nebo kdy hovoří respondenti. S těmi je seznámen prostřednictvím autorčina slova.

Autorka v úvodu přiznává, že ani ona sama není nadšená z přílivu uprchlíků, bojí se, co mohou způsobit konflikty a nepochopení mezi jinými kulturami. Zároveň ale dodává, že ví, že ti, co přicházejí, jsou lidé jako my. Chce se v názoru na ně rozhodnout teprve na základě toho, až tyto lidi sama uvidí a uslyší jejich příběhy.¹²³ Tím dává posluchači možnost rozhodnout se o vlastním názoru skrze její dokument, sama se nepřiklání k žádné straně a usiluje o **vyváženost a nestrannost**. V dokumentu dává prostor značnému množství respondentů. Jedná se o dobrovolníky z Czech Teamu, její kamarádku, uprchlíky. Nechává uprchlíky promlouvat o svých životech, o tom, proč se vydávají do Evropy. Prostřednictvím uprchlických výpovědí také odstraňuje stereotypy o tom, že všichni uprchlíci jsou

---

¹²¹ REKOVÁ, Tereza. *Překročit hranice*. Timecode: 10:25-10:37

¹²² Tamtéž, timecode: 00:30-01:52

¹²³ Tamtéž, timecode: 01:14-01:30

muslimové nebo že muslimské ženy nemají právo na rozhodování o svém životě.¹²⁴ Autorka zároveň v dokumentu nechává i vypjaté momenty, kdy dochází ke konfliktu mezi uprchlíky s noži, nebo nezatajuje, že lžou o své rodině, aby se dostali do Evropy společně.¹²⁵ Reková nechává zaznít taktéž vyprávění uprchlíků obhajující jejich cestu do Evropy – stejně jako důvod vysvětlující to, proč uprchlíci dávají přednost teplému jídlu a nepřijímají všechno, ačkoli mají hlad.¹²⁶

Jak již bylo výše několikrát zmíněno, autorka v dokumentu přiznaně vypráví o tom, že se rozhodla vydat na hraniční přechod proto, aby si ujasnila názor na „uprchlickou krizi“. Má tak nejen roli vypravěčky, ale i jednoho z aktérů. Komentuje výpovědi respondentů, prokládá dokument svými propojovacími výpověďmi. V dokumentu ponechává i své bezprostřední reakce z doby natáčení, kde například zazní to, že si myslí, že by si asi každý měl zkusit to, co v dokumentu zažívá ona.¹²⁷ **Vlastním názorem** pak uzavírá celý dokument: ani po tomto zážitku nemá na situaci ucelený názor – a myslí si, že to ani nejde.

Autorka uvádí jména respondentů, které volí relevantně k tématu. Prostřednictvím přímé řeči Zdeňka Ralíka z organizace Člověk v tísni se posluchač dozvídá, s čím souvisí příliv uprchlíků, odkud tito lidé přicházejí, vyjádření k počtu uprchlíků nebo důvod, proč je na místě tolik českých dobrovolníků.¹²⁸ O situaci na místě vypovídá dokument díky své zvukové autenticitě, mnohým výpovědím respondentů i samotné autorky. Autorka uvádí úplné informace i v případě návštěvy chorvatské prezidentky: na místě si nebyla jistá, kdo na hraniční přechod za uprchlíky přijel, ale tuto informaci dokládá zpětně.¹²⁹ Stejně tak doplňuje informaci o uzavření přechodu o pár týdnů od její návštěvy. Plní tak kritéria **přesnosti a úplnosti informací**, které dokládá **zdroji**.

---

¹²⁴ Tamtéž, timecode: 19:40-20:00

¹²⁵ Tamtéž, timecode: 05:56-06:37

¹²⁶ REKOVÁ, Tereza. *Překročit hranice*. Timecode: 10:00-10:42

¹²⁷ Tamtéž, timecode: 31:50-31:56

¹²⁸ Tamtéž, timecode: 06:37-07:08/12:59-14:02/25:08-25:52

¹²⁹ Tamtéž, timecode: 34:18-34:55

Dokument díky výše zmíněným postupům a autorčinu přístupu **vyznívá** neutrálně. Nenutí posluchače přiklonit se ke konkrétní straně, přináší mu mnoho podnětů, na jejichž základě si může dále utvářet vlastní názor.

Tereza Reková svým dokumentem směle vnesla do veřejné debaty svůj vlastní nerozhodný postoj k „uprchlické krizi“. Ukázala, že není nutné přiklonit se k vyhraněnému pro nebo protiuprchlickému názoru. Sama si jasný názor nedokázala utvořit ani na základě bezprostřední zkušenosti s „uprchlickou krizí“.

4.4 Syntéza poznatků z analýz rozhlasových dokumentů

Na základě analýz čtyř rozhlasových dokumentů/featuru reflektujících období podzimu 2015 mohu konstatovat, že dokumentaristé respektovali při své práci Kodex Českého rozhlasu a vynaložili úsilí k maximální objektivnosti. Pouze feature Dory Kaprálové *Alenka v říši divů aneb Má cesta za uprchlíky* **vyznívá** spíše pozitivně vůči uprchlíkům, a to především díky výraznějšímu zaměření na uprchlické děti a zvoleným jazykovým prostředkům, které jsou často spíše literární, poetické nebo metaforické.

Neutralita

V případě kritéria **jazykové neutrality** se ve všech dokumentech i featuru objevovaly expresivní a příznakové výrazy. Byly součástí výpovědí respondentů i samotných autorů, což je dáno subjektivností žánru, který neklade nároky na jazykovou neutralitu. V případě dokumentu Dana Moravce byla však v projevu autora až na několik výjimek zachována největší neutralita. V dokumentu Lenky Pitronové se v porovnání s ostatními třemi dokumenty v největší míře objevovaly vulgarismy, které zaznívaly na protiuprchlické demonstraci.

Srozumitelnost

Kritériu **srozumitelnosti** vyhověly všechny analyzované dokumenty v maximální míře. Toto kritérium je naplněno v průvodním slově, při záběrech z demonstrací, při reportážích z často chaotických míst, při rozhovorech s respondenty, při ukázkách ze sociálních sítí nebo zpravodajských stanic. Srozumitelnosti autoři obecně dosahují využitím voiceoveru, v případě reportážních částí autentickým komentářem autorů přímo z míst, čímž specifikují, kde se nacházejí. Dosažení srozumitelnosti dopomáhají i informace o událostech z míst reportáže přímo od respondentů, kteří přibližují, co se kolem nich právě děje a co dělají. Pro srozumitelnost týkající se představování respondentů autoři rovněž užívají voiceoveru, jindy zase nechají respondenty, aby se posluchači představili sami.

Vyváženost, nestrannost

Toto kritérium nejvíce porušila, nebo spíše vědomě nedodržela z hlediska žánru, Dora Kaprálová se svým featurem. V něm se příliš soustředila na uprchlické děti a nedala dostatečný prostor protistraně, kterou v jejím featuru zastupovaly německé děti. Ačkoli si autorka přiznaně v průběhu featuru vyváženost připomenula, zůstala pouze u této připomínky. Ostatní dokumentaristé se o **vyváženost a nestrannost** snažili poskytnutím prostoru většímu množství respondentů zastupujících více stran.

Přítomnost vlastního názoru autora

Nejvýrazněji svým **vlastním názorem** zasahuje do svého featuru Dora Kaprálová. Autorka komentuje výpovědi respondentů, prokládá je vlastním názorem, užívá k vyjádření vlastního názoru metafory a hodnotící soudy. Vlastního názoru se naopak nejvíce zdržuje Dan Moravec, který je věcný, nekomentuje výpovědi respondentů, nevyjadřuje se k tématu. Zároveň jako autorský subjekt ustupuje objektu dokumentu. To neplatí pro zbývající tři příspěvky, v nichž všechny autorky vystupují jako aktérky. I v případě dokumentů Terezy Rekové a Lenky Pitronové platí, že ač v menší míře než Dora Kaprálová, obě vyjadřují svůj názor a nezdržují se vlastních komentářů. Jejich dokumenty tak získávají osobnější vyznění, roli přímých aktérek navíc posouvají děj svých dokumentů dál – jejich dokumenty tak mají společný výjezd za uprchlíky do zahraničí. Pro vyznění autorského subjektu využívají osobního zúčastněného komentáře, ať už prostřednictvím voiceoveru nebo bezprostředního komentáře v reportážních částech. V případě komentářů dodaných v postprodukcii Reková i Pitronová doplňují do svých dokumentů věcné informace vztahující se k vývoji „uprchlické krize“. Obě autorky pak pracují se svou životní zkušeností a hledáním názoru na „uprchlickou krizi“, který s posluchačem sdílejí. Především vyznění názoru Terezy Rekové pak působí autenticky a uvěřitelně.

Zdrojování, přesnost, úplnost informace

Tereza Reková, Lenka Pitronová a Dan Moravec informace **zdrojují**, snaží se o **přesnost a úplnost**, tuto snahu projevuje nejvýrazněji Dan Moravec. V jeho případě je nutné přihlídnout k nejdelší dokumentární zkušenosti, což pravděpodobně vypovídá i o tom, že jeho dokument všechna mnou stanovená

kritéria z hlediska informační kvality splňuje nejlépe. Z hlediska zdrojování však opět narážím na nejednotnost žánrů dokument a feature. Na featuru Dory Kaprálové tato kritéria nelze vztáhnout tak, aby nedošlo ke zbytečné negaci jejího díla. Autorka spíše než přesné a úplné informace staví do popředí vlastní pohled, což je v rámci žánru feature zcela adekvátní. Mnou zvolená kritéria tak sice z velké části nespĺňuje, ale neznamená to, že by tím byla narušena kvalita jejího featuru. Ačkoli na její příspěvek není možné nahlížet v mezích daných kritérií, vykazuje kvality týkající se subjektivního a originálního pohledu na téma „uprchlické krize“ nebo osobního angažování autorky. Feature Kaprálové je kvalitní i v emoční a observační rovině. I přes její nedodržení stanovených kritérií, které splnili dokumentaristé Moravec, Pitronová a Reková, se tak jedná o zcela relevantní reflexi sledovaného tématu.

5 RAKOUSKÁ REFLEXE „UPRCHLICKÉ KRIZE“ A JEJÍ KOMPARACE S ČESKÝM PROSTŘEDÍM

5.1 Rakouský mediální kontext

Předchozí stránky podrobně ukázaly, jakou atmosféru v tématu „uprchlické krize“ vytvořila na podzim roku 2015 česká média – a to za situace, kdy se „uprchlická krize“ území České republiky netýkala v takové míře, jako tomu bylo v jiných evropských státech, mezi něž patřilo i Rakousko. Zde byla situace výrazně odlišná. Rakousko se potýkalo s přítomností tisíců lidí, kteří odešli ze svých zemí, což nepochybně působilo na chod rakouské společnosti mnohem výrazněji. V závěrečné části práce mne proto zajímá, zda stejně nastavená kritéria prokáží odlišný přístup rakouských médií k realitě související s „uprchlickou krizí“, než tomu bylo v případě českých médií. Pro vhled do rakouského mediálního kontextu a komparaci s českým mediálním prostředím jsem analyzovala titulky tří rakouských médií – Wiener Zeitung, Die Presse a Der Standard. Wiener Zeitung a Die Presse patří mezi nejstarší rakouské deníky. Wiener Zeitung poprvé vyšel pod jménem Wienerisches Diarium roku 1703 (díky čemuž patří i mezi nejstarší evropské deníky), deník Die Presse vznikl v roce 1848. V případě všech těchto deníků se jedná o celoplošný národní tisk, který v Rakousku tvoří celkem sedm titulů – čtyři další jsou bulvární.¹³⁰ Mou volbu uvedených médií ovlivnila také dostupnost archivu na jednotlivých webech těchto médií. Z vybraných médií jsem následně k analýze určila 100 titulků odpovídajících výzkumnému poli, tedy období 1. 9. 2015 – 31. 12. 2015. Titulky jsem vyhledávala podobně jako české obsahy pomocí klíčového slova „uprchlická krize“, v němčině „Flüchtlingskrise“.

Rakouská mediální agenda pro mne byla primárně důležitá kvůli komparaci mediálních reflexí dvou zemí, kterých se „uprchlická krize“ týkala v rozličné míře, ale rovněž pro získání představ o tom, z jakého kontextu vycházela při tvorbě svého featuru rakouská dokumentaristka Nadja Hahnová.

---

¹³⁰ TRAPPEL, Josef. Austria – Media Landscape. European Journalism Centre. In: medialandscapes.org [online]. 2018 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <http://medialandscapes.org/country/pdf/austria>

5.2 Analýza rakouských zpravodajských titulků

Vzhledem k tomu, že výzkum rakouského mediálního kontextu představuje vedlejší cíl předložené práce, nepostupovala jsem v analýze rakouských titulků tak podrobnou metodou, jakou jsem zvolila pro český mediální kontext. Počet otázek sledovaných v analýzách jsem omezila na pět:

1. Jakými výrazy bylo téma „uprchlické krize“ nejčastěji prezentováno?
2. Kteří politikové vystupovali v titulcích?
3. Jaké geografické a institucionální názvy se v titulcích objevovaly nejčastěji? A v jakém vyznění?
4. Jaké jazykové prostředky a slohové postupy porušující informační kvalitu byly v titulcích užity?
5. Jak zkoumané titulky vyznívají vůči „uprchlické krizi“?

1. Jakými výrazy bylo téma „uprchlické krize“ nejčastěji prezentováno?

Podobně jako v českém kontextu jsem se i ve vybraných rakouských médiích zaměřila na výskyt klíčových slov, která uvádí do frekvenčního slovníku výrazy, jež dále ovlivňují celkovou náladu ve společnosti. Slova jsem volila podle českého vzoru. Z Tabulky 7 je však zřejmé, že některých pojmů zkoumané rakouské titulky vůbec neužívaly.

Tabulka 7

Výraz	Počet titulků obsahujících daný výraz
Uprchlík/uprchlíci (Flüchtlinge)	18
Hranice (Grenze)	2
Kvóty (EU-Flüchtlingsquote)	1
Migrant/migranti (Migranten)	1
Uprchlický tábor (Flüchtlingslager)	1
Žadatel(é) o azyl (Asylsuchende)	1
Imigrant/imigranti (Imigranten)	0

Rakouští novináři v reflexi tématu „uprchlické krize“ volili nejčastěji pojem „uprchlík/uprchlíci“. Pro prezentaci tématu „uprchlické krize“ nebyly v titulcích zásadní ostatní pojmy obsažené v Tabulce 7.

2. Kteří politikové vystupovali v titulcích?

I ve zvolených rakouských médiích bylo téma „uprchlické krize“ stejně jako v případě vybraných českých médií spojováno s konkrétními osobnostmi. Tyto osobnosti zmíněné ve zkoumaných rakouských titulcích uvádím v Tabulce 8:

Tabulka 8

Jméno	Celkový výskyt
Faymann Werner	6
Merkelová Angela (Merkel Angela)	6
Juncker Jean-Claude	4
Bashar al-Assad	3
Erdogan Recep Tayyip	2
Fischer Heinz	1
Gauck Joachim, německý prezident (Deutscher Bundespräsident)	1
Kerry John	1
Orbán Viktor	1
Putin Vladimir	1

Nejčastěji ve zkoumaných titulcích figurovalo jméno Wenera Faymanna, v té době předsedy rakouské sociální demokracie SPÖ, která se oproti němu stavěla k „uprchlické krizi“ příznivě. Faymann prosadil postavení plotu na rakousko-slovenské hranici a počet přijatých uprchlíků za den na osmdesát. Kvůli těmto neshodám musel v roce 2016 z SPÖ nakonec odstoupit.¹³¹ Vedle něj bylo však v titulcích ve stejném množství obsaženo jméno německé kancléřky Angely Merkelové.

3. Jaké geografické a institucionální názvy se v titulcích objevovaly nejčastěji?

Výčet jednotlivých zemí, měst nebo nadnárodních společenství ukazuje, která geografická místa nebo instituce byla v informování o „uprchlické krizi“ pro novináře vybraných tří rakouských deníků důležitá.

Tabulka 9

Název	Celkový výskyt
EU (EU)	16
Německo (Deutschland)	7
Rakousko (Österreich)	5
Sýrie (Syrien)	5

¹³¹ NOVÁK, Martin. Rekonstrukce: Před rokem žádal šéf německé policie zavření hranic. Merkelová nesouhlasila. In: *zpravy.aktualne.cz* [online]. 26. 8. 2016 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/merkelova-jak-to-bylo-loni/r~a64717d26abc11e6a3e5002590604f2e/>

Evropa (Europa)	4
Turecko (Türkei)	4
Berlín (Berlin)	3
Chorvatsko (Kroatien)	3
Athény (Athen)	2
Slovensko (Slowakei)	2
Řecko (Griechenland)	2
Vídeň (Wien)	2
Afgánistán (Afghanistan)	1
Afrika (Afrika)	1
Bavorsko (Bayern)	1
Belgie (Belgien)	1
Červený kříž (Rotes Kreuz)	1
Čína (China)	1
Dánsko (Dänemark)	1
Finsko (Finnland)	1
Holandsko (Hollande)	1
Katalánsko (Katalonien)	1
Lesbos (Lesbos)	1
Libye (Libyen)	1
Mnichov (München)	1
Paříž (Paris)	1
Polsko (Polen)	1
Slovinsko (Slowenien)	1
Ukrajina (Ukraine)	1
Velká Británie (Großbritannien)	1

Největší množství použití v titulcích přísluší v této analýze názvu Evropské unie, přičemž titulky nebyly proti ní zaměřeny negativně. O více než polovinu méně pak bylo v titulcích obsaženo Německo. I přes menší množství rakouských titulků stejného počtu výskytu dosáhla s Rakouskem Sýrie (5 titulků). Ve třech ze čtyř zmínek pojmu Evropa bylo určeno, jakou část Evropy má autor na mysli (Příloha č. 3, 2x východní Evropa/Osteuropa, Titulek 64, 73; 1x severní Evropa/Nordeuropa, Titulek 79). Institucionální názvy byly v titulcích přítomny v menší míře.

4. Jaké jazykové prostředky a slohové postupy porušující informační kvalitu byly v titulcích užity?

U rakouských titulků jsem se nezaměřila na všechna kritéria, které jsem v obsahové kvantitativní analýze sledovala u českých titulků. Pro závěrečné vyznění titulků jsem se soustředila pouze na příznaková slova, hodnotící výrazy a dramtizaci, protože tyto kategorie nejvíce ovlivňují vyznění sdělení. Pozornost jsem v této analýze věnovala ale i užití personifikace, úvahového slohového postupu a přítomnosti nepřesné nebo nejasné informace.

Tabulka 10

	Celkový výskyt	Pozitivně vyznívající	Negativně vyznívající	Nezařaditelné
Příznaková slova	18	4	-	14
Hodnotící výrazy	15	4	-	11
Nepřesná informace	8	-	-	8
Personifikace	6	-	-	6
Dramatizace	4	1	-	3
Úvahový slohový postup	2	-	-	2

Nedá se říci, že by se jazykové prostředky porušující informační kvalitu v rakouských titulcích neobjevovaly, ale ve vzorku šetření jich není velké množství. Nejvyššího počtu užití dosahují příznaková slova a hodnotící výrazy. Velmi ojediněle se v titulcích vyskytovala personifikace, která narušovala informační kvalitu (tedy z ní není zřejmé, k jaké konkrétní instituci nebo politickému uskupení se vztahuje). Takovým příkladem je titulek „*EU chce rychle předat nelegální migranty do Afriky*“ (EU will „irreguläre Migranten“ rasch nach Afrika abschieben, Příloha č. 3, Titulek 9). Nejméně titulky pracovaly s dramatizací a úvahovým slohovým postupem.

5. Jak zkoumané titulky vyznívají vůči „uprchlické krizi“?

Na základě předešlých kritérií a použitých jazykových prostředků jsem podobně jako u českých zpravodajských titulků analyzovala vyznění i u titulků rakouských.

Tabulka 11

Vyznění	Celkový výskyt
Neutrální	61
Nezařaditelné	32
Pozitivní	7
Negativní	0

Analýza zabývající se vyzněním titulků vůči „uprchlické krizi“ dokládá, že více než polovina sledovaných rakouských zpravodajských titulků informovala o tématu neutrálně (Příloha č. 3, Titulek 1-61). Zatímco sedm titulků informovalo o „uprchlické krizi“ z pozitivního stanoviska (Příloha č. 3, Titulek 62-68), negativně vyznívající titulek ve sledovaném vzorku nebyl ani jeden. Přesto se zde objevilo 32 titulků, jež kvůli užití neadekvátních jazykových prostředků nebylo možné zařadit mezi neutrální (Příloha č. 3, Titulek 69-100).

5.2.1 Vyhodnocení

Ze všech rakouských titulků, které jsem přečetla (viz Příloha č. 3), vyplývá, že vybraná tři rakouská média usilovala o ucelenou reflexi „uprchlické krize“. Soustředí se více na komplexnost tématu, ne pouze na vztah „uprchlické krize“ k Rakousku. Texty se sice k Rakousku vztahují, ale v titulcích byl název země obsažen jen v pěti případech (viz Tabulka 9). Téma „uprchlické krize“ v analyzovaných titulcích není prezentováno pomocí pojmů jako „kvóty“, „uprchlické tábory“ nebo „hranice“.

Titulky uvedené v přílohách se užitými prostředky nesnaží čtenáře manipulovat a ovlivňovat negativně jeho názor vůči „uprchlické krizi“, negativní titulek se ve vzorku šetření neobjevil ani v jednom případě. Novináři rovněž v titulcích ve velmi malé míře používali příznakových a hodnotících slov nebo dramatizace, tedy prostředků, které ovlivňují vyznění sdělení.

5.3 Příkladová studie: Nadja Hahnová: *Füre in Stück Glück. Train of Hope*

Jako příklad rakouské rozhlasové tvorby sledovaného období jsem zvolila feature Nadji Hahnové *Füre in Stück Glück. Train of Hope (For A Bit Of Happiness. Train of Hope)*. V jeho analýze postupuji dle stejných kritérií, které jsem stanovila pro českou mediální agendu a rozhlasové dokumenty, tedy **kritérium srozumitelnosti, vyváženosti a nestrannosti, přítomnosti vlastního názoru autora, zdrojování, přesnosti a úplnosti informací**.

Nadja Hahnová: *Füre in Stück Glück. Train of Hope*

Nadja Hahnová, rakouská rozhlasová autorka pracující pro rakouský veřejnoprávní rozhlas ORF, natáčela svůj feature na podzim roku 2015. Tehdy na vídeňské Hlavní nádraží Hauptbahnhof přijely tisíce uprchlíků. Nadja Hahnová ve svém featuru zachytila události, které na jejich příjezd reagovaly. V průběhu velmi krátké doby se spontánně seskupili dobrovolníci, kteří chtěli uprchlíkům pomoci, zajistit jim naplnění základních potřeb a připravit je na další cestu. Tato dobrovolnická kampaň

se pod názvem „Train of Hope“ šířila především prostřednictvím sociálních sítí (Facebook, Twitter), přes něž spontánní organizátoři hledali pro uprchlíky potřebné věci jako léky, oblečení nebo jídlo, a zároveň sháněli další dobrovolníky. Hahnová svým featurem skrze reportážní postup práce kombinovaný s rozhovory s jednotlivými dobrovolníky zachycuje atmosféru vídeňského nádraží a organizovanost, která paradoxně v této chaotické situaci vznikla. V neposlední řadě díky autentickým výpovědím dobrovolníků přináší feature jejich osobní příběhy a motivaci pro poskytnutí pomoci uprchlíkům.

Jelikož Nadja Hahnová svůj feature zaměřila právě na osobní příběhy a práci dobrovolníků pomáhajících uprchlíkům, nejvíce prostoru ve svém feature věnovala právě jim a jejich výpovědím. Právě v nich se často vyskytují příznakové a expresivní výrazy („tschüs“,¹³² „sindschon da“¹³³). Ty narušují **jazykovou neutralitu**, ale vzhledem k povaze žánru je to stejně jako u českých rozhlasových dokumentů jeho běžná součást – porušení jazykové neutrality v rámci zachování autenticity dovoluje českým autorům v rámci uměleckých a publicistických pořadů i Kodex Českého rozhlasu.¹³⁴ Díky respondentům na rakouském nádraží autorka srozumitelně provádí posluchače prostředím, je teda snadno pochopitelné, kdy a kde se feature odehrává, kdo jsou respondenti, kteří právě hovoří. Ti se představí buď vlastním jménem a stručnou informací o svém povolání a povaze jejich pomoci na místě, nebo je představí respondent hovořící před nimi. Feature tak splňuje kritérium **srozumitelnosti**.

Skladba a zvolené postupy slouží ke snadné orientaci ve vývoji situace, kterou svým věcným závěrečným slovem autorka v posledních minutách příspěvku dovypráví. Těmito zvolenými postupy v informování o situaci kolem Train of Hope a celé dobrovolnické kampani, která s ním souvisí, jsou nejen autentické výpovědi dobrovolníků z různých oblastí (psycholožka, lékařka, kuchařka, jeden z hlavních koordinátorů, člen organizace Red Noses nebo náctiletý Mohamed, který přichází pomáhat vždy po škole), ale také čtené příspěvky na sociálních sítích

---

¹³² Překlad: „Čau, měj se!“

¹³³ Překlad: „Tak jsme tu!“ (angl. synonymum Here we are!)

¹³⁴ Kodex ČRo, Hl. III, Čl. 16.1 – 2, Čl. 21.12

Train of Hope.¹³⁵ Kontext „uprchlické krize“ pak doplňují i vložené části televizního/rozhlasového zpravodajství.¹³⁶

Z hlediska kritéria **vyváženosti a nestrannosti** autorka díky široké škále různých výpovědí usiluje o obojí. Nejedná se o jeden názor, ale o mnoho názorů a úhlů pohledu velkého množství respondentů různých povolání a věkových skupin. I přesto feature postrádá protinázor. Díky pozitivním výpovědím se totiž zdá, že Rakušané a rakouští politikové jednomyslně přijali Train of Hope s takovou lidskostí a touhou pomáhat, jako to udělali dobrovolníci, kteří za projektem Train of Hope stáli. **Nestrannost** však zachovala autorka rolí, kterou si pro svou feature určila – ačkoli je na místě, ptá se respondentů a účastní se tak toho, co na nádraží probíhá, zůstává v roli nestranného zprostředkovatele. Nekomentuje výpovědi respondentů a nezaznívá zde její **vlastní názor**. Její hlas posluchač slyší až tehdy, kdy upřesňuje, že se s posluchačem právě nachází v dětském koutku s organizací Red Noses.¹³⁷ Když autorka promlouvá k respondentům, jedná se většinou o otázky, které jim podkládá. V otázkách zůstává nestranná, ale její sympatie k respondentům přesto v několika případech zazní: „Es berührt Sie sehr...“¹³⁸ nebo „Das ist Ziemlich viel“¹³⁹. V závěru featuru shrnuje ve svém komentáři, co se kolem Train of Hope událo dále, ale i zde zůstává nestranná a věčná s důrazem na fakticitu vyjádřenou bez osobních emocí.¹⁴⁰

Kritérium **zdrojování, přesnosti a úplnosti informací** autorka splnila především díky přímým výpovědím relevantních respondentů, kteří situaci na nádraží, organizaci akce Train of Hope a vše kolem této pomoci uprchlíkům mohou bezprostředně vysvětlit. Zdrojovanými informacemi jsou i výše zmíněné čtené příspěvky ze sociálních sítí Train of Hope, v nichž šlo o poptávku a co nejrychlejší vyhovění poptávce – ta se týkala nejen hledání dalších dobrovolníků z různých oblastí práce, ale také shánění potřebných věcí. K popsání kontextu „uprchlické

---

¹³⁵ HAHN, Nadja. *For A Bit Of Happiness. Train of Hope*. Timecode: 2:19-2:30/03:37-03:51/20:12-20:18

¹³⁶ Tamtéž, timecode: 02:30-02:56/13:20-13:42

¹³⁷ Tamtéž, timecode: 10:42

¹³⁸ Tamtéž, timecode: 12:15, Překlad: „Tohle se vás hluboce dotýká...“

¹³⁹ Tamtéž, timecode: 20:50, Překlad: „To je docela hodně.“

¹⁴⁰ Tamtéž, timecode: 52:32-52:58

krize“ autorka užívá také již popsané záznamy zpravodajství, v němž jsou obsaženy informace o vývoji „uprchlické krize“ – z dikce redaktorů je znát, že se jedná o oficiální zpravodajství. Přesto toto zdrojování není dostatečné, například pro nerakouského posluchače/diváka není jasné, o jaký konkrétní zdroj se jedná.

Vzhledem k volbě respondentů a zachycení celkové vstřícné situace kolem Train of Hope **vyznívá** feature Nadji Hahnové pozitivně. Autorka přináší důkaz toho, jak je možné „uprchlickou krizi“ zvládnout, jak důležitý je pro toto zvládnutí faktor lidskosti a ochoty pomoci i na úkor svého volného času nebo upozadění osobních záležitostí. I krizové situace a chaos na nádraží, které její feature zaznamenává, jsou díky organizaci a odhodlání dobrovolníků vyřešeny bez konfliktů.¹⁴¹ Díky tomu název „Train of Hope“ nenes naději pouze pro uprchlíky, ale i pro celou Evropu, která díky vzájemné spolupráci může „uprchlickou krizi“ zvládnout. Za to v závěru featuru děkují také dva uprchličtí respondenti, kterým autorka dala prostor k vyjádření – po celou dobu jinak zaznívají uprchlické hlasy jen v pozadí výpovědí dobrovolníků nebo v zachycení nádražního prostředí. V prvním případě se jedná o odpověď uprchlického muže, který vysvětluje, že v dětském koutku mezi dětmi v rámci arteterapie s kamarádem malují bombardování Sýrie,¹⁴² v závěru pak děkují žena a muž slovy: „We know it’s the people very kind and thank all the people about that! Österreich! We are very, very thankful for this brilliant people. Thank you very much. Thank you.“¹⁴³

---

¹⁴¹ HAHN, Nadja. *For A Bit Of Happiness. Train of Hope*. Timecode: 18:33-20:11/29:05-29:40

¹⁴² Tamtéž, timecode: 34:00-34:12

¹⁴³ Tamtéž, timecode: 52:08-52:14/52:17-52:27 Překlad: „Víme, že ti lidé jsou velmi milí a za tohle jim děkujeme! Rakousko! Jsme velmi, velmi vděční za všechny tyto skvělé lidi. Můžeme děkujeme. Děkujeme.“

5.4 Komparace rakouského a českého rozhlasového a mediální kontextu

a) Komparace mediální agendy zpravodajských médií

Na základě analýz jednotlivých mediálních obsahů ve vybraných zpravodajských titulcích rakouských a českých médií mohu určit následující odlišnosti:

V případě mediální agendy tvořené zpravodajskými titulky je zřejmé, že v mnoha případech čeští novináři usilovali o větší „senzačnost“ a dramatizaci. České titulky z velké části porušují informační kvalitu, zatímco sledované rakouské titulky spíše věcně popisují obsah textů a nesnaží se přimět čtenáře k utváření názoru jen na základě jejich přečtení.

Oproti českým nekladou rakouské titulky důraz na téma uprchlických „kvót“ a nezmiňují v takové míře výraz „hranice“, jako tomu bylo v titulcích českých deníků a zpravodajských webů. Výraz „kvóty“ byl v rakouských titulcích obsažen jen jednou, a to v případě informování o slovenském odmítání uprchlických kvót (viz Příloha č. 3, Titulek 93). Rakouské titulky také užívají kromě dvou výjimek pro osoby přicházející do Evropy výraz „uprchlík“, kdežto v českém prostředí se v mnoha případech vyskytly pojmy „běženec“, „žadatel o azyl“, „migrant“ nebo „imigrant“. Mimo centrum zájmu jsou kromě výše zmíněných pojmů pro rakouský mediální kontext sledovaného období také „uprchlické tábory“.

Titulky obou zemí mají však společné časté zmiňování německé kancléřky Angely Merkelové a Evropské unie, které jsou nejzmiňovanějšími mezi jmény v titulcích figurujících politiků a geografickými/institucionálními názvy. V případě rakouských titulků mělo kromě Angely Merkelové nejčastější výskyt jméno rakouského kancléře Wenera Faymanna. V českém kontextu se po kancléřčině jméně nejvíce vyskytovalo jméno premiéra Bohuslava Sobotky. Ve srovnání s českým mediálním kontextem v rakouských titulcích nebyly v takové míře obsaženy institucionální názvy. Rozdíl oproti českému kontextu byl také v tom, že ve třech ze čtyř případů výskytu pojmu Evropa bylo určeno, jakou část Evropy má

autor na mysli (Příloha č. 3, 2x východní Evropa, Titulek 64, 73; 1x severní Evropa, Titulek 79). V případě názvu Evropské unie pak titulky vyznívaly neutrálně, nebyly proti této instituci zaměřeny negativně.

Zajímavé je porovnat i reciproční výskyt sledovaných zemí v titulcích. Ačkoli bylo Rakousko druhou nejčastější zemí, kterou české titulky zmiňovaly (v 15 titulcích), Rakušané se ve sledovaných třech denících o Českou republiku téměř vůbec nezajímali. Český kontext byl v analyzovaných titulcích zmíněn jen jednou, a to v titulku „*Spor o uprchlíky v pražské vládě*“ (Příloha č. 3, Titulek 83).

I na základě omezenějšího množství titulků rakouská mediální agenda více usilovala o postihnoutí tématu v jeho komplexnosti, což dokazuje například výskyt více různých zemí obsažených v titulcích. Menší výskyt pojmů prezentujících téma „uprchlické krize“ pak vypovídá o tom, že se rakouské titulky nesnažily vzbudit dojem „krize“. Reflektovaly téma informativním zpravodajským stylem a „uprchlická krize“ zde nevyznívá jako téma s větší předností oproti ostatnímu obsahu mediální agendy, jako tomu bylo v mnoha českých případech.

b) Komparace rozhlasové tvorby

V návaznosti na všechna zkoumaná kritéria, kterými jsem na rozhlasovou tvorbu nahlížela, komparuji na tomto místě české a rakouské rozhlasové dokumenty/featurey. Těmito kritérii byly: **srozumitelnost, vyváženost, nestrannost, přítomnost vlastního názoru autora, zdrojování, přesnost a úplnost informace, celkové vyznění.**

Hlavní odlišností rozhlasové tvorby těchto dvou zemí je rozdíl v žánrové terminologii. Zatímco Český rozhlas a čeští tvůrci použili pro své příspěvky o „uprchlické krizi“ pojem „rozhlasový dokument“, v případě rakouského příspěvku Nadji Hahnové se jedná o „rozhlasový feature“. Feature Nadji Hahnové se od českých dokumentů/featureu odlišuje také délkou. České rozhlasové dokumenty/feature mají přibližně půlhodinovou stopáž, Nadja Hahnová dosáhla svým příspěvkem téměř hodiny.

Z hlediska kritéria **srozumitelnosti** je sledovaná rozhlasová tvorba obou zemí totožná. Té dosahují autoři především na základě zvolených postupů práce, které jejich dokumenty/featurey člení do přehledných částí. Nejčastěji autoři pracují s rozhovory s respondenty, které prokládají reportážním postupem. Rozhovory s reportážemi se pak v mnoha případech prolínají, jelikož autoři vedou rozhovory i na místech jimi reflektovaných událostí.

Jak české dokumenty, tak rakouský feature prezentují téma „uprchlické krize“ v neutrální až pozitivní rovině. Snaží se dát prostor velkému množství respondentů, uvádějí neutrální informace v průvodním slově a také neurčují posluchači názor, který by měl na „uprchlickou krizi“ mít. V některých případech je přímo tematizována nejistota, samotné hledání názoru, nejasnost celého problému (Reková). V souvislosti s kritériem **vyváženosti a nestrannosti** se však ukázala rozdílnost žánrů dokument a feature. Dvěma pozitivně **vyznívajícími** příspěvky jsou totiž featurey Dory Kaprálové a Nadji Hahnové, které pro reflexi „uprchlické krize“ zvolily osobnější pozitivní pohled na toto téma.

S tím souvisí i role autorského subjektu a **přítomnost vlastního názoru autora**. Autoři mají odlišný přístup k autorskému subjektu. Dora Kaprálová, Lenka Pitronová a Tereza Reková ve svých dokumentech/featurech přímo vystupují jako aktérky v situacích, které zaznamenávají. Dan Moravec a Nadja Hahnová pak vykonávají především roli zprostředkovatelů situací posluchači. V případě Nadji Hahnové je však její názor na téma přítomen na základě kompozice díla a výběru reflektovaných událostí – feature tak vyznívá pozitivně, což souvisí s jejím osobním pohledem.

Rozdílnost žánrů feature a dokument se projevila i ve **zdrojování, přesnosti a úplnosti uvedených informací**. Méně informace zdrojují Nadja Hahnová a Dora Kaprálová, jejich featurey mají spíše než informativní funkci o tématu emoční funkci, zatímco Dan Moravec, Lenka Pitronová a Tereza Reková na zdrojování informací kladou důraz.

Z hlediska zasazení do kontextu země rozhlasových tvůrců je pak hlavním rozdílem to, že Nadja Hahnová zachytila ve svém featuru situaci příjezdu uprchlíků do její země. Z jejího příspěvku vyznívá, s jakým klidem se přímo na Hlavním nádraží ve Vídni dala vzniklá situace zvládnout. Čeští dokumentaristé „uprchlickou krizi“ zachytili slovy z mnoha úhlů pohledu, ale za uprchlíky se museli vydat do zahraničí, tedy na místa, jichž se „uprchlická krize“ bezprostředně týkala. Zde se opět projevuje až absurdita atmosféry plné strachu, předsudků a odmítání uprchlických kvót, která v té době u nás vládla (a jejíž pozůstatky u nás přetrvávají i dnes) – přestože se lidé navzájem strašili islamizací české kultury a problémy spjatými s uprchlíky, dokumentaristé museli odjet za hranice, aby si „uprchlickou krizi“ mohli zažít a zachytit ji na mikrofon.

6 Závěr

Ve své práci jsem se soustředila především na reflexi „uprchlické krize“ v reflexi českých rozhlasových dokumentaristů. Kladla jsem si za cíl zodpovědět na výzkumnou otázku, *jakými způsoby reagovali čeští rozhlasoví dokumentaristé na „uprchlickou krizi“ v období září – prosinec 2015 ve srovnání se zpravodajstvím v tištěných a internetových médiích.*

Pro nalezení této odpovědi tak bylo nutné věnovat pozornost i české mediální agendě, a proto jsem se ve třetí kapitole zabývala nejprve vybranými českými médii a jejich zpravodajskými obsahy, především titulky (Echo24.cz, Hospodářské noviny, Lidové noviny, MF DNES, Novinky.cz, Právo). Důvodem k tomuto postupu bylo to, že „uprchlická krize“ je situace, kterou málokdo z nás zažil bezprostředně. I v případě českých dokumentaristů je možné zjistit, že jejich dokumentům předcházely znalosti, které získali právě z médií. V následné komparaci rozhlasového a zpravodajského kontextu jsem pak tedy zkoumala, co mají společného, případně v čem se liší nebo zásadně rozcházejí.

Ve čtvrté kapitole věnované rozhlasovým dokumentům a featuru jsem pomocí analýzy prvků zjišťovala, jak vypadala reflexe českých dokumentaristů, a jak tato reflexe splňovala vymezená kritéria (která jsou v podobném znění zakotvena i v Kodexu Českého rozhlasu).

Díky své práci jsem tedy došla k závěrům, které zde zmiňuji ve vztahu k výchozím hypotézám:

Při referování o „uprchlické krizi“ se média budou dopouštět porušování informační kvality, nebudou zcela objektivní. Prokáže se, že velká část zkoumaných zpravodajských titulků sledovaného období bude obsahovat jazykové prostředky porušující informační kvalitu zpravodajství (příznakové výrazy, hodnotící výrazy, klišé, personalizace,...). Stejně tak ve výrazné části titulků novináři budou místo informativního slohového postupu používat úvahový nebo vyprávěcí slohový postup. Nejvíce neutrálních titulků bude užito na stránkách

Hospodářských novin, Lidových novin a MF DNES, největší část negativních titulků bude příslušet serveru Novinky.cz.

Na základě kvantitativní obsahové analýzy zpravodajských titulků a přečtení na 400 zpravodajských textů ve vybraných českých denících mohu konstatovat, že mediální reflexe „uprchlické krize“ nebyla zcela objektivní a v mnoha případech nesplňovala čistě informativní funkci zpravodajství. K porušování informační kvality a objektivity docházelo užíváním nevhodných jazykových prostředků, kvůli čemuž byla v textech přítomná i formativní funkce. Ze zkoumaného množství 400 titulků jich bylo vůči „uprchlické krizi“ 46 zaměřeno negativně, 169 nebylo možné považovat za neutrální z důvodu porušení informační kvality. Tyto neutralitu a objektivitu porušující mediální obsahy tak potvrdily mou definici „uprchlické krize“ v úvodu práce: k vytvoření „krize“ mediální agenda nepochybně dopomohla.

Nejvíce neutrálních zpravodajských titulků měly jako zástupce tištěných médií Hospodářské noviny (32 neutrálních titulků), největší množství neutrálních titulků se však objevilo na serveru Novinky.cz (49 neutrálních titulků). Nejvíce negativních titulků zaměřených vůči „uprchlické krizi“ bylo publikováno na serveru Echo24.cz (15 negativních titulků) – Echo24.cz také mělo nejvíce titulků, které neměly konkrétní vyznění vůči tématu, ale byly nezařaditelné mezi neutrální titulky kvůli porušení informační kvality jazykovými prostředky.

Většina titulků ze sledovaného vzorku, tedy ze 400 zpravodajských titulků, bude působit vůči „uprchlické krizi“ negativně.

Předpokládala jsem, že více než polovina z výzkumného vzorku 400 zpravodajských titulků bude na základě výše zmíněných předpokládaných prostředků porušující informáční kvalitu vůči „uprchlické krizi“ negativní. Jak zmiňuji výše, z hlediska informační kvality o „uprchlické krizi“ negativně informovalo 46 titulků. 169 nezařaditelných titulků však potvrzuje, že o „uprchlické krizi“ reflektovala neutrálně z hlediska informační kvality necelá polovina zkoumaných titulků.

Čeští rozhlasoví dokumentaristé svou rozhlasovou tvorbou budou reflektovat „uprchlickou krizi“ v období podzimu 2015 uceleněji a vyváženě. Přispívá k tomu

poslání Českého rozhlasu jako média veřejné služby, existence a přísné dodržování Kodexu Českého rozhlasu a etických pravidel rozhlasové dokumentaristiky.

Očekávala jsem, že čeští rozhlasoví dokumentaristé budou „uprchlickou krizí“ reflektovat ve vztahu ke zpravodajství uceleněji, z více pohledů a vyváženěji. A to nejen kvůli vlivu Kodexu ČRo na jejich práci, ale také konkrétním pracovním postupům. Tuto hypotézu jsem ve své práci potvrdila na základě analýzy prvků obsažených v dokumentech/featuru. Na základě ní jsem zjistila, že čeští dokumentaristé ve svých dokumentech usilovali o vyváženost a komplexnější pohled na téma „uprchlické krize“. Zajímalo je, kdo jsou uprchlíci, s jakými příběhy do Evropy přicházejí. Komplexněji se zajímali i o názory lidí zastupujících českou společnost. V dokumentech/featuru jsou obsaženy názory těch, kteří chtějí uprchlíkům pomáhat, ale také těch, kteří je odmítají nebo se jich bojí. Dokumentaristé poskytli rovněž prostor těm, kteří si nejsou v názoru na tuto problematiku jistí.

Dalo by se říci, že svými postupy dokumentaristé dosáhli požadavků takzvané „pomalé žurnalistiky“ („slow journalism“).¹⁴⁴ Nezaměřili se jen na jednu dílčí událost, která proběhla v jednom konkrétním momentě, ale snažili se vysvětlit kontext a sledovat událost v delším čase. To umožňuje i způsob jejich práce a delší čas na postprodukcii, čímž ke svým dokumentům i jimi reflektovaným událostem získávají potřebný odstup. Jedná se o zásadní rozdíl vztahující se ke komparaci zpravodajského a dokumentárního kontextu: dokumentaristé příběhy spjaté s „uprchlickou krizí“ dovyprávějí až do konce. Novináři oproti nim své pracovní podmínky nemají uzpůsobeny k dovyprávění příběhu a dlouhodobé sledování události. Jsou vystaveni většímu časovému tlaku, kvůli němuž mají zaplnit mediální prostor informacemi, ať už jsou jakékoli kvality.

Dále se prokáže, že pro období 1. 9. – 31. 12. 2015 bude existovat výrazně menší množství rozhlasových dokumentů/featurů věnujících se „uprchlické krizi“ než zpravodajských textů.

---

¹⁴⁴ The Slow Journalism Company. Why slow journalism matters. In: slowjournalism.com [online]. 2018 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.slow-journalism.com/slow-journalism>

Zjistila jsem, že v období podzimu 2015 vznikly pouhé tři rozhlasové dokumenty a jeden feature věnované této problematice, a to jen na veřejnoprávním Českém rozhlasu. Dokumenty/feature odvysílaly dvě stanice Českého rozhlasu - tři z nich měly svou premiéru na stanici ČRo Dvojka, jeden na stanici Vltava.

Většina zkoumaných rakouských zpravodajských titulků bude mít neutrální vyznění. Oproti českým titulkům budou pečlivě eliminovat takové jazykové prostředky, které porušují informační kvalitu a objektivitu.

Aby má práce měla větší výpovědní hodnotu, považovala jsem za důležité komparovat českou reflexi „uprchlické krize“ s reflexí jiné země. Jako příklad k tomuto srovnání jsem zvolila Rakousko, a tak jsem výzkumnou otázku doplnila podotázkou, *jak se česká reflexe „uprchlické krize“ jeví ve srovnání s vybraným vzorkem reakcí rakouských tištěných médií a rozhlasu.*

Díky svému zkoumání jsem zjistila, že se rakouské titulky sledovaných médií nevymezovaly vůči postupům Evropské unie, neodmítaly kvóty a v názorech na „uprchlickou krizi“ byly spíše neutrální. Ze souboru šetření, tedy sta titulků, bylo neutrálních 61 titulků, 7 pozitivních vůči „uprchlické krizi“, 32 nezařaditelných z hlediska vyznění, ale porušujících informační kvalitu. Negativní titulek zaměřený vůči „uprchlické krizi“ nebyl ve zkoumaném vzorku titulků tří rakouských médií ani jeden. A to i přesto, že se Rakouska „uprchlická krize“ bezprostředně týkala v mnohem větší míře než České republiky. To ostatně dokládá i analyzovaný feature Nadji Hahnové, která v něm zachytila dobrovolnickou pomoc uprchlíkům, kteří v tisícových počtech přijeli na podzim roku 2015 na vídeňské nádraží. Ve srovnání s českými dokumentaristy reflektovala „uprchlickou krizi“ velmi pozitivně, což by na vlnách Českého rozhlasu nebylo zcela možné a došlo by k rozporu s Kodexem Českého rozhlasu.

Díky šíři výzkumného pole jsem se ve své práci mohla zpětně zaměřit na to, co se odehrávalo před třemi lety, kdy jsem ještě neměla znalosti týkající se prostředků porušujících informační kvalitu nebo jsem v takové míře nenahlížela kriticky na obsahy rozhlasových dokumentů. Zároveň mi návrat k událostem podzimu 2015 pomohl utřídit si informace kolem „uprchlické krize“ a uvědomit si, jakým

způsobem tehdejší zpravodajské obsahy ovlivnily to, čeho jsme svědky nyní. Tedy například nepřehlédnutelnou podporu strany SPD, popularitu xenofobní kapely Ortel nebo internetové diskuse zaplněné xenofobními a rasistickými komentáři útočící svou podstatou na základní lidská práva.

Jak zmiňuji již v úvodu, nabízím tak čtenáři dvě možnosti náhledu na mou práci. Může ji vnímat jako připomínku toho, co se na podzim roku 2015 odehrávalo v České republice, Evropě a místech, odkud uprchlíci přicházeli, a jak tyto události reflektovala vybraná média a čeští rozhlasoví dokumentaristé. Práce však může sloužit i jako možné východisko k uvažování nad tím, co utvářelo názory lidí, pro které je i dnes „uprchlická krize“ stále ještě opravdová hrozba.

7 Seznam literatury, internetových zdrojů a pramenů

Literatura

- BLÁHA, Ivo. *Zvuková dramaturgie audiovizuálního díla*. Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze, 2014. ISBN 978-80-7331-303-6
- HANÁČKOVÁ, Andrea. *Český rozhlasový dokument a feature v letech 1990 – 2005: Poetika žánrů*. Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2010. ISBN 978-80-86928-79-1 S. 21-22, s. 37-40, s. 50-52, s. 160-167, s. 190-191
- HAND, Richard J., TRAYNOR, Mary. *The Radio Drama Handbook: Audio Drama in Practice and Context*. New York: A&C Black, 2011.
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace*. Portál: 2015. ISBN 978-80-7367-485-4 S. 48.
- JÍLEK, Viktor. *Žurnalistické texty jako výsledek působení jazykových a mimojazykových vlivů*. Univerzita Plackého v Olomouci, 2009. ISBN 978-80-244-2218-3. S. 55-70
- MARŠÍK, Josef. *Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999. S. 9 - 10, s. 12
- MCCOMBS, Maxwell. *Agenda setting: nastolování agendy – masová média a veřejné mínění*. Praha Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2. S. 25, 54-57
- NICHOLS, Bill. *Úvod do dokumentárního filmu*. Akademie múzických umění v Praze a JSAF/Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava, 2010. ISBN 978-80-7331-181-0
NICHOLS, Bill. *Úvod do dokumentárního filmu*. S. 60-83
- Nový akademický slovník cizích slov*. Nakladatelství Academia, Praha. Vydání první, 2005, dotisk 2006
- OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9 s. 11-14, s. 29-31, s. 117-135
- ŠPATENKOVÁ, Naděžda a kol. *Krize. Psychologický a sociologický fenomén*. Havlíčkův Brod: Nakladatelství Grada Publishing, 2004.
- TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2016. ISBN 80-7367-096-8. S. 9-16, s. 69-89, s. 143 - 149

Internetové zdroje

BALŠÍNEK, Dalibor. Chceme být protiváhou oligarchizovaným českým médiím. In: *echo24.cz* [online]. 2015 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.echo24.cz/p/o-nas#redakce>

CIBULKA, Jan. Česku se uprchlíci vyhýbají, od roku 2001 jich nepřibývá. In: *irozhlas.cz*. [online] 4. 9. 2015 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cesku-se-uprchlici-vyhylaji-od-roku-2001-jich-nepribyva_201509041130_icibulka

Česká tisková kancelář. Průzkum. Největší problémy ČR? Korupce a nezaměstnanost, míní Češi. In: *tyden.cz* [online]. 24. 3. 2015 [cit. 15. 5. 2018] Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/nejvetsi-problemy-cr-korupce-a-nezamestnanost-mini-cesi_337321.html?showTab=nejctenejsi-7

Česká tisková kancelář. Průzkum: Řešit migraci je nutné, míní Češi. In: *denik.cz* [online]. 6.4. 2016 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/pruzkum-resit-migraci-je-nutne-mini-cesi-20160406.html

ČT24. Česko pomohlo Řecku a Itálii s 12 uprchlíky. Další nepřijmeme, rozhodla vláda. In: *ceskatelevize.cz* [online]. 5. 6. 2017 [cit. 15. 5. 2018] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/2142507-cesko-pomohlo-recku-a-italii-s-12-uprchliky-dalsi-neprijmeme-rozhodla-vlada>

Economia, a. s. O společnosti. In: *economia.ihned.cz* [online]. 2018 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/o-spolecnosti/>

Ekonomika, Česká tisková kancelář. Komu patří české noviny? Nově budou jen zdejších miliardářů. In: *zpravy.aktualne.cz* [online]. 12. 8. 2015 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/komu-patri-ceske-noviny-nove-budou-jen-zdejsich-miliardaru/r~e6845e2640c511e5b3730025900fea04/v~sl:a9acedb0ad97242bc373481e838d65da/>

JUREČKOVÁ, Adéla. České mýty o Angele Merkelové. In: *clovekvtsni.cz* [online]. 28. 8. 2016 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.clovekvtsni.cz/co-delame/migrace-v-souvislostech/ceske-myty-o-angele-merkelove-3399gp>

KAPRÁLOVÁ, Dora. Alenka v říši divů aneb Má cesta za uprchlíky. In: *rozhlaz.cz* [online]. 21. 1. 2017 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <http://www.rozhlaz.cz/dvojka/dobravule/zprava/alenka-v-risi-divu-aneb-ma-cesta-za-uprchliky--1563004>

-kch-, Mediaguru. Babiš kupuje mediální skupinu Mafra. In: *mediaguru.cz* [online]. 26. 6. 2013 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2013/06/babis-kupuje-medialni-skupinu-mafra/>

-mav-, Mediaguru. Deníky: Nejčtenější je Blesk, Sport předběhl Právo. In: *mediaguru.cz* [online]. 5.5. 2016 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2016/05/deniky-nejctenejsi-je-blesk-sport-predbeh-pravo/>

-mav-, Mediaguru. Kampaň proti Drahošovi vyšla v národním tisku. In: *mediaguru.cz* [online]. 18. 1. 2018 [cit. 15. 5. 2018] Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2018/01/kampan-proti-drahosovi-vysla-v-narodnim-tisku/>

-mav-, Mediaguru. Potvrzeno: Balšinek končí v LN, noviny řídí Vačkov. In: *mediaguru.cz* [online]. 13. 11. 2013 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2013/11/potvrzeno-balsinek-konci-v-ln-noviny-ridi-vackov/>

NOVÁK, Martin. Rekonstrukce: Před rokem žádal šéf německé policie zavření hranic. Merkelová nesouhlasila. In: *zpravy.aktualne.cz* [online]. 26. 8. 2016 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/merkelova-jak-to-bylo-loni/r~a64717d26abc11e6a3e5002590604f2e/>

SHANAÁH, Šádí. Jak se šíří nenávisť: Případ Islám v ČR nechceme. IVČRN se dostává do role užitečného idiota všech extrémistů. In: *Respekt* [online]. 30. 7. 2015 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/politika/jak-se-siri-nenavist-pripad-islam-v-cr-nehceme>

Slovník cizích slov. Pojem krize. In: *scs.abz.cz* [online]. 2018 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/krize-krise>

Svoboda a přímá demokracie - Tomio Okamura. Politický program SPD. In: *spd.cz* [online]. 2017 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <http://www.spd.cz/program>

The Slow Journalism Company. Why slow journalism matters. In: *slowjournalism.com* [online]. 2018 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.slow-journalism.com/slow-journalism>

TRAPPEL, Josef. Austria – Media Landscape. European Journalism Centre. In: *medialandscapes.org* [online]. 2018 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <http://medialandscapes.org/country/pdf/austria>

Úmluva o právním postavení uprchlíků: [Ženeva, 28. 7. 1951]. Ostrava: Aries, 1993. Světové dokumenty. Dostupné z: http://www.unhcr.org/cz/wp-content/uploads/sites/20/2016/12/Umluva_1951_a_Protokol_1967.pdf

VIDIM, Jaroslav. Podíl vyhledávačů Google a Seznam na českém internetu. In: *evisions.cz* [online]. 6. 10. 2016 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.evisions.cz/blog-2016-10-06-podil-vyhledavacu-google-a-seznam-na-ceskem-internetu/>

Vláda ČR. Andrej Babiš. In: *vlada.cz* [online]. 2009 – 2018 [cit. 15. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/andrej-babis-115388/>

ZIKMUNDOVÁ, Karolína. Jak přijmou obyvatelé Kolína syrského „uprchlíka“? Podívejte se na experiment. In: *RadioWave* [online]. 26. 10. 2015 [cit. 13.5.2018]. Dostupné z: <https://wave.rozhlas.cz/jak-prijmou-obyvatele-kolina-syrskeho-uprchlika-podivejte-se-na-experiment-5230266>

Prameny

1. Dan Moravec: Čechy Čechům – Bez nenávisti

Dramaturgie: Brit Jensen
Technická spolupráce: Jiří Slavičinský
Natočeno: 2015
Premiéra: 13. 12. 2015, ČRo Dvojka, 22:00 h
Délka: 47:48 min

2. Dora Kaprálová: Alenka v říši divů aneb Má cesta za uprchlíky

Dramaturgie a režijní dohled: Lenka Svobodová
Mistr zvuku: Roman Špála
Natočeno: 2015
Premiéra 12. 12. 2015, ČRo Dvojka, 18:30 h
Délka: 28:57

3. Lenka Pitronová: Promiň, ale nevím, kdo jsi!

Dramaturgie: Brit Jensen.
Zvukový mistr Jiří Slavičinský
Natočeno: 2016
Premiéra: 24. 3. 2016, ČRo Vltava, 21:45 h
Délka: 33:25

4. Tereza Reková: Překročit hranice

Hudba a zvukový design: Tereza Reková
Dramaturg: Dan Moravec
Režie: Radim Nejedlý
Natočeno: 2015
Premiéra: 24. 4. 2016, ČRo Dvojka, 22:00 h
Délka: 38:46

5. Nadja Hahnová: Füre in Stück Glück. Train of Hope (For A Bit Of Happiness. Train of Hope)

Editor: Elisabeth Stratka
Technická spolupráce: Otmar Bergsmann
Natočeno: 2015
Vysíláno na ORF 1

Tištěná a internetová média

Echo24.cz
Hospodářské noviny
Lidové noviny
MF DNES
Novinky.cz
Právo

6. Soubor 400 českých titulků z vybraných periodik – Příloha č. 1 (Echo24.cz, Hospodářské noviny, Lidové noviny, MF DNES, Novinky.cz, Právo)
- Příloha č. 1 se nachází na následující straně bakalářské práce, zároveň i na přiloženém CD

7. Soubor 6 analyzovaných textů z vybraných periodik – Příloha č. 2 (Echo24.cz, Hospodářské noviny, Lidové noviny, MF DNES, Novinky.cz, Právo)
- Příloha č. 2 se nachází na přiloženém CD

8. Soubor 100 rakouských titulků z vybraných periodik – Příloha č. 3 (Wiener Zeitung, Die Presse a Der Standard)
- Příloha č. 3 se nachází na přiloženém CD

8 PŘÍLOHY

Přílohy jsou dostupné na CD přiloženém u bakalářské práce. Na tomto místě však uvádím pro větší přehlednost kompletní Přílohu č. 1.

Příloha č. 1

Analyzované české zpravodajské titulky

Neutrální

- 1) Rakousko chce s Českem jednat o uprchlické krizi
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 1. 9. 2015, Rubrika: Zahraniční – Evropa
- 2) Česká republika nabídla Srbsku 10 miliónů na pomoc s uprchlíky
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 1. 9. 2015, Rubrika: Domáci, Autor: Nad'a Adamičková (Bělehrad)
- 3) Čech v Rakousku pašoval běžence, hrozí mu 10 let vězení
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 1. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční - Evropa
- 4) ČR nabídla Srbsku 10 miliónů na řešení nynější krize
Zdroj: Právo, Datum vydání: 2. 9. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 13, Autor: Nad'a Adamičková
- 5) Do Evropy míří i děti bez doprovodu rodičů
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 2. 9. 2015, Rubrika/pořad: Uprchlická krize, Strana/zpráva: 03, Autor: rmt
- 6) U hranic vzniká mobilní tábor pro uprchlíky
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 2. 9. 2015, Rubrika/pořad: Z domova, Strana/zpráva: 05, Autor: Václav Janouš
- 7) Německo, Francie a Itálie chtějí změnit unijní azylovou politiku
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 2. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční - Evropa
- 8) Masarykova univerzita přispívá studentům na pomoc v uprchlických táborech
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 29. 9. 2015, Rubrika/pořad: Věda a školy
- 9) Úsvit navrhuje zákon o referendu o vystoupení z EU
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 29. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: zpe
- 10) Německo hlásí výtržnosti kvůli sporům o uprchlíky
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 26. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, čtk
- 11) ‚Azyl v Německu? Právo na něj mají až čtyři miliardy lidí‘
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 26. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Daniel Kaiser
- 12) Referendum k uprchlíkům? Populismus, hodnotí politici
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 25. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- 13) Vojsko pomůže Maďarům. Pošle i polní kuchyně

- Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 25. 9. 2015, Rubrika/pořad: Uprchlíká krize, Strana/zpráva: 02, Autor: ost
- 14) Sobotka: Přidáním k žalobě bychom se vyautovali
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 25. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: Jan Rovenský
  - 15) Česká armáda cvičně staví uprchlický tábor
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 24. 9. 2015, Rubrika/pořad: Z domova, Strana/zpráva: 06, Autor: čtk
  - 16) Papež v Kongresu varoval před náboženským extremismem
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 24. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční - Amerika
  - 17) Zeman se potká se šéfem syrské diplomacie
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 24. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 04, Autor: Tmn
  - 18) Referendum, nebo mimořádné volby, vyzývá kvůli uprchlíkům Klaus
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 24. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: tem
  - 19) Merkelová chce stejnou péči o běžence v celé EU
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 24. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
  - 20) Česko se k žalobě na kvóty nepřidá
Zdroj: Právo, Datum vydání: 24. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 02, Autor: rsk, novinky.cz
  - 21) Fico je odhodlán se o kvóty i soudit
Zdroj: Právo, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 16, Autor: čtk, ivi
  - 22) Sobotka potvrdil: Kvóty odmítneme
Zdroj: Právo, Datum vydání: 22. 9. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: jr, KOV
  - 23) Zeman: Až budoucnost ukáže, jaká chyba bylo rozhodnutí o kvótách
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 22. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: Barbora Zpěváčková
  - 24) Sobotka: ČR nadále odmítá kvóty, přerozdělování může skončit blamáží
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 22. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: zpe
  - 25) Mimořádná schůzka kvůli migraci v Praze
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 22. 9. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 06, Autor: čtk
  - 26) Chovanec: Povinné kvóty jsou nezákonné
Zdroj: Právo, Datum vydání: 21. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 03, Autor: zr, čtk
  - 27) Na imigranty může armáda použít gumové střely i sítě, rozhodli Maďaři
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 21. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, čtk
  - 28) Milá Evropo... Další česká petice podporuje uprchlíky
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 21. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Autor: Echo24
  - 29) Povinné kvóty jsou nezákonné, naznačuje ministerská analýza

- Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 20. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- 30) ‚Matka Angela.‘ Německý časopis z kancléřky dělá Matku Terezu
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 19. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24
- 31) V Mnichově začal Oktoberfest, pivo nejde koupit pod deset eur
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 19. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 32) Kancléř Faymann: Ploty nejsou řešení
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 30. 10. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 06
- 33) Česko pošle dvacet policistů na slovinské hranice
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 30. 10. 2015, Rubrika/pořad: Z domova, Strana/zpráva: 02, autor: čtk
- 34) Rakousko postaví kvůli migrantům hraniční plot
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 28. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 35) Uprchlíci mohou v Riu soutěžit. Pod olympijskou vlajkou
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 27. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- 36) Už i Slovensko zvažuje plot
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 30. 10. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Tomáš Lébr
- 37) Sobotka nabídl pomoc Jordánsku
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 26. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 03, Autor: čtk
- 38) Nekontrolovaný pohyb desetitisíců lidí musí skončit, shodli se lídři EU
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 26. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 39) Za týden prošlo Slovinskem na 60 tisíc uprchlíků
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 26. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 06, Autor: čtk, lan
- 40) Bavorsko bude žalovat vládu kvůli běžencům
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 5. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 03
- 41) Polsko bude po volbách skeptičtější. K Evropě i k přijímání uprchlíků
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 26. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 42) Sobotka chce Jordáncům navýšit pomoc ke zvládnutí migrační krize
Zdroj: Právo, Datum vydání: 26. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 10, Autor: Barbora Zpěváčková Ammán, novinky.cz
- 43) Referendum o kvótách: Zeman se přidal ke Klausovi
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 26. 10. 2015, Rubrika/pořad: Z domova, Strana/zpráva: 02, Autor: Pavel Švec
- 44) Referendum o kvótách by Česko stálo stovky miliónů, prohlásil Sobotka
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 25. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Blízký a Střední východ, Autor: Barbora Zpěváčková, mif
- 45) Češi nalézají chuť pomáhat

Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 3. 9. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Jan Hejl, Markéta Šrajbrová

- 46) Sobotka byl u jordánského krále. Nabídl mu pomoc s migrační krizí
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 25. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- 47) Česko je připraveno přispět Jordánsku 100 milióny na uprchlíky
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 24. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: Barbora Zpěváčková
- 48) Azyl v Česku? Ani jeden ze Syřanů neměl zájem
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 24. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 02, Autor: Kateřina Surmanová
- 49) Češi by nyní hlasovali proti vstupu do EU
Zdroj: echo24, Datum vydání: 23. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- 50) Merkelová: Migranti jsou projevem globalizace
Zdroj: Právo, Datum vydání: 22. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 14, Autor: nek, čtk, DPA
- 51) Německá vojenská letadla začnou deportovat odmítnuté běžence
Zdroj: echo24, Datum vydání: 21. 10. 2015, Rubrika/pořad: Homepage, Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- 52) Slovinsko zvažuje nasazení armády
Zdroj: Právo, Datum vydání: 21. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 15, Autor: ivi, čtk, DPA
- 53) Švédsko dál vítá uprchlíky. A tábory pro ně ničí žháři
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 21. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 08, Autor: Tomáš Lébr
- 54) Evropa musí uprchlickou krizi řešit demokraticky, míní Chovanec
Zdroj: echo24, Datum vydání: 20. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- 55) Vláda k hranicím do Maďarska vyšle policejní posily
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 20. 10. 2015, Rubrika/pořad: Z domova, Strana/zpráva: 04, Autor: čtk
- 56) Lotyšsko urychlí stavbu plotu na hranici s Ruskem, kvůli uprchlíkům
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 20. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 57) Švédský neonacista nabízí uprchlíkům ubytování. Jde mu o peníze
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 20. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 58) Motol nejdřív nevyléčitelné syrské děti odmítal. Bez nás není žádná šance, vysvětluje obrat
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 14. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: kab
- 59) Dáváme dítěti šanci, vysvětluje Motol změnu postoje
Zdroj: Právo, Datum vydání: 14. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 03, Autor: kab
- 60) V rámci kvót odletělo z Itálie do Švédska prvních 19 Eritrejců
Zdroj: Právo, Datum vydání: 10. 10. 2015, Strana/zpráva: 03, Autor: znk, ivi, KOV, DPA, čtk
- 61) Sobotka: Česko vyčká na Rakousko. Jestli zpřísní kontroly, uděláme totéž

- Zdroj: Právo, Datum vydání: 10. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 06, Autor: rsk, čtk
- 62) Ministr Němeček chce očkování dětí migrantů
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 9. 10. 2015, Rubrika/pořad: Z domova, Strana/zpráva: 04, Autor: kop
- 63) Kritika Merkelové kvůli uprchlíkům silí i od vládní SPD
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 9. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 08, Autor: čtk
- 64) Na hranici možností nejsme, míní Merkelová
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 9. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06, Autor: sch
- 65) Stropnický poslal na rakouské hranice 650 vojáků
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 9. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- 66) Uprchlická krize potrvá roky, tvrdí šéf Evropské komise Juncker
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 8. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 67) Merkelová žádá „férové dělení“
Zdroj: Právo, Datum vydání: 8. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 17, Autor: čtk, DPA, mcm
- 68) Staronová Tsiprasova vláda získala důvěru
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 8. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- 69) Merkelová kritizovala východoevropské vlády kvůli uprchlíkům
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 8. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, čtk
- 70) Merkelová: Uprchlíky zvládneme, jsem o tom přesvědčená
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 7. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Homepage, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- 71) Tsipras představil program vlády
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 6. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 07, Autor: čtk
- 72) Merkelová: Právo na azyl neomezíme
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 5. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 06, Autor: čtk, Reuters, ash
- 73) Hnutí Pegida v Drážďanech roste podpora. Přišlo 9000 lidí
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 5. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- 74) V chladírenském voze pašovali 31 migrantů
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 3. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 08, Autor: čtk
- 75) Až usneš, oplotím tě drátem. Tak veršují o uprchlících
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 3. 10. 2015, Rubrika/pořad: Scéna, Strana/zpráva: 13, Autor: Monika Zavřelová
- 76) Unie chce uvolnit rozpočtová pravidla

- Zdroj: Právo, Datum vydání: 2. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 13, Autor: čtk, DPA, mcm
- 77) Francouzská policie objevila v chladírenském voze 31 běženců
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 2. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 78) Rozdělme migranty po celém světě, navrhl Orbán v OSN
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 1. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 79) Bavorsko chce žalovat spolkovou vládu Merkelové kvůli uprchlíkům
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 4. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 80) Slováci chtějí summit zemí V4 k migrační krizi
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 4. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 09, Autor: čtk
- 81) Změňte Evropskou unii, nebo vystoupíme, varují Britové
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 6. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 06, Autor: Martin Ehl
- 82) Švédsko, přeplněné běženci, je pošle jinam. I do Česka
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 6. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 08, Autor: Luboš Palata
- 83) Tusk žádá po Merkelové větší razanci při řešení uprchlické krize
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 8. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 84) Převaděči líčí uprchlíkům Evropu jako štědrý ráj, Zaorálek chce informační kampaň
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 10. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domáci
- 85) Slovensko v žalobě proti kvótám zpochybní systém hlasování
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 10. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- 86) Turecko se nereformuje a podmínky pro vstup do EU stále neplní, uvedla Evropská komise
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 10. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Blízký a Střední východ
- 87) Švédsko už spustilo kontroly na hranicích. Registruje migranty
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 12. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Zprávy dne, Echo24, čtk
- 88) Slovinsko začalo stavět hraniční zátaras
Zdroj: Právo, Datum vydání: 12. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 14, Autor: čtk, DPA, ivi, vpl
- 89) EU nečelí uprchlické krizi, ale masové migraci, řekl maďarský ministr
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 12. 11: 2015, Rubrika/pořad: Domáci
- 90) Švédští policisté už zahájili na hranicích kontroly dokladů
Zdroj: Právo, Datum vydání: 13. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 16, Autor: DPA, čtk, novinky.cz, vpl
- 91) Merkelová: Situaci máme pevně v rukou, ve vládě kvůli uprchlíkům spory nejsou
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 13. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 92) I Rakousko postaví hraniční zátaras
Zdroj: Právo, Datum vydání: 14. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 15, Autor: DPA, vpl

- 93) Rakousko postaví plot na hranici se Slovinskem
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 14. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 07, Autor: čtk
- 94) Politici s uprchlíky selhali, odtrhli se od voličů, píše Duka
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 16. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24
- 95) Němečtí euroskeptici jdou nahoru. V průzkumu jsou třetí
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 17. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: čtk, Echo24
- 96) Sobotka: Strach z teroristů se nesmí obrátit proti uprchlíkům
Zdroj: Právo, Datum vydání: 18. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 04, Autor: zr, čtk
- 97) OSN se obává dopadu útoků na uprchlickou krizi
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 18. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 04
- 98) „Kolik u sebe ubytujete běženců?“ Kampaň lidí vylekala
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 19. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Homepage, Zprávy dne
- 99) Německo a Rakousko žádají spravedlivé rozdělování běženců v EU
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 19. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 100) Nizozemsko navrhuje kvůli uprchlíkům „mini Schengen“
Zdroj: Právo, Datum vydání: 20. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 13, Autor: čtk, DPA, mcm
- 101) Chybí „šéf migrace“? Vláda se neshodne
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 21. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 07, Autor: Martin Shabu, Kateřina Surmanová
- 102) Když bude třeba, vezmu zbraň. Čech prodal majetek a míří do Sýrie
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 21. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Autor: Oliver Jahn
- 103) Kam se ohne balkánská trasa?
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 24. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 05, Autor: Tomáš Lébr
- 104) Francouzi podnikli od útoků v Paříži už 1233 zátahů, zadrželi 165 lidí
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 24. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 105) Většina Britů je po pařížských atentátech pro odchod z EU
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 24. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 106) Schengen v kómatu: Vzkřísíme ho, slibují Juncker a Merkelová
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 25. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk, ac
- 107) Zeman: S migranty přichází i teroristé
Zdroj: Právo, Datum vydání: 25. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 03, Autor: Oldřich Danda
- 108) Schengen zachrání jen přerozdělování migrantů, prohlásila Merkelová
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 25. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa

- 109) Europoslanci schválili rozpočet. Je rekordní i kvůli migrační krizi
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 25. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ekonomika
- 110) Po atentátech je většina Britů pro odchod z EU
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 25. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 07
- 111) Juncker: Buď restartujeme Schengen, nebo Unie skončí
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 26. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 11, Autor: Luboš Palata
- 112) Kancléřka Merkelová trvá na rozdělování běženců
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 26. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 04
- 113) Za uprchlickou krizi může německá azylová politika, prohlásil německý eurokomisař
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 26. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa, Autor: jem
- 114) Premiér našel zastání i u opozice
Zdroj: Právo, Datum vydání: 27. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 02, Autor: jim, čtk
- 115) Je čas pro evropskou pohraniční stráž, shodli se vicepremiéři Česka a Slovenska
Zdroj: Právo, Datum vydání: 27. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 04, Autor: Jiří Vavroň
- 116) Babiš chce žalovat EU kvůli uprchlickým kvótám
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 27. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- 117) Žaloba na kvóty nebude, Babiš na vládě neuspěl
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 28. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Autor: čtk, Echo24
- 118) Sobotka: Nemáme indicie o hrozbě teroristického útoku. Tradiční akce nerušíme
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 28. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: Barbora Zpěváčková
- 119) Jsem zhnusen, když se z obětí dělají vrazi, řekl Schwarzenberg
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 28. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: dan
- 120) ‚I mezi námi jsou agenti.‘ Schwarzenberg o uprchlících
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 28. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Homepage, Zprávy dne, Autor: Filip Nachtmann
- 121) Mladí uprchlíci? Jsou to zbabělci, soudí Zeman
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 29. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Homepage, Zprávy dne, Autor: Echo24, mc
- 122) Česko pošle do Turecka 800 milionů korun
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 30. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 06, Autor: Silvie Housková
- 123) V říjnu připlulo do Evropy víc migrantů než za celý minulý rok
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 2. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 124) Česko dá zemím, které mají problémy s uprchlíky, 173 milionů navíc
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 2. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: zpe

- 125) Maďarsko se přidá ke Slovensku, chce podat žalobu kvůli uprchlickým kvótám
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 2. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa, Autor: ivi
- 126) Rakousko dočasně zavádí hraniční kontroly
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 16. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 03
- 127) Ministři sociální demokracie se přou kvůli Bělé
Zdroj: Právo, Datum vydání: 2. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 02, Autor: Karolina Brožová
- 128) Dienstbier kritizuje situaci v Bělé, nesouhlasí s Chovancem
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 1. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domácí, Autor: kab
- 129) Projev Merkelové s arabskými titulky: My to zvládneme
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 31. 12. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- 130) Norsko nebude vpouštět běžence bez schengenských viz
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 30. 12. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 131) Dánský premiér volá po změně práv běženců
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 29. 12. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 06, Autor: čtk, lan
- 132) Slova roku: islám, uprchlík i mluvčáček
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 28. 12. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Michaela Kabátová
- 133) Gauck ve vánočním projevu děkuje Němcům za běžence
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 24. 12. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Zprávy dne, Autor: Echo24, čtk
- 134) Čtyři z pěti Čechů nechápou migrační politiku
Zdroj: Právo, Datum vydání: 23. 12. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 03, Autor: zr, čtk
- 135) Děti cizinců dostanou intenzivní kurz češtiny, aby ve škole stačily
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 19. 12. 2015, Rubrika/pořad: Z domova, Strana/zpráva: 04, Autor: Alžběta Šírková
- 136) Islamizace Evropy nehrozí, tvrdí německý kardinál
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 18. 12. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 137) Nizozemci se bouřili proti azylovému centru, policisté stříleli do vzduchu
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 17. 12. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 138) Rakousko chce omezit peníze z EU pro země odmítající migranty
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 17. 12. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- 139) MERKELOVÁ: JE TŘEBA OMEZIT POČET MIGRANTŮ
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 15. 12. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01
- 140) Merkelová chce omezit příchod dalších běženců
Zdroj: Právo, Datum vydání: 15. 12. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: DPA, čtk, vpl
- 141) Odmítání kvót oslabuje EU, řekl Schulz
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 9. 12. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa

- 142) Už celý milión běženců hlásí německé úřady
Zdroj: Právo, Datum vydání: 9. 12. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 15, Autor: čtk, BBC, rm
- 143) Firmy stojí o uprchlíky. Peníze na ně ale teprve hledají
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 9. 12. 2015, Rubrika/pořad, Události, Strana/zpráva: 06, Autor: Markéta Šrajbrová
- 144) Školy zařazují výuku o islámu
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 8. 12. 2015, Rubrika/pořad: Akademie, Strana/zpráva: 14, Autor: Barbora Cihelková
- 145) Poslanci se chystají za uprchlíky i na Kubu
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 7. 12. 2015, Rubrika/pořad, Události, Strana/zpráva: 04, Autor: Mikuláš Klang
- 146) Muslimové mají strach z evropského feminismu, říká sociolog Možný
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 6. 12. 2015, Rubrika/pořad: Domáci
- 147) Maďarsko jako druhý člen EU podalo žalobu proti kvótám
Zdroj: Právo, Datum vydání: 4. 12. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 16, Autor: ivi, mcm, čtk, DPA
- 148) Chorvaté volí. Tématem jsou uprchlíci
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 6. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 06, Autor: Simone Radačičová
- 149) Kvůli uprchlíkům vznikne tým pro boj s infekcemi
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 29. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 05
- 150) Česko pošle do Maďarska 50 policistů a sto vojáků
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 9. 10. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 03
- 151) Mogheriniová nepřijela i kvůli výrokům českých politiků
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 20. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 04, Autor: čtk
- 152) „Česko není pro všechny“
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 28. 12. 2015, Rubrika/pořad: Z domova, Strana/zpráva: 02, Autor: Adéla Paclíková
- 153) V Česku roste počet výpadů proti muslimům
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 29. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 03
- 154) Putin se sejde v New Yorku s Obamou, tvrdí TASS
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Amerika
- 155) Kdo dnes prchá do Evropy
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 21. 9. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 06, Autor: Iveta Polochová
- 156) Slovinsko hlásí rekordní počty běženců
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 23. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 08, Autor: Tomáš Lébr
- 157) Kiska: Slovinci zůstali v Unii izolovaní

Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 8. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06,
Autor: Robert Schuster

- 158) Evropská unie zatím prokázala nulovou schopnost zabezpečit své vnější hranice (citace M. Zemana)
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 12. 10. 2015, Rubrika/pořad: Události,
Strana/zpráva: 05
- 159) Zeman: Čeští vojáci by měli chránit hranice
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad, Strana/zpráva: 03
- 160) Brněnští muslimové: Bojíme se rostoucí nenávisť
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 19. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události,
Strana/zpráva: 04, Autor: Adéla Skoupá
- 161) U Jílkové o strachu z teroristických útoků
Zdroj: Právo, Datum vydání: 26. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 09,
Autor: jp
- 162) Většina Britů chce, aby země odešla z EU
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 25. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa,
Strana/zpráva: 09, Autor: čtk, lan
- 163) Švédové zavedou dočasné hraniční kontroly
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 12. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události,
Strana/zpráva: 06
- 164) Země mířící do EU musí zlepšit nezávislost soudů
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 11. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události,
Strana/zpráva: 05
- 165) EU: Turecké reformy vážnou
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 11. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06,
Autor: rok
- 166) Tusk vyzval Němce k ochraně hranic EU
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 9. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06,
Autor: čtk
- 167) Němci zavedou tranzitní zóny, ale ne na hranicích
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 6. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06,
Autor: Robert Schuster
- 168) Die Welt: 17 miliard eur na uprchlíky
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 30. 12. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa,
Strana/zpráva: 05, Autor: čtk
- 169) Průzkum: Uprchlíká krize zhorší vztahy s Německem
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 23. 12. 2015, Rubrika/pořad: Události,
Strana/zpráva: 04
- 170) Britské požadavky Visegrád odmítá
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 18. 12. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 05,
Autor: Robert Schuster
- 171) Evropa by se o uprchlíky měla postarat na místě, říká šéf charity
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 7. 10. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva:
06, Autor: Marek Hudema
- 172) Merkelová vyšla vstříc kritikům

Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 15. 12. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06,
Autor: Robert Schuster

- 173) Merkelová: Jen jednotná Evropa obstojí
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 8. 10. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 03, Autor: Silvie Housková
- 174) Schäuble chce jednotu, Bělobrádek sdílení pomoci
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 11. 12. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 04, Autor: Silvie Housková
- 175) Neonacisty vystřídali identitám
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 9. 12. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 07, Autor: Robert Schuster
- 176) Armáda navýší stavy o třetinu
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 5. 10. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Peter Gabal
- 177) Český hlas v cizině? Hrad, vláda a Hamáček
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 4. 12. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 04, Autor: Lucie Stuchlíková, Václav Dolejší
- 178) Drahonice: policie musela improvizovat
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 4. 12. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 05, Autor: Jakub Zelenka
- 179) České ozbrojené složky mají plán na ochranu hranic
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 4. 12. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 03, Autor: Petr Koděra
- 180) Vláda letos pošle 105 milionů na pomoc uprchlíkům
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 3. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 05, Autor: čtk
- 181) Evropští lídři mluví o Sýrii a příčinách uprchlické krize
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 15. 10. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 06, Autor: Silvie Housková
- 182) Téma uprchlíků vládne i východnímu Davosu
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 10. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 06, Autor: Martin Ehl

Pozitivní vůči „uprchlické krizi“

- 183) Nový nepřítel uprchlíků Tisíce běženců spí venku, ohrožuje je blížící se zima
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 31. 10. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01
- „nepřítel uprchlíků“ – není neutrální výraz, hodnocení, porušení neutrality, „ohrožuje je blížící se zima“ – personifikace, porušení neutrality, „tisíce“ – nepřesná informace, porušení pravdivosti
- 184) „Hasiči utrpení“ ukážou, jak pomáhají ve světě
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 20. 10. 2015, Rubrika/pořad: Z domova, Strana/zpráva: 03, Autor: zah
- „hasiči utrpení“ – příznakové, metafora, porušení neutrality
- 185) Musíme si pomáhat.
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 19. 10. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01

- *není znát, zda se jedná o citaci, vzhledem k umístění ve vydání sdělení vyznívá jako výzva nebo podsouvání názoru, porušení nestrannosti*

186) I s odmítnutými žadateli se musí jednat lidsky

Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 5. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06, Autor: Leona Šlajchrtová

- *není znát, zda se jedná o citaci, v této podobě sdělení vyznívá jako podsouvání názoru, porušení nestrannosti*

Negativně vyznívající vůči „uprchlické krizi“

187) Uprchlická krize tříští EU. Blíží se zásadní střet

Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 1.9.2015, Rubrika / pořad: Titulní strana, Strana / zpráva 01, Autor: Luboš Palata

- *problémové výrazy „uprchlická krize tříští EU“, „blíží se zásadní střet“ – sdělení není neutrální, působí na emoce, dramaturgie, není čistě informativní, personifikace „uprchlická krize tříští“ – porušení neutrality, dramaturgie – porušení faktičnosti, „zásadní“ – hodnocení, porušení pravdivosti, „zásadní střet“ – novinářské klišé, porušení neutrality*

188) Uprchlíci na nádraží v Budapešti se bouří, úřady po nich chtějí víza

Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 1. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa, Autor: Ivan Vilček (Budapešť)

- *„bouří se“ – není neutrální výraz, dramaturgie, titulky vyznívá negativně vůči uprchlíkům proto, že nabízí názor „uprchlíci jsou nepřizpůsobiví, bouří se kvůli vizům“, titulky nevyznívá nestranně*

189) Eurokomisař: Důsledky nás nezajímají

Zdroj: Právo, Datum vydání: 30. 9. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/Zpráva: 14, Autor: (rm)

- *citace či parafráze neznámého původce, není známo jméno konkrétního eurokomisaře, titulky cílí na emoce svým negativním sdělením proti EU*

190) Jak a proč imigranti ničí „rudou Vídeň“

Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 29. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 06, Autor: Martin Ehl

- *„rudá Vídeň“ – nejasná metafora, „jak a proč imigranti ničí“ – sdělení prezentováno jako skutečnost, porušení faktičnosti a pravdivosti, výraz „imigranti“ vyznívá v negativní konotaci, porušení neutrality a nestrannosti*

191) Arnold zve na Oktoberfest. S uprchlíky v zádech

Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 25. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, oj

- *„s uprchlíky v zádech“ – metafora, porušení neutrality a pravdivosti*

192) Více peněz na migranty, méně na zbytečné silnice

Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 24. 9. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 09, Autor: Martin Petříček

- *není jasné, zda se jedná o citaci či názor autora, kdo je autorem sdělení, pokud se nejedná o citaci, je problematický výraz „zbytečné silnice“ – zde by se jednalo buď o hodnocení, tedy porušení neutrality a pravdivosti, případně o ironii, porušení faktičnosti*

193) Evropská unie přitvrzuje: raději hlasovat než hledat společnou řeč

Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 24. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 05, Autor: Silvie Housková

- *„přitvrzuje“ – hodnocení s negativní konotací, personifikace, porušení neutrality, pravdivosti, není jasné, kdo je autorem výroku „raději hlasovat než hledat společnou řeč“*

194) Rozeštvaná Evropa hasí migrační krizi

- Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 24. 9. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Leona Šlajchrtová, Tomáš Tománek
- „Rozeštvaná Evropa“ – *hodnocení s negativní konotací, porušení neutrality a pravdivosti, dramatizace*, „hasí“ – *není neutrální výraz, hodnocení, porušení pravdivosti, neutrality*
- 195) Uprchlíká daň. Popularita Merkelové klesla na letošní minimum
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- *nevhodné spojení podbízecí názoru – porušení pravdivosti, neutrality a nestrannosti, hodnocení – porušení pravdivosti, neutrality, dramatizace ve výrazu „uprchlická daň“, porušení neutrality a pravdivosti*
- 196) Merkelová naštvála i Bavorsko. Vyvolala jste krizi a nemáte ji pod kontrolou, kritizuje premiér
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- „naštvála“ – *hodnocení, porušení neutrality a pravdivosti, sdělení podbízí k negativnímu názoru vůči A. Merkelové*, „Bavorsko“ – *personifikace, dramatizace*
- 197) Bavorský premiér tepe Merkelovou kvůli uprchlíkům
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, čtk, vb
- „tepe“ – *není neutrální výraz, porušení neutrality a pravdivosti, sdělení podbízí k negativnímu názoru vůči A. Merkelové*
- 198) Česká prohra v Bruselu
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Blahoslav Hruška
- „prohra“ – *autorův názor předkládaný čtenářům, konstatování, dramatizace, porušení neutrality, pravdivosti*
- 199) Slovensko zůstalo v boji s Brusel samu, Česko už nechce dělat problémy
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa, Autor: ivi
- „v boji s Brusel samu“ – *dramatizace, porušování neutrality a pravdivosti, personifikace*, „Česko už nechce dělat problémy“ – *porušení neutrality, pravdivosti*
- 200) Porážka politiky semkla: Kvóty se vymstí
Zdroj: Právo, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 02, Autor: Karolina Brožová
- „porážka semkla“, „Kvóty se vymstí“, *dramatizace, nejedná se o neutrální sdělení a čistou informaci, porušení pravdivosti, neutrality*
- 201) ‚Arogance a podraz.‘ Slováci odmítají diktát EU, Češi se soudit nebudou
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, čtk, oj
- *není jasné, kdo je autorem citace nebo parafráze*, „diktát“ – *příznakový výraz s negativní konotací*, „diktát EU“ – *negativní klišé, porušení pravdivosti, neutrality, faktičnosti*
- 202) Armáda neví, jak chránit hranici
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad: Uprchlíká krize, Strana/zpráva: 02, Autor: Ondřej Stratilík
- *zobecnění, porušení informativnosti, titulek vzbuzující emoce a pocit strachu, názor autora, pokud se nejedná o citaci či parafrázi, což není zřejmé*
- 203) ‚Merkelová způsobila chaos,‘ zoufá si chorvatská prezidentka
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 22. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: čtk, Echo24
- „zoufá si“ – *hodnocení, dramatizace, porušení neutrality, pravdivosti*
- 204) Ostré české reakce: Je čas soudit se s EU. Nebo vystoupit

- Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 22. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, čtk
- „ostré“ – hodnocení, dramatizace, porušení pravdivosti a neutrality, není známo, kdo je autorem českých reakcí, generalizace, porušení informativnosti
- 205) Víc zdí a plotů než za studené války? Státy se opevňují
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 20. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, oj
- dramatizace, nevhodné využití přirovnání, působení na emoce, porušení pravdivosti, neutrality a nestrannosti
- 206) My chceme jet na Západ dřív! Uprchlíká bitka v Chorvatsku
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 20. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, vb
- bulvární vyznění, neznámý autor citace či parafráze, „uprchlická bitka“ – příznakové spojení s negativní konotací, titulky nevyznívají neutrálně, ale působí na emoce a přispívá k vyvolání strachu čtenářů, porušení nestrannosti, neutrality, faktičnosti, dramatizace
- 207) Balkánem se valí další tisíce migrantů
Zdroj: Právo, Datum vydání: 27. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 13, Autor: brw, BBC, ctk, DPA
- „valí se“ – dramatizace, zveličení, příznakové, negativní konotace, hodnocení – porušení pravdivosti, neutrality, „tisíce“ – nepřesná informace, porušení informativnosti
- 208) Německo zrychlí vyhošťování běženců
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 24. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06, Autor: čtk, Robert Schuster
- porušení informativnosti: z titulku vyplývá vyhošťování všech běženců, teprve v textu je vysvětleno, že se jedná o běžence s odmítnutými žádostmi o azyl
- 209) Lublaň nezvládá příval, žádá EU o policisty
Zdroj: Právo, Datum vydání: 23. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 12
- „nezvládá“ – hodnocení, „příval“ – dramatizace, příznakový výraz, hodnocení, personifikace Lublaně, titulky porušuje pravdivost i neutralitu
- 210) Merkelová: Východní lídři jsou divní
Zdroj: Právo, Datum vydání: 9. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 16, autor: čtk, DPA, rm
- nepřesná citace, dramatizace výroku, užití nevhodného výrazu s negativní konotací, nejedná se o výrok A. Merkelové, překroucení jejího výroku „...Přijde mi to velmi, velmi podivné.“, porušení neutrality, faktičnosti
- 211) Unie chce vrátit zpět statisíce ekonomických migrantů
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 8. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 08, Autor: Luboš Palata
- personifikace – porušení pravdivosti, „statisíce“ – nepřesná informace, dramatizace, porušení informativnosti, „ekonomických migrantů“ – nejedná se o neutrální označení, příznakové, porušení neutrality, nestrannosti a pravdivosti
- 212) Uprchlíci se spíš podobají mladé armádě, varuje Orbán
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 2. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa, Autor: Ivan Vilček
- „varuje“ – hodnocení, není neutrální výraz, v souvislosti s citací působí negativně
- 213) EU s Ankarou krotí uprchlickou krizi
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 30. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06, Autor: sla, čtk, Reuters
- „krotí“ – hodnocení, příznakové, porušení neutrality, „EU s Ankarou“ – personifikace, porušení pravdivosti a neutrality

- 214) EU čeká příští rok tři milióny migrantů
Zdroj: Právo, Datum vydání: 6. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 13, Autor: DPA, čtk, vol, ivi
- *neodpovídající titulek, porušení faktičnosti, informativnosti – z titulku vyznívá jasná informace, v textu je ale zřejmé pouze očekávání, že by mohl přijít takto vyšší počet migrantů, porušení informativnosti*
- 215) Uprchlíků se bojí dvě třetiny lidí, rozšíření islámu 80 %
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 6. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, čtk
- *není zřejmé, jací lidé se bojí, sdělení působí silně na emoce, titulek toho využívá a dramaturgizuje jej, porušení neutrality, informativnosti*
- 216) Uprchlíků se bojí dvě třetiny, rozšíření islámu 80 procent
Zdroj: Právo, Datum vydání: 7. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 03, Autor: zr, čtk
- *porušení informativnosti, chybí, jaké dvě třetiny se bojí, nepřesná a neúplná informace, porušení pravdivosti*
- 217) Rozpad EU? Klidně za pár měsíců, zní ze Západu
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 10. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24
- *neúplná, nic neříkající informace, porušení informativnosti, pravdivosti, není znám konkrétní subjekt „ze Západu“, který by toto tvrdil*
- 218) Ústavní soud: Policisté se musí chovat k nelegálům slušně
Zdroj: Právo, Datum vydání: 11. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 04, Autor: Petr Kozelka
- *„nelegálové“ – příznakové, negativní konotace, porušení neutrality, v původní citaci není tento výraz použitý*
- 219) Hrůza jménem Moria. V táborech na ostrově Lesbos vládne zákon džungle
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 11. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- *hodnocení, dramaturgizace, „hrůza jménem Moria“ – negativní konotace, porušení nestrannosti, neutrality a pravdivosti, „vládne zákon džungle“ – dramaturgizace, porušení neutrality, působení na emoce, porušení pravdivosti*
- 220) Migrantí vyjdou letos SRN na 570 miliard
Zdroj: Právo, Datum vydání: 11. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 12, Autor: čtk, DPA, ivi, vpl
- *„migrantí vyjdou na...“ - opačný jev personifikace, dramaturgizace, porušení neutrality, neobvyklé užití zkratky státu v titulku*
- 221) Svrhnou uprchlíci kancléřku? Merkelové zbývají čtyři měsíce
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 12. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Homepage, Zprávy dne, Krátké zprávy, Autor: Petr Holub
- *„svrhnou uprchlíci kancléřku?“ – dramaturgizace, „svrhnou“ – příznakové, porušení neutrality*
- 222) Evropa pošle Africe 1,8 miliardy eur. Peníze mají udržet migranty doma
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 12. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- *„peníze mají udržet migranty doma“ – příznakové, porušení neutrality, „Evropa pošle“ – personalizace, nepřesná informace, porušení neutrality a informativnosti, „mají“ - úvahový slohový postup*
- 223) Berlín přiznal: Nevíme kolik je u nás uprchlíků. Je to ‚lavina‘
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 12. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Zprávy dne, Autor: Echo24, čtk
- *bulvární vyznění, „Berlín přiznal“ – personifikace, negativní konotace, porušení neutrality*

- 224) Ochránit hranice EU, prověřovat běžence
Zdroj: Právo, Datum vydání: 16. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva, Autor: Nad'a Adamičková
- *titulek o ničem nevyovídá, nepřináší informaci, ale vyznívá negativně vůči běžencům, porušení informativnosti*
- 225) Těžkooděnci vytlačili odpůrce migrace od Úřadu vlády
Zdroj: Právo, Datum vydání: 18. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 02, Autor: cie, rak, novinky.cz
- *„těžkooděnci“ – příznakové, „vytlačili“ – hodnocení, negativní vyznění, porušení neutrality*
- 226) České Vánoce jsou kvůli uprchlíkům v ohrožení, bojí se lidé
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 23. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Byznys, Autor: Oliver Jahn
- *nejedná se o přímou citaci, generalizace, obecný jmenovatel, porušení informativnosti*
- 227) EU a Turecko se dohodly, Česko na uprchlíky dá stamiliony ročně
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 29. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: čtk, Echo24
- *personifikace, sdělení nevyznívá jasně (EU a Turecko se dohodly na tom, kolik dá ČR na uprchlíky?), nejasná informace, porušení informativnosti*
- 228) Rakousko přitvrzuje: Azyl maximálně na tři roky
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 2. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- *„přitvrzuje“ – hodnocení, dramtizace, negativní konotace, porušení neutrality*
- 229) Merkelová u Němců ztrácí. Trestají její vstřícnost k uprchlíkům
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 30. 9. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 08, Autor: Jan Brož
- *„ztrácí“ – příznakové, hodnocení, porušení neutrality, „trestají“ – příznakové, porušení neutrality, pravdivosti*
- 230) Skupina iráckých Kurdů se vrátila z Německa domů, evropský sen je zklamal
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 26. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- *„sen je zklamal“ – hodnocení autora, v textu to takto z citací explicitně nevyznívá, porušení pravdivosti (Kurdové mluví o realitě uprchlického tábora)*
- 231) „Souboj o Vídeň“ rozhodne strach z uprchlíků
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 9. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 09, Autor: Jan Brož
- *„souboj o Vídeň“, „rozhodne strach z uprchlíků“ – autorovo konstatování, porušení neutrality, pravdivosti*
- 232) Země EU přitvrdí proti ekonomickým migrantům
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 9. 10. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 06, Autor: Silvie Housková
- *„země EU“ – porušení informativnosti, „přitvrdí“ – příznakové slovo, porušení neutrality, „přitvrdí proti ekonomickým migrantům“ – negativní vyznění, porušení neutrality*

Nezařaditelné dle vyznění, ale porušující informační kvalitu

- 233) Všichni chceme do Německa!
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 1. 9. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Robert Schuster
- *porušení informativnosti, není jasné, kdo chce do Německa*
- 234) Z uprchlíků může těžit Babišovo ANO
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 1. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: Jan Rovenský

- *užití úvahového postupu, domněnka, porušení pravdivosti*
- 235) Cílem uprchlíků může být i Česko
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 1. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 02, Autor: red
- *užití úvahového postupu, domněnka, porušení pravdivosti*
- 236) EU: západ žádá východ o solidaritu s běženci, kterým ale utahuje šrouby
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 2. 9. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 08, Autor: Tomáš Lébr
- *„utahuje šrouby“ – klišé, příznakové, personalizace, porušení neutrality*
- 237) Česká charita se snaží, seč může
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 2. 9. 2015, Rubrika/pořad: Uprchlíká krize, Strana/zpráva: 03, Autor: Martin Rychlík
- *„seč může“, příznakové, porušení neutrality*
- 238) Co se včera dělo okolo uprchlíků
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 2. 9. 2015, Rubrika/pořad: Uprchlíká krize, Strana/zpráva: 02
- *titulek dělá z uprchlíků „senzaci“, bulvární vyznění, dramatizace, porušení neutrality*
- 239) Rakousko chce s Českem a s dalšími jednat o imigrantech
Zdroj: Právo, Datum vydání: 2. 9. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 13, Autor: (nek, DPA, čtk)
- *„s dalšími“ - neúplná informace, porušení informativnosti*
- 240) Spor o kvóty vrcholí. V pondělí může být rozhodnuto
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 10. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 06, Autor: Silvie Housková
- *„vrcholí“ – příznakové, hodnocení, „spor vrcholí“ – klišé, porušení neutrality, „může být rozhodnuto“ – porušení informativnosti, užití úvahového slohového postupu*
- 241) Číslo na ruku a čekání na odjezd
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 2. 9. 2015, Rubrika/pořad: Uprchlíká krize, Strana/zpráva: 02, Autor: Michaela Kabátová
- *příznakové, porušení neutrality*
- 242) Premiér je pod tlakem kvůli kvótám
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 30. 9. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Lucie Stuchlíková, Václav Dolejší
- *„pod tlakem“ – příznakové, klišé, porušení neutrality*
- 243) Svobodní se chystají na Vídeň
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 30. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 07, Autor: Robert Schuster
- *„chystají se na Vídeň“ – příznakové, dramatizace, porušení neutrality*
- 244) V Rakousku bodovali populisté
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 29. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 05, Autor: čtk
- *„bodovali“ – příznakové, hodnocení, porušení neutrality, „populisté“ – příznakové, hodnocení, porušení neutrality*
- 245) Rusko se vrací do hry. Bude z něj spojenec?
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 29. 9. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 06, Autor: Luboš Palata
- *„vrací se do hry“ – klišé, porušení neutrality, „bude z něj spojenec?“ – úvahový slohový postup, porušení informativnosti*

- 246) Uprchlíkům se do Česka nechce, přijede jich méně
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 29. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 03, Autor: Silvie Housková
- „*se do Česka nechce*“ – *příznakové, porušení neutrality*
- 247) Merkelová sepsala šéfa Facebooku: „A co nenávistné příspěvky?“
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 28. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, tv
- „*sepsula*“ – *hodnocení, příznakové, porušení neutrality*
- 248) V Horních Rakousech razantně posílila populistická pravice
Zdroj: echo.24.cz, Datum vydání: 27. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- „*razantně*“, „*populistická*“ – *hodnocení, porušení neutrality*
- 249) Babiš se rozohnil: Evropa páchá sebevraždu
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 27. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24
- „*se rozohnil*“ – *hodnocení, příznakové, dramtizace, porušení neutrality*
- 250) Uprchlíky nahradili v Mnichově pivaři
Zdroj: Mladá fronta DNES, 26. 9. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 08, Autor: Jan Brož
- *jakým způsobem nahradili?, o ničem nevypovídají titulek, porušení informativnosti*
- 251) Orbán jednal ve Vídni. V mrazivé atmosféře
Zdroj: Lidové noviny, 26. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06, Autor: Robert Schuster
- „*v mrazivé*“ – *hodnocení, příznakové, porušení neutrality*
- 252) Politici se Klausově nápadu s referendem vysmáli
Zdroj: Právo, 26. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 02, Autor: (rsk)
- „*vysmáli*“ – *příznakové, hodnotící, porušení neutrality*
- 253) Koho přijme Česko? To se uvidí
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 25. 9. 2015, Rubrika/pořad: Uprchlíká krize, Strana/zpráva: 02, Autor: Blahoslav Hruška
- „*to se uvidí*“ – *porušení informativnosti*
- 254) EU dá miliardy na zastavení migrace
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 24. 9. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Luboš Palata
- *neúplná informace, neodpovídající titulek, který protirečí citaci v textu („Tato opatření krizi neukončí, to je mi jasné, ale jsou to nutné kroky správným směrem,“ dodal Tusk.) – porušení pravdivosti, informativnosti, dramtizace, porušení neutrality*
- 255) Dohoda získaná nátlakem. Vítězství, nebo tvrdá porážka EU? ptají se německá média
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- „*dohoda získaná nátlakem*“ – *nejasné, kdo je autorem tvrzení, zda redaktor, nebo německá média, pokud jde o názor redaktora, jedná se o užití vlastního názoru, „nátlak“ – hodnocení, porušení neutrality, „tvrdá porážka EU“ – dramtizace, personifikace*
- 256) Popularita Merkelové klesla pod 50 procent, je na letošním minimu
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- *bulvární vyznění sdělení, „na minimu“ – hodnocení, porušení neutrality*
- 257) „Polská zrada“ zapomenuta. Lídři V4 demonstrují jednotu
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Domov, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- „*polská zrada*“, „*demonstrují*“ – *hodnocení, příznakové, porušení neutrality*

- 258) V Bruselu se strhne poslední bitva o kvóty
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 22. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 04, Autor: Silvie Housková
- „*strhne poslední bitva*“ – *dramatizace, hodnocení, příznakové, porušení neutrality, pravdivosti*
- 259) Berlín: Summit nedá rychlou odpověď
Zdroj: Právo, Datum vydání: 22. 9. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 14, Autor: DPA, čtk, vpl
- *obecný jmenovatel, personifikace, porušeno kritérium přesnosti*
- 260) Česko přehlasováno. Ministři vnitra EU schválili kvóty na uprchlíky
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 22. 9. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Homepage, Krátké zprávy, Autor: Echo24
- „*Česko přehlasováno*“ - *personifikace, dramatizace, porušení neutrality, nepřesná informace, porušení informativnosti, pravdivosti (i v textu je dále informace o tom, že ČR nebyla jediná země hlasující proti)*
- 261) Uprchlíci? TOP 09 vysílá nejasné signály
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 22. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 02, Autor: Eliška Nová
- *porušení informativnosti, nic neříkající titulek, „vysílá nejasné signály“ – hodnocení, příznakové, porušení neutrality*
- 262) Uprchlíci se rozdělí podle kvót, Česko přehlasovali
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 22. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- *porušení informativnosti (uprchlíci Česko přehlasovali?), nebyla přehlasována pouze ČR*
- 263) EU dál marní čas kvótami
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 21. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 03, Autor: Blahoslav Hruška
- „*marní čas*“ – *hodnocení, názor autora, podsouvání názoru čtenářům, porušení neutrality, pravdivosti*
- 264) Irák v rozkladu. Do Evropy přechájí už i policisté a vojáci
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 20. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Blízký a Střední východ
- „*v rozkladu*“ – *příznakové, dramatizace, porušení neutrality*
- 265) Nepřijaté běžence verbuje Islámský stát, Stropnický navrhuje zřídit uprchlický tábor v Maďarsku
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 20. 9. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- *spojení dvou odlišných informací, porušení informativnosti, „verbuje“ – příznakové, porušení neutrality*
- 266) Němci počítají: Zchudneme, či zbohatneme? Jak imigranti změní německou ekonomiku
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 19. 9. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01
- „*Němci počítají: Zchudneme, či zbohatneme?*“ - *příznakové, porušení neutrality, obecný jmenovatel v citaci/parafrázi, porušení pravdivosti*
- 267) Německo: Odpůrce kvót přehlasujeme
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 19. 9. 2015, Rubrika/pořad: Uprchlíká krize, Strana/zpráva: 06, Autor: čtk
- *obecný jmenovatel, upravená citace a vyznění, neodpovídá obsahu textu, personifikace, porušení pravdivosti, informativnosti*
- 268) V zemi již 2,5 miliónu uprchlíků

- Zdroj: Právo, Datum vydání: 31. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 18, Autor: nek, DPA
- *porušení informativnosti, hodnocení, dramatizace, porušení neutrality*
- 269) Bude plot, nebude? Rakouský kancléř krotí ministryni
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 29. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- *bulvární vyznění otázky, nepřesná informace, „krotí“ – hodnocení, příznakové, dramatizace, porušení neutrality*
- 270) Rakousko obrátilo: proti běžencům postaví plot
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 29. 10. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: sch
- *„obrátilo“ – hodnocení, porušení neutrality, pravdivosti*
- 271) Ve Vídni začíná přelomové jednání o Sýrii, vážou se k němu naděje na mír
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 29. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční - Evropa, Autor: rei
- *„přelomové“ – hodnocení, porušení neutrality*
- 272) Turecká policie násilně obsadila sídlo kritické televize
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 29. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, df
- *„násilně“, „kritické“ – hodnocení, porušení neutrality*
- 273) Berlín: tajné služby se bojí nestability kvůli běžencům
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 27. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06, Autor: sch, rok
- *neodpovídající titulek, porušení informativnosti (o tajných službách jen jedna zmínka, článek informuje o více skutečnostech), obecný jmenovatel v citaci/parafrázi*
- 274) Uprchlíckým kvótám hrozí fiasko
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 26. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 02, Autor: Blahoslav Hruška
- *„hrozí fiasko“ – hodnocení, příznakové, klišé, dramatizace, porušení neutrality, pravdivosti*
- 275) Balkánští lídři si na minisummitu v Bruselu nebrali servítky
Zdroj: Právo, Datum vydání: 26. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 11, Autor: čtk, DPA, vpl
- *„nebrali servítky“ – klišé, příznakové, hodnocení, porušení neutrality*
- 276) Polsko rázně přepřahá. Čeká ho jednobarevná vláda?
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 26. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, čtk
- *„rázně“ – hodnocení, „přepřahá“ – příznakové, porušení neutrality*
- 277) Češi se obracejí k EU zády. Kvůli uprchlické krizi
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 24. 10. 2015, Rubrika/pořad: Z domova, Strana/zpráva: 02, Autor: čtk
- *„obracejí se zády“ – klišé, porušení pravdivosti, personalizace, neutrality*
- 278) Průzkum: Už tři pětiny jsou proti EU, kvůli uprchlíkům
Zdroj: Právo, Datum vydání: 24. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 04, Autor: zr, čtk
- *neúplná informace, porušení aspektu faktičnosti (pravdivosti)*
- 279) Zavírání uprchlíků je správné, notovali si Zeman s Chovancem
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: Datum vydání: 24. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- *„notovali si“ – klišé, příznakové, porušení neutrality, titulek dramatizuje v části „zavírání uprchlíků je správné“, to v textu explicitně není*

- 280) Slovinsko praská ve švech. 12 600 uprchlíků za jediný den
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 22. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- *„praská ve švech“ – příznakové, dramtizace, klišé, porušení neutrality, pravdivosti*
- 281) Tábor v plamenech a mimořádný summit
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 22. 10. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01
- *dvě odlišné informace, porušení informativnosti, dramtizace „tábor v plamenech“*
- 282) Nepohřbívejte mě! prosí chlapec. Symbol utrpení v Jemenu
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 21. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, mc
- *dramtizace, „symbol utrpení“ – hodnocení, příznakové, metafora, porušení neutrality*
- 283) Slovinsko se nechce v přístupu k migrantům přizpůsobit a „prostě posílat lidi dál“
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 21. 10. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 07, Autor: Michal Lamprecht
- *personifikace, „nechce se přizpůsobit“ – hodnocení, porušení neutrality*
- 284) Oplot' me Německo, žádá předák policejních odborů
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 19. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Domov, Autor: Echo24, mc
- *neznámý původce, „předák“ – příznakové, porušení neutrality*
- 285) Tureckou bránu pro uprchlíky chce Evropská unie zalepit miliardou eur
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 25. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 11, Autor: Silvie Housková
- *„tureckou bránu pro uprchlíky“ – příznakové, „zalepit“ – příznakové, metafora, porušení neutrality, „chce Evropská unie“ – personalizace*
- 286) ‚Mám IQ 80! Jdu dobýt Evropu!‘ Uprchlíky řeší i youtubeři
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 18. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Vojtěch Beran
- *porušení informativnosti, nejasné vyznění, dramtizace, porušení neutrality, nejasný původce citace*
- 287) První zastřelený uprchlík zahýbal i summitem EU
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 17. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 07, Autor: Tomáš Lébr
- *„zahýbal“ – příznakové, porušení neutrality*
- 288) „Cestovky“ pro uprchlíky
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 17. 10. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01
- *příznakové, metafora, porušení neutrality*
- 289) Burky zahalí krásu žen, prorokoval prezident
Zdroj: Právo, Datum vydání: 17. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 04, Autor: zr, čtk
- *„prorokoval“ – příznakové, porušení neutrality*
- 290) Uprchlík překročil hranici. A Bulhaři ho zastřelili
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 16. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, čtk
- *vyprávěcí postup*
- 291) Je to odporné strašení, řekli politici na Zemanovy výroky o uprchlících
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 16. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domáci

- *citace J. Dienstbiera vztáhnutá na všechny politiky, porušení pravdivosti*
- 292) EU chce migrační vlnu zbrzdit i penězi
Zdroj: Právo, Datum vydání: 16. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 12,
Autor: Michal Mocek
- *personifikace, „migrační vlna“- dramatizace, „zbrzdit“ – příznakové, porušení neutrality*
- 293) V Česku vadí Rom, gay, muslim i křesťan
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 15. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 04,
Autor: jzl
- *porušení informativnosti, dramatizace*
- 294) Švédové registrují azylový rekord a chystají vytápěné stany
Zdroj: Právo, Datum vydání: 15. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 15,
Autor: DPA, vpl, ivi
- *„azylový rekord“ – hodnocení, porušení neutrality*
- 295) Dupnul si Klaus u vedení ČRo? Rozhlas kvůli němu měnil program
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 15. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Autor:
Michaela Cápová
- *„dupnul si“ – příznakové, dramatizace, porušení neutrality*
- 296) Zeman je islamofob, píše komise Rady Evropy
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 14. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy,
Homepage, Autor: Filip Nachtmann
- *„islamofob“ – dramatizace, zveličení, nejde o přesnou citaci, v textu je pouze to, že je „nosičem protiislámských názorů“, porušení pravdivosti*
- 297) EU marně hledá peníze na běžence
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 14. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 04,
Autor: Blahoslav Hruška
- *„marně hledá“ – hodnocení, personifikace, porušení neutrality*
- 298) Poslanci: Obětujeme na uprchlíky eurofondy
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 14. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 04,
Autor: Eliška Nová
- *na tomto postupu se neshodují všichni poslanci, neodpovídající titulek, zobecňující citace, porušení pravdivosti*
- 299) Pegida opět přitahuje. A je radikálnější
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 14. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06,
Autor: Robert Schuster
- *„přitahuje“ – příznakové, hodnocení, „je radikálnější“ – hodnocení, porušení neutrality*
- 300) Socialisté těsně ubránili Vídeň před populisty
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 12. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa,
Strana/zpráva: 07, Autor: Jan Brož
- *„těsně“, „ubránili“, „populisty“ – hodnocení, porušení neutrality, podsouvání názoru*
- 301) Volby ve Vídni: strhující výhra populistů se nekoná
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 12. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa,
Strana/zpráva: 07, Autor: Jan Brož
- *„strhující výhra“ – klišé, hodnocení, „se nekoná“ – příznakové, hodnocení, porušení neutrality*
- 302) Berlín a Brusel prý kvůli **uprchlické krizi** zvažují solidární daň
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 10. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- *„prý“, porušení informativnosti, personifikace*
- 303) Přerodělování začalo. Uprchlíci budou létat po Evropě

- Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 10. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Domov, Krátké zprávy,
Autor: Echo24, čtk, tv
- *nejasná informace, porušení informativnosti, dramatizace, porušení neutrality*
- 304) 800 mužů na hranice! Mohli by je zavřít
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 9. 10. 2015, Rubrika/pořad: Z domova,
Strana/zpráva: 02, Autor: Václav Janouš
- *bulvární vyznění, „mohli by je zavřít“ – porušení informativnosti, vyznění: mohli by zavřít těch 800 mužů?, genderově nekorektní, úvaha – porušení pravdivosti, úvahový slohový postup*
- 305) Mnichov spílá Berlínu za běžence
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 9. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06,
Autor: Robert Schuster
- *„spílá“ – hodnocení, příznakové, dramatizace, porušení neutrality*
- 306) V Německu nechceme žít, po válce se vrátíme domů, tvrdí drtivá většina Syřanů
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 8. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- *„drtivá“ – hodnocení, příznakové, porušení neutrality*
- 307) Vezměte víc Syřanů, žádal Erdogan Unii
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 6. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 07,
Autor: rok
- *neodpovídající titulek, upravená citace*
- 308) Nobelova cenu pro Angelu? Ve hře je i papež František
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 5. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 07,
Autor: leš
- *„pro Angelu“ – užití křestního jména, příznakové, porušení neutrality*
- 309) Změna: běžence teď pašují příbuzní
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 5. 10. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana,
Strana/zpráva: 01, Autor: Václav Janouš
- *„změna“ – náhled autora, porušení neutrality, bulvární vyznění, dramatizace*
- 310) Policisté mizí z ulic hlídat hranice
Mladá fronta DNES, Datum vydání: 3. 10. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva:
01, Autor: Václav Janouš
- *nepřesná informace, „mizí“ – dramatizace, příznakové, porušení neutrality*
- 311) V mrazícím voze újíždělo Francii 31 běženců. Přežili
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 2. 10. 2015, Rubrika/pořad: Krátké zprávy, Svět, Autor:
Echo24, čtk
- *„ujíždělo Francii“ – dramatizace, porušení informativnosti (ujížděli sami? Proč by neměli přežít?)*
- 312) Podmínky pro získání azylu se zpřísní, žadatelé budou dokládat bezinfekčnost
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 2. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: jas, zpe
- *porušení kritéria přesnosti, žadatelé budou dokládat nejen bezinfekčnost, dramatizace*
- 313) Vy Araby, my Ukrajince. Vláda se chce vyhnout novým kvótám
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 2. 10. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva:
06, Autor: Lucie Stuchlíková
- *porušení kritéria přesnosti, v textu je řeč nejen o Arabech, první část titulku porušuje neutralitu a pravdivost, dramatizuje, „se chce vyhnout“ – příznakové, hodnocení, porušení nestrannosti*
- 314) Fico plní hrozbu a připravuje žalobu kvůli uprchlíkům
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 2. 10. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva:
06, Autor: Silvie Housková

- „plní hrozbu“ – hodnocení, klišé, příznakové, dramatizace, porušení neutrality
- 315) Jak žijí uprchlíci v Německu? Ve sportovní hale
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 1. 10. 2015, Rubrika/pořad: Galerie, Krátké zprávy, Autor: Echo24
- *neúplná informace, ne všichni uprchlíci žijí ve sportovní hale, generalizace*
- 316) Německo chce třídít běžence už na hranicích
Zdroj: Právo, Datum vydání: 1. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 15, Autor: DPA, čtk, vpl, ivi
- „třídít“ – nevhodně užitý výraz v souvislosti s lidmi, příznakové, „Německo chce“ - personifikace
- 317) Čtyři stovky a pryč. Poslanci chtějí dát migrantům na vlak
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 1. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Autor: Filip Nachtmann
- *dramatizace, nepřesná informace, porušení informativnosti*
- 318) Půl milionu cizinců. Nejvíce je Ukrajinců
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 7. 10. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 04, Autor: Martin Rychlík
- *porušení informativnosti – jakých cizinců? Kde? – nepřesná informace, nesrozumitelnost*
- 319) Ne kvóty, ale jednotný azyl EU
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 8. 10. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Blahoslav Hruška
- *názor autora? Citace? – porušení informativnosti*
- 320) Kam v Evropě s uprchlíky: spouští se systém kvót, Německu však zatím nepomáhá
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 4. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 03, Autor: Silvie Housková
- „kam s uprchlíky“ – opačný jev personifikace, dramatizace, příznakové, porušení neutrality, „však, zatím“ – hodnocení, porušení neutrality
- 321) 17. listopad, den uprchlíků
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 4. 11. 2015, Rubrika/pořad: Z domova, Strana/zpráva: 04, Autor: Jakub Pokorný
- *zobecnění, shrnutí autora, dramatizace – porušení pravdivosti, neutrality*
- 322) Uprchlíci mizí z německých táborů. Nikdo neví kam
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 4. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, ac
- „mizí“ – zde příznakové, porušení neutrality, „nikdo neví kam“ – nepřesná informace, porušení informativnosti
- 323) Ústavní soud sepsul policii: Uprchlíky neponižujte a chovejte se slušně
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 10. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: Petr Kozelka
- „sepsul“ – příznakové s negativní konotací, hodnocení, porušení neutrality
- 324) Tlak z Evropy sjednotil Česko. Opozice chválí vládu za odmítání uprchlických kvót
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 16. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 03, Autor: Markéta Šrajbrová, Markéta Hronová
- „tlak z Evropy“ – hodnocení, příznakové, dramatizace, porušení neutrality, „z Evropy“ – nepřesná informace, porušení informativnosti
- 325) Senát odklepl zpřísnění podmínek pro žadatele o azyl
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 11. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: jas
- „odklepl“, příznakové, porušení neutrality
- 326) Jaromír Dušek vytáhl běžence na billboardy

- Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 11. 11. 2015, Rubrika/pořad: Z domova, Strana/zpráva: 04, Autor: Martin Ťopek
- „vytáhl“ – příznakové s negativní konotací, dramatizace, porušení neutrality
- 327) Už i Skandinávie. Švédové zavádějí hraniční kontroly
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 11. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Zprávy dne, Autor: Echo24, čtk
- „už i“ – hodnocení, příznakové, porušení neutrality, „Skandinávie“ – zobecnění, nepřesná informace, porušení informativnosti
- 328) Německo vyjdou migranti letos na 21 miliard eur
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 11. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ekonomika, Strana/zpráva: 07, Autor: čtk
- opačný jev personifikace, porušení neutrality
- 329) Německo obrací. Vstřícné nebude vždy
Zdroj: Právo, Datum vydání: 12. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 14, Autor: DPA, vpl, mcm
- personifikace, „obrací“ – hodnocení, příznakové, dramatizace, porušení neutrality
- 330) Rakušané kritizovali Orbána, teď před migranty stavějí vlastní plot
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 13. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- „kritizovali“ – hodnocení, porušení neutrality, podpora autorova tvrzení
- 331) Moskva dělá drahoty: „Společně proti terorismu? Moc brzy“
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 15. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
- „dělá drahoty“ – klišé, hodnocení, porušení neutrality
- 332) Nesnášejí naši svobodu, proto útočí
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 16. 11. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Ondřej Koutník
- nejasné, zda se jedná o názor autora či citaci, nepřesná informace, porušení pravdivosti
- 333) Brusel drží vstřícný kurz vůči uprchlíkům
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 16. 11. 2015, Rubrika/pořad: Teror v Paříži, Strana/zpráva: 05, Autor: Blahoslav Hruška
- „drží vstřícný kurz“ – hodnocení, klišé, příznakové, porušení neutrality, personifikace, metafora
- 334) Útoky v Paříži jsou vodou na mlýn německým radikálům
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 17. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- nejasné, zda se jedná o názor autora či citaci, „vodou na mlýn“ – klišé, hodnocení, porušení neutrality, pravdivosti
- 335) Kontroly na hranicích by se Česku prodražily
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 18. 11. 2015, Rubrika/pořad: Válka v Evropě, Strana/zpráva: 03, Autor: Jan Šůra, Jan Brož
- úvahový postup
- 336) Tenis za časů teroru
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 18. 11. 2015, Rubrika/pořad: Sport, Strana/zpráva: 20, Autor: Ondřej Novotný
- dramatizace, příznakové, porušení neutrality
- 337) Západní země prý navrhnou zmenšení Schengenu
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 19. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Domov, Zprávy dne, Autor: Echo24, čtk, tv
- „prý“ – porušení pravdivosti, neúplná a nepřesná informace, domněnka navíc vychází z textů Daily Mail

- 338) Netušíme, kde je terorista z Paříže Abdeslam, přiznala Francie
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 19. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- *bulvární vyznění, personifikace, „přiznala“ – dramatizace*
- 339) Juncker porušil tabu dvouřychlostní EU
Zdroj: Právo, Datum vydání: 20. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 14
- *„porušil tabu“ – hodnocení, porušení neutrality*
- 340) VIDEO: Švédsko staví hráz běžencům. Vicepremiérka se rozplakala
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 26. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, oj
- *bulvární vyznění, cílení na emoce, dramatizace, „staví hráz“ – příznakové, metafora, personifikace, porušení neutrality*
- 341) Už dost. Uprchlíkům přivřeme dveře, oznámila švédská vicepremiérka se slzami na krajíčku
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 26. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- *„už dost“ – dramatizace, „se slzami na krajíčku“ – klišé, dramatizace, příznakové, porušení neutrality*
- 342) Azylantů se mají rychle stát Němci
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 27. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 06, Autor: Luboš Palata
- *úvahový postup, není jasné, zda se jedná o názor autora či citaci, nepřesná informace, neodpovídající titulek, porušení pravdivosti*
- 343) Terorista, nebo disident?
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 28. 11. 2015, Rubrika/pořad: Z domova, Strana/zpráva: 03, Autor: Václav Janouš
- *porušení informativnosti, titulek o ničem nevypovídá*
- 344) Na uprchlíky dají Češi Turkům 700 milionů
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 28. 11. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Blahoslav Hruška
- *opačný jev personifikace*
- 345) Haag zase hrozí „minischengenem“
Zdroj: Právo, Datum vydání: 28. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 11, Autor: čtk, DPA, mcm
- *„hrozí“, „zase“ – hodnocení, porušení neutrality*
- 346) EU chce dohodou s Tureckem snížit příliv migrantů, Česko dá stamilióny
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 29. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa, Autor: Michal Švec (Brusel)
- *moc informací v titulku, porušení srozumitelnosti, „dá stamilióny“ - nepřesná informace*
- 347) Dohoda EU a Ankary o útlumu migrace
Zdroj: Právo, Datum vydání: 30. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 10, Autor: Michael Švec
- *neodpovídající titulek, porušení informativnosti, v textu není řeč o utlumení krize, nepřesná informace*
- 348) EU dá migrantům 28 milionů eur
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 2. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 07, Autor: čtk
- *nepřesná informace, porušení informativnosti*
- 349) Jestřábi a sluníčkáři. Stranici se štípli na migrační krizi
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 2. 11. 2015, Rubrika/pořad: Z domova, Strana/zpráva: 03, Autor: Ondřej Leinert

- *„jestřábi a sluníčkáři“, „štíplí se“ – příznakové, hodnocení, negativní konotace, porušení neutrality a pravdivosti*

- 350) Islámský stát je Herodem dneška
 Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 28. 12. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06, Autor: Milan Rokos
 - *není zřejmé, zda se jedná o citaci nebo názor autora, dramatizace, metafora, porušení neutrality*

- 351) Sobotka kárá Německo kvůli běžencům
 Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 23. 12. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Zprávy dne, Autor: Echo24, čtk
 - *„kárá“ – hodnocení, příznakové, porušení neutrality*

- 352) Většina obyvatel má silné obavy z budoucnosti
 Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 17. 12. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 09, Autor: čtk
 - *„většina obyvatel“ – nic neříkající informace, porušení informativnosti, „silné“ – hodnocení, porušení neutrality*

- 353) I Berlín sází na ochranu hranic EU
 Zdroj: Právo, Datum vydání: 17. 12. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 14, Autor: čtk, DPA, mcm
 - *„i“ – hodnocení, personifikace, „sází“ – příznakové, porušení neutrality*

- 354) Ztráta Schengenu posílí xenofoby, varuje Sobotka Evropu
 Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 16. 12. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
 - *„varuje“ – příznakové, porušení neutrality*

- 355) Stovka slovenských osobností chce potopit protiteroristické zákony, žádají prezidenta o pomoc
 Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 16. 12. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa, Autor: ivi
 - *„chce potopit“ – příznakové s negativní konotací, porušení neutrality*

- 356) Merkelová si podporu vykoupila šalamounským kompromisem
 Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 13. 12. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Zprávy dne, Autor: Echo24, čtk
 - *„vykoupila si“, „šalamounským kompromisem“ – příznakové, klišé, porušení neutrality*

- 357) Čeští muslimové mají strach
 Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 11. 12. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Michaela Kabátová
 - *generalizace, dramatizace, porušení pravdivosti*

- 358) Úplně uzavřít hranice a konec Schengenu. Tajný plán Berlína
 Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 10. 12. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Homepage, Zprávy dne, Krátké zprávy, Autor: Echo24, pp
 - *„tajný plán Berlína“ – dramatizace, titul ek si protiřečí (plán nemůže být tajný, když o něm informuje), porušení neutrality, pravdivosti, srozumitelnosti*

- 359) Z Bruselu do Česka přiteče méně peněz
 Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 10. 12. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 02, Autor: Blahoslav Hruška
 - *„přiteče“ – příznakové, porušení neutrality*

- 360) Kolik migrantů chytí policie denně? Někdy jednoho, někdy žádného
 Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 8. 12. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Zprávy dne, Homepage, Autor: Oliver Jahn

- *o ničem nevypovídající titulky, bulvární vyznění, dramatizace, porušení informativnosti a neutrality*
- 361) Proč jsme tleskali xenofobům? Popoví zpěváci mlčí
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 3. 12. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Panorama, Autor: Kristýna Novotná
- *bulvární vyznění*
- 362) Maďarům chybí v uprchlické krizi pomoc Evropy
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 4. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 10, Autor: Martin Ehl
- *„pomoc Evropy“ – nepřesná informace, porušení informativnosti*
- 363) „Ani v NDR jsem se necítil tak cize jako teď.“ Ostrý dopis kancléře
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 3. 12. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: pp
- *„ostrý“ – hodnocení, příznakové, dramatizace, porušení neutrality*
- 364) Švédsko přestává zvládat uprchlíky
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 7. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 05, Autor: Robert Schuster
- *„přestává zvládat“ – hodnocení, příznakové, personalizace, porušení neutrality*
- 365) Německo bude muset dát na běžence 21 miliard eur
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 11. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 03
- *„dát na běžence“ – opačný jev personifikace, porušení neutrality, personalizace – porušení neutrality*
- 366) Jsou jich tisíce a neví, co je s rodiči. Evropou putují osamocené a ztracené děti
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 29. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa
- *„jsou jich tisíce“ – neúplná informace, dramatizace, „osamocené“ – hodnotící, porušení informativnosti*
- 367) Německo a Rakousko přivítaly tisíce běženců, Evropa čeká na nové kvóty
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 7. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 03, Autor: Simone Radačičová
- *„tisíce běženců“ – nepřesná informace, dramatizace, porušení informativnosti, personifikace, porušení neutrality*
- 368) Vídeň postaví plot na slovinské hranici
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 29. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06, Robert Schuster
- *„Vídeň“ – personalizace, nepřesná informace, porušení informativnosti*
- 369) Polsko couvlo, běžence z kvót nepřijme
Zdroj: Právo, Datum vydání: 16. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 10, Autor: DPA, čtk, PM, vpl
- *„couvlo“ – hodnocení, příznakové, personifikace, metafora, porušení neutrality*
- 370) Vytvořme z uprchlíků armádu, která si osvobodí Sýrii, navrhl polský ministr
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 16. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zahraniční – Evropa, Autor: Pavol Minárik
- *upravená citace, dramatizace, porušení neutrality*
- 371) Zatýkání i ochrana hranic
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 19. 11. 2015, Rubrika/pořad: Válka s terorem, Strana/zpráva: 05, Autor: čtk
- *nejasně, zda se jedná o citaci nebo tvrzení autora, dramatizace, porušení informativnosti, neutrality*

- 372) Migrační vlna slábne. V Bělé-Jezové už je jen 11 uprchlíků
 Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 29. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domáci, Autor: zpe
 - „migrační vlna slábne“, „už jen“ – *hodnocení, příznakové, porušení neutrality*
- 373) Ne, děkuji. Dánové si zachovávají odstup k EU
 Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 4. 12. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Homepage, Krátké zprávy,
 Autor: Echo24, pp
 „Ne, děkuji.“ – *dramatizace, nejasný původce citace, „zachovávají si odstup“ – hodnocení, porušení neutrality*
- 374) ‚Zastavím azyl.‘ Kritik islámu trhá rekordy a myslí na post premiéra
 Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 2. 12. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage,
 Zprávy dne, Autor: Echo24, pp
 - „kritik islámu“ – *hodnocení, porušení neutrality, „trhá rekordy“ – klišé, příznakové, porušení neutrality*
- 375) Maďaři oceňují Orbána za to, jak je ochraňuje před uprchlíky
 Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 5. 10. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva:
 06, Autor: Martin Ehl
 - „Maďaři“ – *nepřesná informace, porušení informativnosti*
- 376) Vídeň chce o migrantech jednat i s Prahou
 Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 2. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva:
 03
 - „Vídeň chce jednat i s Prahou“ – *personifikace, porušení neutrality*
- 377) Sestřel a krize
 Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 25. 11. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana,
 Strana/zpráva: 01, Autor: Milan Vodička
 - *titulek porušuje informativnost, o ničem nevyovídá*
- 378) Evropa dá Africe miliardy na běžence
 Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 13. 11. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06,
 Autor: Robert Schuster
 „Evropa dá Africe“ – *personifikace, „miliardy“ – nepřesná informace, porušení informativnosti*
- 379) Migrace prohlubuje spory mezi západem a východem EU
 Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 13. 11. 2015, Rubrika/pořad: Události,
 Strana/zpráva: 06, Autor: Silvie Housková
 - *není zřejmé, zda se jedná o citaci nebo názor autorky, porušení informativnosti, pokud se nejedná o citaci, tak „migrace prohlubuje spory“ – hodnocení, příznakové, porušení neutrality, „prohlubuje spory“ - klišé*
- 380) Afrika řekla Evropě: Uprchlíky si nechte
 Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 13. 11. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana,
 Strana/zpráva: 01, Autor: Milan Vodička
 - „Afrika řekla Evropě“ – *personifikace, metafora, porušení neutrality, „uprchlíky si nechte“ – dramatizace, porušení neutrality*
- 381) Česko prohrálo boj o kvóty. Slovensko se je chystá ignorovat
 Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 23. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva:
 03
 - „prohrálo boj o kvóty“ – *příznakové, hodnocení, personalizace, dramatizace, klišé, porušení neutrality*
- 382) Dáváme miliony, napsal Sobotka EU

- Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 11. 11. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Strana/zpráva: 02, Autor: Blahoslav Hruška
- *neúplnost a nepřesnost titulku, porušení informativnosti*
- 383) Puč v Berlíně: končí Merkelová?
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 10. 11. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Vojtěch Varyš
- *„puč“ – příznakové, porušení neutrality, „končí Merkelová?“ – dramatizace, porušení neutrality*
- 384) Uprchlíci? I ty řeší Španělsko ve volbách
Zdroj: Lidové noviny, Datum vydání: 21. 12. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Strana/zpráva: 06, Autor: Leona Šlajchrtová
- *v perexu textu je uvedeno hned několik témat, která byla pro španělské volby důležitá, výběrem uprchlíků usiluje titulky o zvýšenou pozornost, dramatizace, porušení neutrality*
- 385) Tusk za postoj k migrační krizi čelí německé kritice
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 4. 12. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 07
- *„čelí“ – příznakové, porušení neutrality, „německé kritice“ – nepřesná, neúplná informace, porušení informativnosti*
- 386) Do Evropy se vrací hranice
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 15. 9. 2015, Rubrika/pořad: Titulní strana, Strana/zpráva: 01, Autor: Martin Novák
- *příznakové, metafora, na některých místech v Evropě kontroly na hranicích fungují (např. Velká Británie) – nepřesná informace, dramatizace, personifikace, porušení neutrality a informativnosti*
- 387) Orbán chce platit sousedům Sýrie, aby si běžence nechali
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 14. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 06
- *„chce platit“ – v textu je vysvětleno, že chce nabídnout finanční pomoc, v tomto vyznění se jedná o dramatizaci a zveličování, porušení neutrality*
- 388) Brusel chce, aby Evropská unie přijala 200 tisíc běženců přímo z Blízkého východu
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 20. 10. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 03, Autor: Marek Hudema
- *„Brusel chce“ – personalizace, porušení informativnosti*
- 389) 153 křesťanů z Iráku může přijít už v lednu, pomáhá i bratr Okamury
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 11. 12. 2015, Rubrika/pořad: Domov, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk, jh
- *„může“ – nepřesná informace, úvahový slohový postup, porušení informativnosti, „pomáhá i bratr Okamury“ – zbytečné doplnění titulku, porušení srozumitelnosti*
- 390) Naučit se německy. Kvůli migrantům přijali v Německu tisíce učitelů
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 27. 12. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, čtk
- *„tisíce učitelů“ – nepřesná informace, porušení informativnosti, první část titulku „Naučit se německy“ porušuje srozumitelnost*
- 391) Uprchlíká krize zasáhla i dopravce. Firmy po celé Evropě hlásí milionové ztráty
Zdroj: Hospodářské noviny, Datum vydání: 18. 9. 2015, Rubrika/pořad: Události, Strana/zpráva: 05, Autor: Adéla Klečková
- *„uprchlická krize zasáhla i“ – příznakové, porušení neutrality*
- 392) Migranti zkoušeli prorazit hranici
Zdroj: Právo, Datum vydání: 27. 11. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 16, Autor: novinky.cz, DPA, čtk

- „prorazit hranici“ – příznakové, dramatizace, porušení neutrality
- 393) Mogheriniová nepřijela prý kvůli spojování běženců a teroru
Zdroj: Právo, Datum vydání: 20. 11. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 02, Autor: čtk, zr
- „prý“ – nepřesná informace, porušení informativnosti
- 394) Německo otáčí. Začne vracet Syřany do země, kde vstoupili do EU
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 11. 11. 2015, Rubrika/pořad: Homepage, Svět, Krátké zprávy, Autor: Echo24, čtk
„Německo otáčí“ – hodnocení, personifikace, porušení neutrality
- 395) Češi budou hlídat v Maďarsku hranice, Babiš by vyloučil Řecko ze Schengenu
Zdroj: Právo, Datum vydání: 3. 10. 2015, Rubrika/pořad: Zpravodajství, Strana/zpráva: 02, Autor: Jan Rovenský
- porušení informativnosti, spojení dvou spolu nesouvisejících informací
- 396) Německá televize ‚zahalila‘ Merkelovou. Teď ji viní z islamofobie
Zdroj: echo24.cz, Datum vydání: 6. 10. 2015, Rubrika/pořad: Svět, Krátké zprávy, Homepage, Autor: Echo24, jp
„teď ji viní z islamofobie“ – porušení informativnosti, není zřejmé, zda Merkelová viní televizi z islamofobie, televize viní Merkelovou z islamofobie, nebo zda je televize viněna z islamofobie
- 397) Berlín popřel plány na daň kvůli běžencům
Zdroj: Právo, Datum vydání: 12. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 11, Autor: čtk, DPA, ivi, mcm
„Berlín popřel“ – personalizace, porušení informativnosti
- 398) Stovky Němců viní Merkelovou z vlastizrady
Zdroj: Mladá fronta DNES, Datum vydání: 31. 10. 2015, Rubrika/pořad: Ze světa, Strana/zpráva: 07, Autor: čtk
- „stovky“ – nepřesná informace, porušení informativnosti, dramatizace, porušení neutrality
- 399) Školství se připraví na děti uprchlíků, úskalím mohou být jazyky
Zdroj: novinky.cz, Datum vydání: 21. 9. 2015, Rubrika/pořad: Domácí
- „připraví se na“ – příznakové, „mohou být“ – úvahový slohový postup, porušení informativnosti
- 400) Brusel chystá pomoc zemím mimo EU
Zdroj: Právo, Datum vydání: 21. 9. 2015, Rubrika/pořad: Ze zahraničí, Strana/zpráva: 10, Autor: čtk, zr
- „Brusel“ – personalizace, porušení informativnosti, „pomoc zemím mimo EU“ – nepřesná informace, porušení informativnosti

NÁZEV:

Uprchlická krize v reflexi českých rozhlasových dokumentaristů

AUTOR:

Sára Matůšová

KATEDRA:

Katedra divadelních a filmových studií

VEDOUcí PRÁCE:

Mgr. Andrea Hanáčková, Ph.D.

ABSTRAKT:

Bakalářská práce *Uprchlická krize v reflexi českých rozhlasových dokumentaristů* nabízí mediální pohled na reflektování „uprchlické krize“ v období 1. 9. 2015 – 31. 12. 2015. Především pak akcentuje reflexe českých rozhlasových dokumentaristů, která je zasazena do mediální agendy nastolené vybranými českými médii (echo24.cz, Hospodářské noviny, Lidové noviny, MF DNES, novinky.cz, Právo). Reflexe dokumentaristů veřejnoprávního média je tak vystavena komparaci s reflexí soukromých médií a jejich zpravodajství. Zpravodajské obsahy jsou zkoumány na základě kvantitativní obsahové analýzy, na dokumenty a feature je nahlíženo přes v nich obsažené postupy a rozhlasové prostředky, tedy z hlediska funkce, dramaturgie a perspektivy Kodexu Českého rozhlasu. Pro rozšíření kontextu se práce okrajově věnuje rakouské reflexi. Prostřednictvím tří rakouských deníků (Wiener Zeitung, Die Presse a Der Standard) a na příkladu rozhlasového featuru (Nadja Hahnová: Füre in Stück Glück/For a Bit of Happiness, ÖRF 1 Rakousko) bakalářská práce nabízí odlišný pohled na realitu „uprchlické krize“, která se Rakouska oproti České republice bezprostředně týkala. Cílem práce je zjistit, jakým způsobem vyznívala rozhlasová reflexe doplněná o reflexi zpravodajskou vůči „uprchlické krizi“.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Uprchlická krize, uprchlík, rozhlasový dokument, feature, Český rozhlas, zpravodajství, veřejnoprávnost

TITLE:

The Refugee Crisis Reflection by Czech Radio Documentarists

AUTHOR:

Sára Matůšová

DEPARTMENT:

The Department of Theatre, and Film Studies

SUPERVISOR:

Mgr. Andrea Hanáčková, Ph.D.

ABSTRACT:

The bachelor thesis *The Refugee Crisis Reflection by Czech Radio Documentarists* offers mainly the view on the „refugee crisis“ media reflection in the time of 1/9/2015 – 31/12/2015. The Czech radio documentarists reflection, which is the most important part of the thesis, is set into the media agenda setting of the selected Czech media representants (echo24.cz, Hospodářské noviny, Lidové noviny, MF DNES, novinky.cz, Právo). That means the reflection of documentarists who work for the public service media is compared with the private media and its reporting. The main research method is the quantitative content analysis. Radio documents and feature are viewed through the used mains in them – the thesis is interested in their function, dramaturgy and the perspective of the Czech Radio Code.

To broaden the context of the „refugee crisis“ reflection, the bachelor thesis takes a marginal approach to the Austrian „refugee crisis“ reflection. The thesis offers different view on the „refugee crisis“ reality through the reflection of three Austrian daily newspapers (Wiener Zeitung, Die Presse a Der Standard) and an example of the Austrian radio feature (Nadja Hahn: Für ein Stück Glück/For a Bit of Happiness, ÖRF 1 Rakousko).

KEYWORDS:

Refugee crisis, refugee, radio documentary, feature, Czech radio, reporting, public service media

